

TRANSKRIPT
61. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
ODRŽANE 30.9.2009. GODINE, SA POČETKOM U 10.00 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
MILORAD ŽIVKOVIĆ

Molim poslanike i goste da zauzmu mjesta.

Dame i gospodo poslanici, poštovani gosti, otvaram 61. sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

/INTONIRANJE HIMNE/

Pored poslanika, na sjednicu su pozvani naši redovni gosti: predsjedavajući i članovi Predsjedništva BiH, predsjedavajući i članovi Savjeta ministara BiH, predstavnici OHR-a, OSCE-a i drugih međunarodnih organizacija u BiH koje prate rad našeg Doma i predstavnici određenih nevladinih organizacija. Ja se zahvaljujem onima koji su danas ovdje sa nama. Pozvani su predstavnici Kancelarije za reviziju institucija BiH zbog razmatranja njihovih materijala. Sve prisutne poslanike i goste pozdravljam još jednom, takođe i predstavnike medija.

Prema informaciji službe, sjednici je prisutno 26 poslanika. Odsustvo su opravdali poslanici: Vinko Zorić, Bakir Izetbegović, Milica Marković i Slavko Matić. Konstatujem da sjednica ima kvorum za punovažan rad i odlučivanje.

Dame i gospodo, u okviru prethodnih pitanja, želim vas obavijestiti o sljedećem. Centralna izborna komisija, 23. septembra 2009. godine, dostavila je Domu Odluku o prestanku mandata preminulom Jovanu Todoroviću i dodjeli mandata sljedećem kvalificiranom kandidatu političke stranke SNSD Milorad Dodik, sa najvećim brojem osvojenih pojedinačnih glasova u drugim višečlanim izbornim jedinicama za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH sa teritorije RS-a, a to je Vesna Šain. Ova odluka je postala pravosnažna 17.9.2009. godine. Vesna Šain je 29.9.2009. potpisala Izjavu o prihvatanju mandata. Prema tome, nova poslanica treba da da svečanu izjavu kako bi preuzeila poslanička prava i obaveze.

Pozivam Vesnu Šain da da svečanu izjavu.

/DAVANJE SVEČANE IZJAVE/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Izjavljujem

VESNA ŠAIN

Izjavljujem

MILORAD ŽIVKOVIĆ

da će savjesno da vršim dužnosti koje su mi povjerene,

VESNA ŠAIN

da će savjesno da vršim dužnosti koje su mi povjerene,

MILORAD ŽIVKOVIĆ

poštujem Ustav BiH,

VESNA ŠAIN

poštujem Ustav BiH,

MILORAD ŽIVKOVIĆ

u potpunosti sprovodim Opšti okvirni sporazum za mir u BiH,

VESNA ŠAIN

u potpunosti sprovodim Opšti okvirni sporazum za mir u BiH,

MILORAD ŽIVKOVIĆ

štitim i zauzimam se za ljudska prava i osnovne slobode, te štitim interese i ravnopravnost svih naroda i građana.

VESNA ŠAIN

štitim i zauzimam se za ljudska prava i osnovne slobode, te štitim interese i ravnopravnost svih naroda i građana.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Čestitam.

/APLAUZ/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Druga stvar o kojoj vas želim obavijestiti je ta da smo 17.9.2009. godine dobili obavještenje od predsjedavajućeg Mješovitog kluba poslanika narodnih stranaka, Martina Raguža, da je dana 12.7.2009. Mješovitom klubu pristupio poslanik Rifat Dolić iz stranke DNZ BiH, pa Klub sada čine poslanici: Martin Raguž, Vinko Zorić i Rifat Dolić.

Istovremeno, s obzirom da imamo informacije da Ustavnopravna komisija zasjeda i da su nas zamolili da sačekamo pola sata završetak njihovog rada kako bi izvještaj o važnim zakonima došao ili mogao da dođe na dnevni red današnje sjednice, ja pauzu pravim do petnaest do jedanaest.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Dame i gospodo, ukratko će vas upoznati sa izmjenama ranije predloženog dnevnog reda ove sjednice. Sa dnevnog reda koji ste dobili se skidaju tačka 6. – Prijedlog zakona o protivminskom djelovanju u BiH, predлагаča Savjeta ministara BiH, po zahtjevu Zajedničke komisije za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku. Kolegij je produžio rok za dostavu mišljenja do 12.10.2009. godine.

Istovremeno, skida se i tačka 16., po istom osnovu, – Rasprava o materijalu „Položaj, te mjere za poboljšanje položaja građana BiH koji su bili zaposleni i nastanjeni u Republici Hrvatskoj, a u periodu od 1991. do 1995. godine otpušteni s posla.“ Usvojena inicijativa poslanika Momčila Novakovića na 53. sjednici Doma, održanoj 13.5.2009. godine. Znači, takođe po zahtjevu Zajedničke komisije i Kolegijum je produžio rok do 12.10.2009. godine. Očekujemo da ćemo i jednu i drugu tačku imati na sljedećoj sjednici.

Tačka 17. dnevnog reda koju ste dobili se dopunjaje. Znači, na tačku se dopunjuju riječi: „i Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih partija“. Na Proširenom kolegijumu smo dogovorili da se ta tačka sada zove tako.

Takođe, želim da vas upoznam sa sljedećim. Jutros smo dobili Mišljenje Ustavnopravne komisije o Prijedlogu zakona o Agenciji za prevenciju korupcije, koordinaciju borbe protiv korupcije i danas ćemo ga uvrstiti na dnevni red sjednice, po našem jučerašnjem dogовору на Proširenom kolegijumu. I s obzirom da imamo mišljenje, to je obavezna tačka dnevnog reda. Dakle, to bi bila 11. tačka, jer se radi o prvom čitanju.

Predsjedavajući Ustavnopravne komisije je usmeno obavijestio Kolegij da je Ustavnopravna komisija jutros zasjedala i da je, između ostalog, razmatrala tri zakona. S obzirom da nismo dobili pismeni izvještaj, želim da pozovem predsjedavajućeg, uvaženog poslanika Šefika Džaferovića, da nam kaže šta se dešava sa Izvještajem Ustavnopravne komisije od jutros.

Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vam, predsjedavajući. Poštovane koleginice i kolege.

Prije nego što kažem šta je uradila danas, od osam sati pa do sada, Ustavnopravna komisija, radi javnosti i radi svih nas sam dužan da pojasnim zašto smo mi u ovoj situaciji u kakvoj jesmo. Mi smo ove tačke dnevnog reda i izmjene Krivičnog zakona BiH i izmjene Zakona o Sudu i Tužilaštvu BiH stavili na dnevni red Ustavnopravne komisije prije dva dana, kako je to, inače, uobičajeno i tada smo planirali da to uradimo i izvještaji bi bili urađeni blagovremeno. Međutim, imali smo jedan poslovnički prigovor, koji je bio potpuno korektan, poslovnički, da nije istekao rok za ulaganje amandmana, i s ciljem da danas to imamo na sjednici Predstavničkog doma, a da, ipak, ispoštujemo odredbe Poslovnika, mi smo jednoglasno odlučili, još tada, prije dva dana, da jutros u osam sati zasjedamo po ovim tačkama dnevnog reda, dakle, po izmjenama Krivičnog zakona BiH, izmjenama Zakona o Sudu i Zakona o Tužilaštvu BiH. I završili smo taj posao i to je, dakle, to prethodno obrazloženje zbog čega smo mi danas u ovoj situaciji. Jer poznato je, jel', da je današnji dan zapravo zadnji dan na osnovu kojeg će se pripremati i raditi izvještaj prema Evropskoj komisiji kada je u pitanju napredak BiH u liberalizaciji viznog režima i vrlo je važno da je Ustavnopravna komisija danas završila taj posao. Ja očekujem da to uradi i Predstavnički dom.

Konkretno sada odgovor na Vaše pitanje. Mi smo obradili sve tri ove tačke dnevnog reda i obradili smo sva tri zakona, i izmjene Krivičnog zakona BiH i izmjene Zakona o Sudu i izmjene Zakona o Tužilaštvu BiH, oni su, dakle, usvojeni na Ustavnopravnoj komisiji.

U pogledu Krivičnog zakona bio je 31 amandman na Krivični zakon. Ustavnopravna komisija nije prihvatile nijedan amandman, prihvaćen je izvorni tekst zakona kakav je došao od Vijeća ministara BiH. Izvještaj o tom zakonu se radi i vi ćete ga dobiti što je prije moguće. Ja pozivam službe da ga što prije mogu, što je prije moguće dostave na potpis, a nakon toga na distribuciju svima vama.

U pogledu Zakona o Tužilaštvu i Zakona o izmjenama Zakona o Tužilaštvu, izmjenama Zakona o Sudu BiH, Ustavnopravna komisija je u odnosu na oba ta zakona, i tu je bilo amandmana, usvojila amandmane uvažene kolegice, profesorice Azre Hadžiahmetović. Suština je tih amandmana da se i u Sudu i u Tužilaštvu BiH i u Odjelu za organizirani kriminal i u Odjelu za ratne zločine zadržava postojeći kapacitet učešća stranih sudija do 31.12.2012. godine i to je različito u odnosu na prijedlog koji je došao iz Vijeća ministara BiH. I to će biti oficijelan tekst, ostali amandmani nisu usvojeni. Izvještaji se pišu i ja pozivam službe da, što je prije moguće, sastave te izvještaje, dostave na potpis, a nakon toga vama na distribuciju.

Ovo je, dakle, suština rada i odluka Ustavnopravne komisije.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Iz Vašeg izlaganja, ja sam razumio da Ustavnopravna komisija predlaže Domu da se ovi zakoni stave na dnevni red.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
/mikrofon nije uključen/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Predsjedavajući, kolegice i kolege.

Ustavnopravna komisija se nije bavila tim pitanjem, jer to nije mandat Ustavnopravne komisije i ja nisam mogao, a da ne reagiram na ovu Vašu konstataciju da Ustavnopravna komisija to predlaže. Ja to predlažem kao zastupnik, a jučer smo na sjednici Kolegija također kazali, koliko se ja sjećam, i nije moje da ja interpretiram šta je bilo na sjednici Kolegija, imate Vi i Vaše kolege zamjenici, i vi možete to interpretirati. Ali, evo, radi javnosti, pošto sam već ustao, kazano je juče na komisiji da će se ponuditi Domu, ukoliko Ustavnopravna komisija završi svoj posao, da se Dom izjasni o tome, o uvrštavanju u dnevni red ovih zakona. A Vi, ako sam ja šta pogriješio sa jučerašnje sjednice Kolegija, izvolite i popravite me. Nadam se da nisam.

Hvala vam lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Jednostavno želim i sve prisutne da obavijestim da mi u Kolegijumu nismo mogli da se dogovorimo i da protumačimo član 118. našega Poslovnika u kojem se određuju, možete pročitati svi, 24 sata da amandmani u plenarnoj fazi trebaju do početka sjednice da dođu. To bi bilo materijalno kršenje Poslovnika i zato smo se dogovorili, ako nešto u Kolegijumu ne može da se usaglasi, da se Dom pita i mi ćemo staviti na glasanje prijedlog gospodina Šefika Džaferovića za ove tri tačke dnevnog reda i Dom će u vezi s tim glasati. To je suština ovoga o čemu smo govorili.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Šefik Džaferović, dopuna. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja Vam se zahvaljujem, gospodine predsjedavajući, malo sam naporan jutros, ali jedna mala dopuna, dakle, sada. Ja predlažem da Dom stavi na dnevni red sva tri ova zakona, pogotovo jer je izmjena Krivičnog zakona BiH jedan od uvjeta za liberalizaciju viznog režima i to je vrlo važno. A znamo kakvo je stanje i kakva je potreba kada su u pitanju Zakon o Sudu i Zakon o Tužilaštvu BiH.

Ono što želim da dopunim je to da, ukoliko se Dom odluči da ove zakone stavi na dnevni red, nijednom kolegi, od onih koji su ulagali amandmane, kao nijednom kolegi i kolegici koji imaju nove aspekte, se ne uskraćuje pravo da do okončanja rasprave po svakoj tački dnevnog reda mogu, ili ponoviti amandmane koje su imali na Komisiji, ili samo da kažu da se smatraju obnovljenim oni koji su bili na Komisiji i ako imaju nove aspekte da ih mogu uraditi do okončanja sjednice. Tako da bismo mi, na taj način, zapravo, postigli poslovničku suštinu. A poslovnička je suština da se ljudima omogući da brane amandmane, koji nisu prošli na Komisiji, pred Parlamentom ili ako imamo neke nove aspekte da se mogu ti aspekti, do završetka rasprave po određenim tačkama dnevnog reda, uvažiti.

I ja predlažem, ukoliko se Dom, dakle, odluči da to uradi, da se našim kolegama to omogući i na taj način bi bila suština Poslovnika zadovoljena. Ne bi, dakle, bilo suspendirano nijedno pravo uvaženih kolegica i kolega.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Imamo dvije replike. Uvaženi poslanik, Momčilo Novaković. Izvolite, replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Vidite, prvo, ovdje je pozicija jasna. Dakle, mi imamo član 118. koji nama omogućuje ili ne omogućuje, dakle, nemamo mi potrebe sada da vodimo raspravu, na kraju krajeva, na Proširenom kolegiju mi smo dogovorili da će se Dom o ovome izjasniti. Nije ovo replika, nego hoću da ne gubimo vrijeme na ovim pričama. Znači, rekli smo na Proširenom kolegiju, Dom će se izjasniti. Ja molim da Kolegij, odnosno, predsjedavajući, stavi na izjašnjavanje prijedlog da se ova tri zakona, jer već imamo legitiman prijedlog gospodina Džaferovića, nađu na dnevnom redu. Stavite to na glasanje i nakon toga idemo dalje u raspravu.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Međutim, mi smo otvorili ukupnu raspravu o dnevnom redu, ovo je samo jedan od prijedloga. Kad se završi rasprava o dnevnom redu, ja ću to staviti na glasanje. Ovo je bilo samo da se razjasni kako stoje stvari.

Uvaženi poslanik Drago Kalabić, replika. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Gospodin Novaković je rekao prvi dio onoga što sam i ja mislio. A u drugom dijelu izlaganja gospodina Džaferovića, da se ne bi stekla kriva slika, mi jesmo korektno učestvovali u

svim ovim dogovorima u radu Ustavnopravne komisije, nismo htjeli da budemo optuženi za opstrukciju u smislu rada, ali u kvalitativnom smislu, da budemo realni, mi nismo postigli nikakav napredak. Da budemo jasni, rezultat rada Ustavnopravne komisije je bilo preglasavanje predstavnika iz RS-a u toj komisiji, znači, svi ovi zakoni koji su usvojeni. To govorim iz razloga da znamo šta nas čeka i kakva je situacija, da neće neko ili kršenjem Poslovnika ili nekršenjem donijeti nama poseban napredak kad je u pitanju odluka na Ustavnopravnoj komisiji. Ali jesmo korektno, znači, radili i vjerovatno će i Centri civilnih inicijativa zabilježiti da smo radili jutros rano i da smo imali volju čak da radimo od šest sati što se tiče našeg odnosa prema radu.

Ja sam i na sjednici Proširenog kolegija jasno rekao, i to su me kolege poslanici iz Kluba sada upozorili, znači, da će imati problem, s obzirom da sam očekivao, mada su bila prevelika očekivanja, teoretski, da će biti usvojeni svi naši amandmani na sjednici Ustavnopravne komisije i onda ne bih imao ovaj problem da oni traže sada 24 sata za ulaganje amandmana u plenarnoj fazi. Ja sam na Proširenom kolegiju upozorio da se to može desiti i da to moramo omogućiti, bez obzira što smo na ovakav način učestvovali u radu Ustavnopravne komisije. Znači, shodno poslovničkim odredbama, mi moramo omogućiti tu činjenicu i ja samo ponavljam još jednom da sam to i tada rekao i da i u tome imamo problem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Jozo Križanović. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući. Poštovane kolegice i kolege.

Ja bih želio dati jedan kratki doprinos skraćenju ove rasprave da li mi danas nešto radimo u skladu sa Poslovnikom ili ne. Podsjetit će vas da smo na prošloj sjednici, u okviru rasprave o izvršenju BiH ovih zadaća iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima, donijeli sljedeća dva zaključka. Prvi zaključak je bio da se zadužuje Vijeće ministara BiH da u sljedećih 15 dana, to znači do današnjeg dana, bude u stalnom zasjedanju dok se ne ispunе preostali uvjeti iz Mape puta. I drugi zaključak – zadužuje se Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH da prati rad Vijeća ministara BiH svojim stalnim zasjedanjem kako bi se moglo u roku od 24 sata reagirati na zahtjev Vijeća ministara BiH.

Dakle, mislim da smo mi ovim zaključkom, na neki način, utrli put hitnoj raspravi zakona koji se odnose na liberalizaciju viznog režima. Jedino što nije ispunjeno jeste da je, također, donesen jedan zaključak – da svi zakoni koji se odnose na ovu liberalizaciju u Parlamentarnu skupštinu BiH dođu pod oznakom, odnosno sa zahtjevom za skraćenom procedurom. Ja mislim da smo mi ovim zaključkom, dakle, eliminirali potrebu rasprave da li je nešto u skladu s Poslovnikom ili ne.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Ja nisam iz Vaše diskusije razumio da li Vi predlažete da mi sutra zakažemo sjednicu u vezi sa tim tačkama dnevnog reda ili ste za to da se danas to stavi kao tačke dnevnog reda?

JOZO KRIŽANOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Ma, mislim da je ovdje u zaključku rečeno 24 sata od dobijanja prijedloga zakona iz Vijeća ministara BiH. Prema tome, ispunjena je i ta, dakle, mi možemo danas normalno uvrstiti ovo u dnevni red, da budem jasniji, je li.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Ta je ispunjena premla, ali nije ispunjeno 118., dobro.

Uvaženi poslanik Denis Bećirović. Da li ste željeli repliku ili raspravu ili zajedno?

DENIS BEĆIROVIĆ

Ako može, mogu i objediniti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ

Replika je vrlo kratka. Ja bih samo pozvao sve kolege ovdje u Parlamentu BiH da, zaista, sa punim poštovanjem prihvativmo predstavnike nevladinih organizacija ovdje u Parlamentu BiH, pogotovo one koji prate rad Vijeća ministara BiH i Parlamenta BiH BiH, jer smatram da na bazi činjenica i argumenata objavljuju svoje glasove i svoje rezultate i sasvim sigurno doprinose demokratizaciji društva u BiH. Dakle, toliko vezano za to.

A s obzirom da smo na tački dnevnog reda gdje se utvrđuje dnevni red, na osnovu člana 65., stav 1. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, predlažem da današnji dnevni red dopunimo sa novom tačkom, a to je – Razmatranje informacije o kršenju ljudskih prava državljanina BiH Ilike Jurišića.

Uz prijedlog za uvrštanje pomenute tačke u dnevni red dostavljam i Informaciju Ministarstva pravde u Vijeću ministara BiH kao osnovu za raspravu po ovoj tački dnevnog reda. Često poslanici, prilikom ovakvog uvrštanja nekih tačaka u dnevni red, postave pitanje da li

imamo adekvatan materijal ili ne. Evo, u ovom slučaju imamo, dakle, Informaciju Ministarstva pravde koju će ja i dostaviti sada kompletну za raspravu po ovoj tački dnevnog reda.

Naime, svako u BiH, ali i van BiH jako dobro zna da je najviši sud UN-a osudio Srbiju zato što nije spriječila genocid u Srebrenici. I to je, dakle, sudska presuda. To je rekla i predsjednica Međunarodnog suda i zaista je neprihvatljivo da jedna država koja ima takvu jednu obavezu i takvu jednu presudu, ovako i na ovakav način sudi građanima i državljanima BiH, a posebno, evo, govorim o slučaju Ilike Jurišića. Ono što je pogubno za suđenje Iliji Jurišiću u Beogradu je činjenica, i to sada svako zna i u Srbiji i u BiH, da 80% svjedoka koje je tužilaštvo izvelo da svjedoče protiv Ilike Jurišića izjavilo na суду u Beogradu da uopće ne poznaje Iliju Jurišića. A onih 20% nisu imali nijednog dokaza protiv Ilike Jurišića. Dakle, imamo slučaj da je državljanin BiH bez i jednog dokaza osuđen u susjednoj državi.

Posebno je zabrinjavajuće da je presuda, i glavni argument za presudu, činjenica da je Ilija Jurišić osuđen zato što je prenio naredbu: na vatru, defanzivnu naredbu – na vatru odgovori vatrom. Treba postaviti pitanje – šta je Ilija Jurišić trebao uraditi i oni koji su branili Tuzlu 1992. godine? Ja mislim da je ovo težak udarac bilo kakvoj normalizaciji odnosa između države BiH i države Srbije. Da je to tako, činjenica je i da je Evropski komitet za krivične probleme pozvao predstavnike BiH u Strazbur, i predstavnike Srbije, kako su naveli u pozivu, da u svrhu prijateljskog rješenja problema pokušaju pronaći odgovarajuće rješenje. Međutim, do tog sastanka nije došlo zbog toga što predstavnici Srbije uopće nisu željeli da dođu na taj sastanak.

Ja mislim da neko u državi BiH mora snositi odgovornost za ovakvo stanje. I mi danas u Parlamentu BiH ne treba da prestanemo zasjedati dok ne donešemo neke državne mjere kako pomoći ovom državljaninu BiH. Smatram da je ovo i pravno i moralno neprihvatljivo i neodrživo i da je posebno šokantno za sve normalne ljude u državi i u regionu da, recimo, Biljana Plavšić, koja je priznala stravične ratne zločine, ovih dana treba biti oslobođena, a čovjek za kojeg nema nijednog dokaza, evo, dobija ovaku kaznu kakvu je izreklo Tužilaštvo u Beogradu.

Zbog toga, dakle, s obzirom da imamo kompletan materijal, predlažem da ovu tačku danas uvrstimo u dnevni red i da ne prekidamo sjednicu Parlamenta BiH sve dok ne donešemo konkretnе mjere kako pomoći državljaninu BiH. Bolje da to ovaj Parlament uradi nego da blizu dvije hiljade, odnosno da blizu 200 hiljada građana Tuzle krene u blokadu svih institucija u ovoj državi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Molim Vas da mi pismeno dostavite prijedlog tačke dnevnog reda i možete da napišete rukom na koje mjesto smatraste da treba tačka da se stavi.

Sad imamo replike. Redom, uvaženi poslanik Slavko Jovičić. Izvolite.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, poštovani predsjedavajući Saveta ministara BiH, gospodo članovi Saveta ministara BiH, predstavnici nevladinih organizacija i medija, kolege i kolegice.

Evo načina kako da, ne da imamo sjednicu do kraja dok ne riješimo ovaj slučaj, evo kako da je ne počnemo. Pitanje gospodina Jurišića ne može pretvoriti Parlament BiH u sudnicu. To je prвostepeni postupak i vidjet ćemo kako će u drugostepenom stvari se odvijati. Ja mislim da se ova tema nalazila i bila je predlagana, ne znam tačan broj, ali neću pogriješiti, jedno sedam, osam puta i baš sam svaki put reagovao i pitao gospodina Bećirovića, uvaženog kolegu kojem ne osporavam što se zalaže za gospodina Jurišića, ali da li ikad iko ustade u ovom Parlamentu da pita kad je upravo isti taj sud u Beogradu studio državljanima, naglašavam, državljanima BiH, tzv. zvorničkoj grupi. Tamo u toj grupi je bilo njih sedam i osuđeni su drastičnim kaznama, preko dvadeset i nešto godina i mi srpski predstavnici, čiji su oni pripadnici, dakle, mog naroda, nismo reagovali, jer nikad nismo htjeli da se miješamo u rad pravosudnih institucija. Evo načina, kako kažem, da ne počne sjednica, a ne da traje dok se ne riješi. Šta ćemo mi riješiti, šta ćemo riješiti? Upravo i jeste sud u Beogradu uzeo ovaj predmet zato što su srpski predstavnici, srpski narod ogorčen na rad Suda i Tužilaštva BiH, koji zanemaruje stradanje i žrtve iz mog naroda.

Ponavljam stalno stvari, kome nije to ušlo u glavu i nije zapamtio, ne tražim balans u količini počinjenih zločina, nego balans u količini pravde. Nije moguće da su za sve i svašta krivi samo pripadnici jednog i, naravno, uz nas, manje, pripadnici drugog naroda – hrvatskog, a da bošnjački predstavnici ili, ne znam ni ja ko drugi, ama baš ništa nije kriv. Ne mislim Bošnjaci kao narod, ne pada mi na um da narod jedan osuđujem, ali barem pojedinci iz tog naroda, jer se radi o individualnoj krivici.

Dakle, protiv sam uvrštavanja ove tačke dnevnog reda, jer ne želim da Parlament BiH postane sudnica i to sudnica koja bi bila premještena iz Beograda, a nemamo ni tužioca, ni sudija koji su to izrekli, ni advokata. I zaista je prosto nevjerojatno kakva je to prijetnja upućena. Šta će 200 hiljada građana Tuzle u blokadi? Pa stanite, gospodo, imate pravo, blokirajte sve, ali ćete srušiti državu BiH i snositi odgovornost. Nemojte kriviti za sve nas, čim se pojavimo u Parlamentu BiH, Srbi su, evo, došli na sjednicu da prave opstrukcije, nismo došli, došli smo da budemo konstruktivni, da damo doprinos da sjednica ima normalan tok, na ovaj način neće imati.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Dame i gospodo poslanici, imamo prijedlog, kao Kolegij, da relaksiramo malo situaciju oko dnevnog reda i imamo zahtjev predsjedavajućeg Savjeta ministara BiH da se obrati Parlamentu BiH, a važna je tema – Liberalizacija viznog režima i ispunjavanje uslova. I mislim da bi se ova diskusija relaksirala možda nakon tog govora. Zato vas molim da prvo dopustimo da predsjedavajući kaže ono što je htio, a da mi onda odlučimo da li ćemo nastaviti ovu našu raspravu.

Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege poslanici i poslanice, uvaženi gosti.

Ono što mogu da kažem jeste da je BiH, odnosno, Vijeće ministara BiH, sa današnjom 100. sjednicom ispunilo sve uslove koje je bilo u obavezi da uradi iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima. I ja mislim da je to dobar dan za sve nas u BiH. Ovdje sam poslednji put, kada sam govorio, rekao da je moj imperativ i imperativ Vijeća ministara BiH, tijela koje je formiralo Vijeće ministara BiH, da do kraja septembra ispunimo sve uslove. Ja sam bio protiv toga da alimentiramo nad sudbinom BiH, nego da radimo i da taj rezultat sigurno neće ostati nezapažen. I ono što mogu da kažem jeste da se atmosfera u skladu s tim mijenja, dakle, trebali smo da ispunimo 174 uslova za liberalizaciju viznog režima.

Od zadnjeg izvještaja koji je upućen Parlamentu BiH, a koji se odnosio na ispunjavanje obaveza iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima, Savjet ministara BiH je uradio sljedeće: utvrdili smo Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku, Prijedlog zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, pripremili i usvojili Strategiju za borbu protiv organizovanog kriminala, Strategiju za borbu protiv korupcije i Akcioni plan za provođenje strategije za period 2009.–2014., Strategiju registracije povratka po osnovu Sporazuma o readmisiji, Strategiju za sprečavanje pranja novca i finansiranje turističkih aktivnosti i pripadajući Akcioni plan za period 2009.–2013. godine, to smo uradili na današnjoj sjednici, Državni akcioni plan borbe protiv zloupotrebe opojnih droga u BiH, implementirali standarde za razmjenu informacija sa Evropskim centrom za monitoring droga i ovisnosti. Redovno provodimo Akcioni plan za borbu protiv trgovine ljudima. Usvojili smo migracioni profil BiH, donijeli odluku o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti u Ministarstvu bezbjednosti. Uspostavili i pustili u rad informacioni sistem za migracije. Prveli krajem radove na izgradnji druge faze Imigracionog centra. Savjet ministara BiH je usvojio niz sistemskih mjera kako bi 15. oktobra institucije svih nivoa vlasti bile spremne za početak izdavanja biometrijskih pasoša, korištenjem poboljšanog sistema dokumenata u koji su uključeni svi organi iz tzv. lanca identiteta.

Pri tome treba naglasiti činjenicu da je od jula ove godine u BiH započeo proces izdavanja pasoša po biometrijskim uslovima. Do sada je već izdato preko 41.000 pasoša po biometrijskim standardima. Svi nadležni organi u lancu izdavanja biometrijskih pasoša su usvojili antikorupcijske programe i izveli obuke. Zaključili smo Sporazum o saradnji svih institucija koje upravljaju integrisanjem i upravljanjem granicom. Donijeli odluku o instituciji koja je nadležna za upravljanje graničnim prelazima, izgradnju i održavanje graničnih prelaza, uspostavili zajednički centar za analizu rizika za integrisano upravljanje granicom. Usvojili sve podzakonske akte i pravilnike o azilu. Ministarstvo sigurnosti usvojilo je jedan, a Ministarstvo civilnih poslova tri pravilnika kojima se uređuje oblast izdavanja putnih dokumenata za izbjeglice, lica bez državljanstva i strance. Uspostavili odnose sa Eurojustom, uspostavili odnose sa Europolom, u potpunost uspostavili funkcionalnu Agenciju za zaštitu ličnih podataka. Usaglasili, to je na današnjoj sjednici, i to je bila posljednja naša obaveza, usaglasili sporazume o uspostavljanju sistema elektronske razmjene podataka iz evidencija policijskih tijela i tužilaštava, utvrđeno da će server za razmjenu podataka biti smješten u Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH u Sarajevu. Rukovodioci svih policijskih tijela u BiH će danas potpisati

ovaj sporazum, a prošle sedmice, na Ministarskoj konferenciji kojom sam rukovodio, u Banja Luci, postignut je, dakle, sporazum o sjedištu servera.

Iz navedenog je jasno da je urađen ogroman posao i pozivam vas da i vi, kao predstavnici najvišeg zakonodavnog tijela, date ton da proizvedemo jedan novi optimizam u ovoj zemlji kako bi nas drugačije gledali i u međunarodnim institucijama. Nije moguće možda nekad sve stvari riješiti, ali kroz civilizacijske rasprave se šalje i poruka o uspjesima ili neuspjesima BiH. Po ocjenama mnogih, u ovom trenutku BiH je ostvarila podjednako dobre rezultate u implementaciji Mape puta kao i Srbija i Crna Gora kada su maju dobili zeleno svjetlo iz Evropske komisije. Naglašavam da to nisu samo moje ocjene ili Savjeta ministara BiH, nego se to tako navodi i u Izvještaju Evropske inicijative za stabilnost, a vi ste ovih dana mogli da gledate njihove analize. Nas raduje kad zemlje u okruženju napreduju, ali nam je draga kada neko primijeti realan napredak koji postižemo u BiH.

Zato vas, dame i gospodo, molim da i vi danas, kroz raspravu u ovom Parlamentu, pošaljete poruku Briselu da smo uložili svi zajedno ogroman trud u ovoj zemlji. Moram da kažem da nije bilo lako tražiti kompromisna rješenja u atmosferi koja je bila u BiH, ali ja sam ubijeden da je ovo najbitnije što radimo u interesu svih građana BiH, na bazi ovog optimizma i bijelog šengena, u ravni sa ostalim zemljama u regionu, ubijeden sam da će to Evropska komisija, dakle, njene institucije, u novoj evaluaciji uspjeha primijetiti i da će građani BiH biti na bijelom šengenu. I da će to biti novi poticaj, dakle, smisao ovoga što radimo na ovakav način je da se stvori novi poticaj i za ostale reforme i da se, dakle, obezbijedi jedan napredak ka konačnom cilju, dakle, to je članstvo u EU i NATO.

Ja vas molim, dakle, kao što se prati rad Vijeća ministara BiH, prati se rad i Parlamenta BiH i svih ostalih institucija, da načinom rasprava i kad se ne slažemo pošaljemo poruku da smo spremni da zajednički tražimo rješenja i to bi bila, dakle, zadaća svih nas. Šef Delegacije Evropske komisije je jučer, i neki dan u Briselu, rekao da smo preko 90 % stvari uradili iz Mape puta. Danas sa ove dvije stvari koje je uradilo Vijeće ministara BiH, dakle, mi smo ispunili sve svoje obaveze. Molim da i vi radite na obavezama koje su u nadležnosti Parlamenta BiH. I ja mislim da smo uradili jedan dobar posao. Znam da nema aplauza kada je proces proširenja, ja to i ne tražim, ali tražim da promovišemo naš zajednički uspjeh. I ovo je prilika da se zahvalim svima koji su davali ton da uradimo ovo prije kraja septembra mjeseca, jer i najveći optimisti su, dakle, bili skeptični da li je moguće da se ovaj posao završi. Namjerno sam vas upoznao sa svim što smo uradili, jer imam osjećaj da se ponekad bagateliše sa svim onim što smo uradili u ovoj zemlji.

Hvala vam lijepo.

/APLAUZ/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajućem Savjeta ministara BiH. Zamolio bih ga da ostane još malo sa nama, ako se otvorи rasprava u vezi sa ovim. I sve poslanike upućujem na član 167., pod d) gdje se omogućuje članu Predsjedništva BiH i predsjedavajućem Savjeta ministara BiH da interveniše u svakom trenutku u raspravi, a ovo je rasprava o dnevnom redu. Istovremeno,

mislim da je bilo veoma korisno da čujemo šta se dešava sa zakonima i onim stvarima o kojima i danas raspravljamo. I mi nastavljamo svoju raspravu.

Uvaženi drugi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Beriz Belkić je imao repliku.
Izvolite.

BERIZ BELKIĆ

Bože sačuvaj, nije replika predsjedavajućem Vijeća ministara BiH, ali su pitanja. Dakle, prije svega, čestitam, naravno, i drago mi je čuti ove dobre vijesti, međutim, uz konstataciju da je obavljen posao na Vijeću ministara BiH, treba se suočiti sa činjenicom da u ukupnosti nismo obavili još uvijek posao i da, evo, danas pokušavamo na tom planu i u ovom parlamentu dati doprinos.

Moje pitanje je, gospodine predsjedavajući, sljedeće – Zašto izmjene i dopune Krivičnog zakona i zašto Prijedlog zakona o Agenciji za prevenciju korupcije nisu date po hitnoj proceduri, iako postoji zaključak Parlamenta da sve ono što se tiče liberalizacije viznog režima ide po hitnoj proceduri? To je jedna stvar.

I druga stvar, molio bih Vas za oficijelnu informaciju da li su ova dva zakona usvojena konsenzusom na Vijeću ministara, jer smo i to vezali za određivanje hitne procedure. Dakle, ako su zakoni na Vijeću ministara usvojeni konsenzusom, ti zakoni trebaju da idu po hitnom postupku.

Ove dvije stvari su na neki način i odredile situaciju ovdje u Parlamentu vezano za ova dva zakona.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Momčilo Novaković.

Nadam se da će predsjedavajući Savjeta ministara BiH, nakon ove naše rasprave, odgovoriti na ova pitanja koja bude imao od nas postavljena. A mi nastavljamo svoju diskusiju i raspravu o dnevnom redu.

Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

I odmah da kažem da ja podržavam da se na dnevnom redu nađe tačka – Stepen ispunjavanja uslova za liberalizaciju viznog režima. Ja sam shvatio ovo kao prijedlog te tačke dnevног reda, jer mi nemamo tu tačku na dnevном redu. Dakle, evo, ja podržavam da to bude na dnevnom redu, pa da onda još jednom predsjedavajući ispriča sve ovo što nam je ispričao u okviru tačke dnevног reda kako bismo mi otvorili raspravu o ovim pitanjima. Mislim da je u ovom momentu izvršena povreda Poslovnika, ali, evo, da ja ne komplikujem previše stvar, ako,

znači, bude ovo na dnevnom redu, ja će se uključiti u raspravu oko ispunjavanja uslova za bezvizni režim.

No, moja replika se nije odnosila, znači, na izlaganje predsjedavajućeg, nego na prijedlog nove tačke dnevnog reda. Moram reći da, prvo, ja neću podržati tu tačku dnevnog reda iz mnogo razloga. Pa, evo, da malo kažem demagoški, da ne kvarimo klimu koju je rekao sada predsjedavajući. Nije ovo iskrena priča. To je drugi razlog zbog čega ja ne mogu ovo podržati. Naime, evo, ja će navesti nekoliko primjera gdje bi bilo dobro da je gospodin Bećirović predložio tačku dnevnog reda. Recimo, Grujić Branko, osuđen u Srbiji za ratne zločine nad Bošnjacima u opštini Zvornik. Nije bilo prijedloga da vodimo raspravu zato što je u Srbiji osuđen državljanin BiH. Medić Slobodan, znači, suđenje je počelo u Srbiji, okončano u RS-u. Kušlić(?) Đurađ, osuđen u Njemačkoj 2001. godine na doživotni zatvor za genocid nad Bošnjacima Kotor Varoši. Jorgić Nikola, osuđen 2000. godine u Njemačkoj na doživotni zatvor. Duško Cvjetković, procesuiran '94. godine u Austriji, kasnije oslobođen krivice. Znamo taj slučaj. Maksim Sokolović, osuđen 2001. godine u Njemačkoj za saučesništvo za genocid u opštini Kalesija. Novislav Đajić, '97. godine osuđen u Njemačkoj na 5 godina za saučesništvo ubistvo u Foči. Nisam čuo gospodina Bećirovića da je tražio da vodimo raspravu o ovim slučajevima ovdje na Parlamentu i da se snažno usprotivimo što su građani...

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Vrijeme.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

... BiH osuđivani u drugim državama i da tražimo da ih mi ovdje osudimo ako su krivi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Vrijeme.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Dalje, da ne bude, izvinjavam se, završit će, vrlo kratko će, dalje, evo, da ne bude da ja samo o Srbima govorim. Gospodin Fikret Abdić, osuđen u Republici Hrvatskoj na 15 godina, izdržava presudu u Puli, državljanin BiH. Nisam čuo gospodina Bećirovića da je tražio da o tome raspravljamo. Mirsad Repak, osuđen u Norveškoj na 5 godina zatvora za ratne zločine u logoru Dretelj, opština Čapljina. Takođe nismo o njemu vodili raspravu.

Mislim da, ako želimo da u ovoj zemlji svi budemo isti, onda, gospodine Bećiroviću, očekujem od Vas da za sve ove slučajeve koje sam ja iznio ovdje date vremena da pripremim isto to, a date vremena i Ministarstvu pravde i Ministarstvu inostranih poslova da odgovore na dopise gospodina Kušlić(?) Đurđa, a oni nisu našli za shodno ni da ih pročitaju...

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Vrijeme, gospodine Novakoviću.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

...pa da vodimo raspravu o svima. Ja sam spremjan za tu raspravu kada Vi budete spremni da vodite raspravu i o ovim slučajevima o kojima sam ja govorio.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem, pamtit ćemo ovo prekoračenje.

Uvaženi poslanik Drago Kalabić. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Pa, evo, iskreno, neću reći da sam zatečen ovim informacijama, ali sve čestitke predsjedavajućem za sve ovo što nam je rekao, zaista, ali, čini mi se da je prije mene gospodin Belkić čestitao i to je dobro da čujemo u ovom Parlamentu, i čestitke na njegovom strpljenju radeći ovaj posao u ovakvima uslovima kakvi jesu, da smo, ipak, evo, čuli ovo. I ovo je jedna ozbiljna poruka i dobra poruka da se, ipak, stvari kreću na bolje i da ne stoje drugačije ocjene koje su se proteklih dana mogle čuti. I drago mi je, zaista, da smo u ovakvoj atmosferi ovo čuli.

Moja replika, gospodin Bećirović je pomenuo, mislim, kada je u pitanju Centar civilnih inicijativa, ja sam, zaista, najkorektnije rekao – mi smo predmet njihove rasprave i nismo imali nikakvih problema u toj komunikaciji. Ne mislim da nama možete uskratiti našu komunikaciju s njima i mislim da oni nemaju nikakav problem s tim. Najdobronamjernije sam to kazao. Mislim da oni najveći problem imaju kada ih vi branite, jer vaše svojatanje predstavlja njima najveći problem, i tu je problem jer ih samo Vi branite i javno, na neki način, zastupate, a oni ne trebaju advokata. Ljudi rade svoj posao koji im нико не може, mislim, osporiti, to je njihovo pravo i mislim da korektno komuniciramo.

Ovo treće, ja mislim da bi rješenje sve Vaše priče u ovom parlamentu moglo biti sadržano u jednoj rečenici i da nas riješite muka – da se ukine Srbija, da se ukine država Srbija. Tada bismo bili riješeni svih ovih raznih Vaših inicijativa. Kada ih sve saberete, one su u jednoj rečenici – ukinuti Srbiju, jer šta ste sve, u ovom parlamentu, za ove tri godine kazali, sve se svodi na to. Ja mislim da je to nekorektno, politički štetno. Umjesto da se ugledamo na ono što radi Srbija, u pozitivnom smislu, i ocjene onih koji ocjenjuju i nas i njih su potpuno suprotne onome što ste Vi ovdje govorili. I, tretman pravosuđa i ostalo, mislim da je potpuno neozbiljno čuti ovakve vijesti u Parlamentu. Vaša je poruka da državljanin BiH, ako bude u Šapcu kažnen za soobraćajni prekršaj, da se ovdje žali ovom parlamentu i da otvorimo raspravu da je kažnjen zato što je pripadnik ove ili one nacije i slično. Mislim da je to u toj mjeri neodgovorno i suprotnosti sa onim što nam je rečeno – liberalizacija viznog režima, evropske integracije i sve ostalo. Ovo nas vraća u srednji vijek i ovakve poruke prema susjedima su, mislim,... evo, malo prije je

gospodin Novaković elaborirao našu neprincipijelnost. Kada kažem našu, kada mi govorimo u ime BiH kada su ta pitanja. Da ste Vi bili sudija, nekada smo Vam zamjerali što ste u Parlamentu, vjerovatno, kakva bi Vaša bila poruka – oslobođiti Iliju Jurišića, Biljanu Plavšić spaliti na lomači. Čim dođe sa aerodroma, predlažem ovdje odmah lomaču u centru Sarajeva i da završimo tu priču, ako je to poruka. Znači, nije dovoljno što je neko osuđen i što je neko izdržao kaznu koju je međunarodni sud odredio, i to ne može da se stavi a/a, da se kaže, nego i to nije dovoljno.

Ja neću teške riječi upotrijebiti, ali to samo govori o jednom odnosu prema jednom narodu, prema jednoj državi. Mislim da to nama ne treba, da je nekorektno, da su vrlo loše te poruke.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Mirko Okolić. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ

Hvala, gospodine predsjedavajući. Poštovane kolegice i kolege poslanici, predstavnici Savjeta ministara BiH, predsjedavajući Savjeta ministara BiH, nevladinih organizacija, sredstava informisanja, međunarodnih zajednica, dragi gosti.

Mi oko ovog dnevnog reda svaki put, izgleda, pravimo nekakvu, pod navodnicima, igranku, i trošimo uzalud vrijeme. Ja sam nekoliko puta na to ukazivao, ali ne vrijedi.

Zbog toga sam ja i uzeo ovu repliku i čini mi se, ja sam barem tako zaključio, da SDP predlaže određene tačke dnevnog reda svaki put da bi dobili na vremenu ili na nečemu drugom, a da Boga mole, izgleda, da se one ne uvrste u dnevni red, jer ne znaju, vjerovatno, ni oni sami kakav ishod bi ...

Dalje, gospodin Bećirović je rekao da neko mora da preuzme odgovornost za slučaj Ilike Jurišića. Mora, naravno, onaj ko je kriv. Nećemo valjda preuzeti mi koji nemamo nikakve veze sa slučajem Ilike Jurišića i neka odgovornost preuzme onaj ko je kriv za taj slučaj i za ta djela tamo koja su se desila, i ako ima pravosudne krivice, to će se na pravosudnim i drugim organima dokazati u skladu sa pravosuđem. Kaže – zasjedati dok se ne riješi slučaj Ilike Jurišića. Pošto sam ja duboko ubijeden da mi ne možemo riješiti slučaj Ilike Jurišića zasjedanjem, ja predlažem, pod navodnicima, znači, ponovo govorim, pod navodnicima – da mi malo kasnije, možda kada ručamo i budemo u boljoj snazi, da odemo i napadnemo Srbiju, oslobođimo Iliju Jurišića i dovedemo ga u BiH i riješen je slučaj Ilike Jurišića, jer to je, vjerovatno, po Poslovniku, zadatak ovog parlamenta i vjerovatno je to jedan od uslova za liberalizaciju viznog režima. Pa ču ja to da podržim samo kada ručam.

Kaže – Srbija nema pravo na suđenje itd., itd., zbog nekakvih odluka, da ne ponavljam, da ne gubimo vrijeme, ističe, evo, ja predlažem danas, jer smo mi, vjerovatno, nadležni za to da donešemo odluku ko će to u ime Srbije suditi određene slučajeve koje Srbija treba da ... Znači, ovaj parlament da to uradi i to ćemo, vjerovatno, mi moći da branimo u međunarodnom pravu.

Naravno, ovdje su neki moji prijedlozi, pod navodnicima, to ponovo ponavljam, i neozbiljni isto toliko koliko je neozbiljan dosadašnji prijedlog tačke dnevnog reda. I ja mislim da je ovo samo gubljenje vremena i skretanja pažnje sa onoga čime bismo se mi trebali da bavimo, a to je problematikom koja je, evo, bila malo prije na dnevnom redu u našoj diskusiji – pokušaj liberalizacije viznog režima i naše zakonodavstvo da se uskladi, itd.

I, evo, gospodin Kalabić reče da bi Denis, uvaženi kolega poslanik, bio zadovoljan, da je to mogao reći u jednoj riječi, da nema Srbije, da se briše Srbija, a ja samo još predlažem Kalabiću – nemoj baš da ide do tih detalja, neka barem ostane naziv škole na Palama „Srbija“.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

S obzirom da smo se zadržali, a vjerovatno ćemo se i zadržati još oko rasprave o dnevnom redu, samo želim da vas upoznam da od 1:00 do 2:00 sata ćemo napraviti pauzu jer otvara se centar za posjetioce u zgradici Parlamentarne skupštine BiH, tako da imate u vidu da ćemo praviti pauzu od 1:00 do 2:00.

Sljedeći za repliku, uvaženi poslanik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ

Gospodine predsjedavajući, predsjedavajući Savjeta ministara BiH, članovi Savjeta ministara BiH, kolegice i kolege poslanici.

Ja sam mislio, gospodine predsjedavajući, da Vam uzmem tri minute i ukradem još makar jedan minut reagujući na neprimjeren prijedlog tačke dnevnog reda Denisa Bećirovića. Međutim, razumjevši potpuno ono što je predsjedavajući Savjeta ministara BiH sugerisao, odustat ću od toga jer mislim da nas je uputio na ozbiljna pitanja o kojima treba da se bavi ovaj parlament, ali ne mogu da ne kažem samo dvije rečenice.

Prijedlog ovog dnevnog reda je, blago je reći, neprimjeren. Upravo zbog toga što uvodi jedan parlament usred jednog sudskog procesa, da on se izjašnjava i opredjeljuje o tome a stalno su nam puna usta pozivajući se na nezavisno sudstvo. I, s druge strane, zbog čega sam se javio za repliku, ne zbog toga, nego zbog činjenice da jedan mladi poslanik koji bi trebao, po onome što piše ispred njegovog imena, da je obrazovan, pripada jednoj mlađoj garnituri političara, poziva ovdje u parlamentu na građanski nemir u ovoj državi.

Hvala vam na strpljenju, nemam ništa više da kažem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, Lazar Prodanović. Izvolite.

LAZAR PRODANOVIĆ

Gospodine predsjedavajući.

Nije neka mudrost praviti ove replike na ovakav prijedlog dnevnog reda, nego sam ja, zaista, iznenaden ... (mi javnosti političare u BiH imamo). Ja sam, recimo, šokiran sa tim što sam ovih dana slušao. Ja mogu da razumijem da se ima određen stav prema nekom procesu, da se kaže da je nepravedan i to, ali, recimo, ja nisam niti od jednog medija ovdje iz Sarajeva čuo da se u Tuzli, tuzlanskoj koloni, desio sraman čin zločina, da su tu ljudi izginuli i da zbog toga treba taj zločin individualizirati. Jedini mogući način puta pomirenja u BiH je individualizacija zločina i snažna satisfakcija da se svaki drugi zločin individualizuje i da se on procesuira na najstrožiji mogući način, da nam se to nikada ne bi desilo.

Ja, recimo, ne mogu da shvatim da uvaženi poslanik Denis Bećirović izlazi sa svojom tvrdnjom kako svjedoci nisu znali optuženog. Pa valjda nije niko naivan u pravosuđu da postoji određen stepen odgovornosti. Ja sam uvjeren da skoro niko nije znao generala Miloševića, ni Pavla Strugara u Dubrovniku. Da li neko, kao svjedok, treba da zna nekoga da bi svjedočio u nekom procesu? Nažalost, mi ulazimo u jedan film (?) u kojem je priča – kada napravite zločin, ovo je moguće što Vi pričate, jedino ako Vi percipirate Srbe kao stoku koju na najgori mogući način treba ubijati i da svako ko ubije Srbina u tom periodu nije apsolutno kriv, a smrt svakog Bošnjaka ili nekoga drugog da je strašni zločin. Za mene nijedan Srbin nije heroj koji je nedužnog bilo kojeg čovjeka ubio u BiH, on je za mene zločinac i njemu na najgori mogući način treba suditi. Ako Vi smatrate da je odbrana BiH ubiti najmanje 51 čovjeka zato što se zovu Srbi i zato što su pripadnici JNA, koja se povlači sporazumom između BiH i JNA, da je to herojstvo i dati dan tome, to je onda druga priča.

Juče sam video neke ljude u Beogradu, prekjuče, koji neke političke funkcije obavljaju, koji čak imaju humana zanimanja, ja ne mogu da shvatim čemu tolika potreba dodvoravanja i negiranja nečega. Postoje sudski procesi, potrebno je to privesti kraju na odgovarajući način, ali, gospodine Bećiroviću, nikada me uvjeriti nećete da želite mir i pomirenje u BiH dok tako reagujete, dok se ne bude utvrdilo, u tom lancu odgovornosti postoje i drugi ljudi koji snose krivicu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Vrijeme.

LAZAR PRODANOVIĆ

Pa mnogi ljudi koji su bili tada u slobodarskoj, multinacionalnoj Tuzli to znaju. Dakle, nepotrebno je politizirati tu priču. Da završim, da ne budemo u zabludi, za odgovornost sam svakoga onoga ko je zločin, u bilo kojoj formi, prema bilo kome radio. Tu, prije svega, mislim na pripadnike srpskog naroda i ako su u bilo kojem smislu pozivali na to, ali, moraćete reći da je neko i prema tim nedužnim ljudima činio zločin.

Toliko.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Drugi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Beriz Belkić, poslovnička intervencija. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ

Ja se izvinjavam, možda se nismo dobro razumjeli, jeste neka vrsta replike. Dakle, nakon serije replika od strane pripadnika srpskog naroda, evo, sada vidim kreće serija replika od strane bošnjačkog naroda. To nešto govori.

Dakle, ja želim sljedeće, da repliciram svima nama ovdje koji su diskutovali. Radi se o poslovničkoj mogućnosti, čovjek je predložio tačku dnevnog reda i svi mi ovdje imamo mogućnost da se o toj tački dnevnog reda odredimo i na taj način iskažemo svoj stav i mišljenje glasajući, itd. A, naravno, ako se tačka dnevnog reda usvoji, onda ćemo voditi ovakvu vrstu rasprave. Mi smo sada praktično otvorili jedan proces, odnosno, jednu vrstu rasprave u kojoj možemo čuti svega i svačega, i bilo bi dobro da svi se preslušamo šta smo rekli ovdje u ovoj raspravi. I meni se čini da svi ovo razumijemo kao neko takmičenje u patriotizmu i dokazivanju, itd.

Ja vas stvarno molim, dakle, o ovoj temi bismo mogli raspravljati u beskraj, ja vas stvarno molim da ono što imate namjeru da kažete da ostavite, eventualno, za raspravu, ako usvojimo, i da se izjasnimo. Čovjek je predložio i ima pravo da predloži. Moramo se naučiti i da čujemo prijedloge koji nam se ne sviđaju i o njima se izjašnjavati.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Idemo dalje sa replikama. Uvaženi poslanik Remzija Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Dakle, ovo na tragu onoga što je govorio Beriz Belkić, dakle, ovdje imamo prijedlog tačke dnevnog reda i kao osnova za raspravu je Informacija Ministarstva pravde u vezi sa ovom predloženom tačkom dnevnog reda.

Dakle, principijelno je, ja sam zaista za to da mi raspravljamo o svim mogućim slučajevima gdje su naši državljanini suđeni u susjednim državama i u inostranstvu, dakle, da bude to i ovdje naš stav da se svi ti slučajevi, sve te rasprave, suđenja, vode u našoj državi, da se na takav način sprječe razne manipulacije. Ja hoću da kažem da možda na narednoj sjednici Doma raspravljamo o tim raznim mogućim manipulacijama koje se provode prema našim državljanima u susjednim državama. Evo, predložit ću za sljedeću sjednicu da mi raspravimo, od kuda sad da se pojavi slučaj našeg kolege, zamjenika predsjedavajućeg Doma, da se sada iznenada pojavi njegov slučaj, da se vode neke istrage protiv Nike Lozančića. Predložit ću tačku dnevnog reda da mi, kao Dom, imamo jedan stav o tom slučaju koji se vodi u Hrvatskoj. Dakle, naši su ljudi predmetom raznih manipulacija, raznih ponižavanja, istraživanja, itd., tako da Dom, mislim da bismo trebali, evo, ja nemam nikakvog pisanog traga, da na narednoj sjednici imamo nekakav

stav po tom slučaju i našeg kolege, zamjenika predsjedavajućeg Doma, Nike Lozančića i da o tome imamo odgovarajući stav.

Ovo podržavam, dakle, što je govorio Novaković, trebamo mi da raspravljamo i mislim principijelno da zauzmem neki stav da svi naši državljeni protiv kojih se vode ti krivični postupci, da se njima sudi u državi, ovdje postoji pravosuđe, a ne da se sudi u susjednim državama. Dakle, nemojte ovdje sada da dolazimo u poziciju da neko govorи branimo Srbiju, napadamo Srbiju, itd., Srbija je ovim suđenjem iskazala svoj stav, iskazuje ga od '92. godine. Prema tome, ovdje su stvari sasvim jasne i prema tome sasvim je osnovano ovo što je predložio Bećirović. Mi o tome treba da raspravljamo na današnjoj sjednici.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Denis Bećirović, replika. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ

Pošto sam ja jedan od onih poslanika koji se ozbiljno pripremaju za svaku tačku dnevnog reda, a ne da paušalno iznosim svoje ocjene, u nedostatku argumenata, tako će i ovu repliku iskoristiti da kažem još nekoliko dodatnih argumenata.

Naime, zvanične organe Republike Srbije, nakon presude Međunarodnog suda, predstavljaju predsjednik Srbije, koji je tim povodom, 26. februara 2007. godine održao govor. Ja imam ovdje kompletan govor gospodina Tadića. Podsjеćam da je tada u tom govoru Tadić rekao – Za sve nas u Srbiji veoma je težak dio presude u kome se konstatiše da Srbija nije preuzela sve što je bilo u njenoj moći da spriječi genocid nad bošnjačkim stanovništvom u Srebrenici, citat. Dalje, Tadić kaže da treba momentalno dovršiti saradnju sa Tribunalom u Hagu i osuditi sve odgovorne za ratne zločine. Tadić kaže da treba osuditi zločin počinjen na području Srebrenice i da tim povodom treba donijeti deklaraciju u Skupštini Republike Srbije. Tadić, takođe, u tom govoru kaže, u ime svih organa Srbije, da treba izgrađivati povjerenje među građanima BiH i Srbije.

Ja sada argumentovano pitam, i možemo slobodno da konstatujemo, sve ovo što je Tadić naveo u ime organa Srbije, pod broj

1. Srbija nije spriječila genocid u Srebrenici,
2. Srbija još uvijek nije uhvatila Ratka Mladića koji 10 godina, kako vidimo i na televiziji, nesmetano slavi i provodi se u centru Srbije, u glavnom gradu Beogradu,
3. Srbija je najavila usvajanje deklaracije, Srbija još uvijek nije usvojila nikakvu deklaraciju o genocidu u Srebrenici,
4. Srbija neće da doprinese izgradnji povjerenja između BiH i Srbije jer je Srbija odbila poziv u Strazburu.

Dakle, sve to Srbija, na jednoj strani, neće da uradi, a s druge strane želi da drakonski kazni Iliju Jurišića. Ali ne kažnjava ona Iliju Jurišića, ona kažnjava čitavu BiH, koja se branila, ravnopravnih naroda i građana.

E sada, u najkraćem, ove silne replike. Gospodine Jovičiću tačno je da sam sedam do osam puta pokretao, najmanje, ovo pitanje u Parlamentu i tu ste u pravu. Da nije bilo Ilije Jurišića i svih onih Ilija, Tuzla bi doživjela genocid kao što je bio genocid u Srebrenici.

Gospodine Novakoviću, ovdje nisu nikakvi demagoški razlozi, ovdje su ljudski razlozi i ja sam spremjan da branim svakog nevinog čovjeka bez obzira kojem narodu pripada.

Gospodine Kalabiću, ja nisam predlagao da se ukine Srbija, naprotiv, ovdje to javno kažem, i u Srbiji ima dosta dobrih i plemenitih ljudi i BiH nije nikada iskazivala namjeru da ukine Srbiju, ali, nažalost, Srbija je često ukazivala svoju namjeru i sprovodila tu namjeru da ukine ovu državu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Vrijeme.

DENIS BEĆIROVIĆ

Tri minute, a četiri i po su u prosjeku govorile moje kolege.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Nije tako, ja sam dobro pamtio.

DENIS BEĆIROVIĆ

Gospodin Okolić govori o tome da mi ne možemo riješiti slučaj Ilije Jurišića. A postavljam pitanje gospodinu Okoliću iz SDS-a – šta možemo? I pogotovo ga pozivam, pošto on predstavlja Karadžićev i Mladićev SDS, da prestane držati bilo kome lekcije u ovom parlamentu.

Gospodina Dokića ovdje nema, ali njegovi najjači argumenti u ovom parlamentu obično su tipa je li neko mlađi poslanik, stariji ili je srednjih godina. Tim povodom predlažem mu da predloži izmjene i dopune Izbornog zakona tako da niko u ovom parlamentu ne može biti ispod 60 godina.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Vrijeme.

DENIS BEĆIROVIĆ

I, gospodine Lazare, Vama predlažem da, kada govorite o ovome o čemu ste govorili u Tuzli, da konsultujete hiljade Srba i Nadu Mladinu, i Nikolu Slavuljicu i Budimira Nikolića i Dušana Perića i sve one Srbe koji su branili i koji danas žive u Tuzli, pa najbolje da se osvjedočite šta se događalo u Tuzli. Tuzla je uvjek branila multinacionalni karakter i ravnopravnost svih građana i nekorektno je da ovdje poturate nekome da to govori o Srbima. Ja ovdje predstavljam Klub u kojem djeluju i Srbi, i Hrvati i Bošnjaci i mi ćemo se...

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Gospodine Bećiroviću, vrijeme.

DENIS BEĆIROVIĆ

...boriti do kraja za ravnopravnost svakog čovjeka, a nipošto nećemo dozvoliti da nam poturate takve stvari.

Zahvaljujem, gospodine Živkoviću.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Imamo dalje replike. Uvaženi poslanik Selim Bešlagić. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege.

U čitavim ovim diskusijama pogrešno citirate da je Ilija Jurišić musliman. Ilija Jurišić je Hrvat, građanin BiH, građanin Tuzle. Znači, nemojte brkati pojmove. Optužnica koja tretira i Iliju Jurišića, tretira i Selima Bešlagića, kao muslimana i drugog Hrvata. I o tome da ne raspravljamo.

Ali ono što sam ovdje postavljao pitanje, i ... gospodinom Novakovićem, sjetite se da sam rekao, nije u pitanju Ilija Jurišić. U pitanju je upravo građanin i onaj iz Zvornika, kojeg ste Vi naveli. I, smatram da je činjenica da ovaj parlament mora raspravljati, ne samo o Ilijici Jurišiću, ali šta je ovaj parlament uradio da zaštitи prava svojih građana? Neko ima i dvojno državljanstvo, to me ne interesuje, jer Srbija ima pravo da procesuira čovjeka koji ima srpsko državljanstvo, ali ne može Srbija, ni Hrvatska, ni Crna Gora, ni Njemačka procesuirati ljude koji imaju državljanstvo samo BiH.

Prema tome, ja se apsolutno slažem, gospodine Novakoviću sa Vama i Vi ste tu u pravu. Dajte da upravo Ministarsko vijeće uzme sve ove slučajeve i da postavimo pitanje šta su to institucije BiH učinile na zaštititi građana BiH. I ja ništa drugo ne predlažem, tu će se naći Ilija Jurišić. Ali zar se ne sjećate da sam tražio da Sud BiH procesuira Tuzlansku kolonu. Tri godine se vodi proces, tri godine sam ispitivan ja i svi drugi. Jesam li tražio ovdje sto puta da se podnese izvještaj dokle smo došli, jer hoću da Vam pogledam u oči i da Vi definitivno onda kažete, priznajemo ili ne priznajemo to sudstvo. Nažalost, ja sam žrtva ove države, ja sam žrtva ove

inertnosti i mnogi Tuzlaci, kao što je Ilija Jurišić, žrtva su ovih organa nesposobnih da zaštite građane BiH.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik, Šefik Džaferović. Izvolite, replika.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege.

Ja zaista nisam mislio da repliciram. Mislio sam podržati ovaj prijedlog gospodina Denisa Bećirovića, mislim da je argumentacija sasvim dovoljna za jednu takvu odluku. Ali nakon diskusije uvaženog kolege Lazara Prodanovića, odlučio sam da se javim za riječ i da kažem samo nekoliko rečenica kolegi kojeg ja, već nekoliko puta ponavljam, iznimno poštujem i cijenim.

Gospodine Prodanoviću, nikome na pamet ne pada da prema žrtvama zločina ima odnos onakav kakav ste Vi, u Vašoj diskusiji, na neki način, naznačili kada ste kazali, ako Vas dobro parafraziram, da svaki zločin koji je nanesen prema Bošnjaku mora biti sankcioniran, a da se prema Srbima moglo postupati kako se htjelo, a da to ne bude sankcionirano. Ja duboko protestujem protiv jednog takvog iskaza i smatram da svi oni koji su počinili zločine moraju pred lice pravde i da sve žrtve zločina moraju doživjeti satisfakciju u vidu utvrđivanja istine i pravde. Dakle, istina i pravda su dva ključna principa. Zločin ne poznaje etničku pripadnost, zločin ima žrtvu i ima onoga ko je izvršio zločin. I ovdje uopće nije taj problem. Ovdje je problem povrede suvereniteta države BiH.

Za Republiku Srbiju je u više presuda Međunarodnog krivičnog tribunalu u Hagu, kao i u presudi Međunarodnog suda pravde, utvrđeno da je izvršila čin agresije na BiH. Rat u BiH ima međunarodni karakter i odakle pravo nekome ko je direktno involuiran na teritoriji druge države, ko je pokrenuo svo ovo zlo koje je nastalo u BiH, da uzima pravdu u svoje ruke. I to je suština protesta i ja želim to javno da kažem – ni po jednom međunarodnom, pravnom dokumentu takvo pravo ne pripada i ovo je usurpacija suvereniteta BiH. Prema Rimskim pravilima puta, a slučajno nisu napravljena ta pravila, kazano je da Haški tribunal procjenjuje, prije nego što bilo koji sud u BiH da doneše bilo kakvu odluku, da li je to predmet koji treba da ide pred sud ili ne treba. Haški tribunal je kazao u ovom slučaju šta ima da kaže, označio je to od lica do lica sa odgovarajućim oznakama i jedino je Sud BiH nadležan, stvarno i mjesno, da odlučuje o ovim stvarima. Ovo ne može biti posao Republike Srbije, jer se radi o navodnom zločinu koji je učinjen na teritoriji BiH, prema državljaninu koji je državljanin BiH i ovo jednostavno ne može izdržati nijednu ozbiljniju, pravnu kritiku. I to je suština onoga o čemu mi danas treba da govorimo.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Slavko Jovičić, replika. Izvolite.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

Poštovani predsjedavajući.

Već sam u prvom dijelu rekao, ne možemo se zalagati za pojedinačne slučajeve. I ne osporavam ja, ja ovdje nisam stavljaо u kontekst je li gospodin Jurišić ove ili one nacionalnosti, ali možda je baš dobro što je ove nacionalnosti da bi došao i dobro došao kao alibi u odbrani svega ili nečega.

Gospodo draga, ne pozivajte se na sud, zato i jesmo nezadovoljni. U logoru u kojem sam ja bio 44 mjeseca, na 247. sjednici iz aprila 1995. godine, sada već pokojni, i nemojte da mi slučajno spočitavate kako ja to zloupotrebljavam, evo, reći ću i rahmetli Alija Izetbegović ovako kaže – Srbi se u logoru Silos drže kao kontra mjera za mjeru, ljudi nisu odgovorni. Hoće li onda neko odgovarati što je 25 mojih sapatnika ubijeno? Prvo, hoće li odgovarati što su priveli sve muškarce od 14 do 75 godina, ne pitajući za bilo kakvu odgovornost? I nikada nije optužnica podignuta. Dakle, sve muškarce, od djece, od 14 do 75 godina smjestili su tu u najneuslovnije uslove koje svijet i civilizacija ne poznaju, gdje je samo beton, namijenjeno za skladištenje žita, kada hoćete da otvarate tu priču. O kojoj ravnopravnosti gorovite.

A druga stvar, gospodine Bećiroviću, svaki put kada ste kandidovali ovu temu ili pokretali inicijativu, sjećate se da sam replicirao i rekao – Vaš principijelni stav bih ja podržao da ste bilo kada rekli, naglašavam, ljudi iz Zvornika su suđeni u Beogradu, i nemojte davati kvalifikaciju jesu li, je li to pravilno ili nije, to sud utvrđuje, ali, evo, da ih pomenete, naši su državljeni, da barem štitite interes ove zemlje i preko njih. Ali ste takvu euforiju napravili oko Iliju Jurišića, ne Vi lično, specijalna emisija na televiziji jednoj, drugoj, Tema dana na BHT1, specijalni gosti, pa i gospodin ministar, ne znam, imao je druge neke obaveze, javlja se iz Beograda i on nešto da kaže, ali je korektno rekao, jer nije bio u svojstvu da brani Iliju Jurišića, pa se specijalne neke delegacije pripremaju da idu tamo. Šta tražite od nas? Da ja, kao predstavnik srpskog naroda koji, možda, uživam neki autoritet u Beogradu, da idem sad da kleknem Tadiću i kažem, hajde, molim te, prekrši ti sve ove pravosudne institucije i pusti Iliju Jurišića. Ne. Ja govorim i ne mogu ja biti sudija i tužilac, ali sa aspekta žrtve, mislim da je tek prvostepeni postupak, maloprije sam rekao, u drugostepenom postupku, ne pitam se ja i ne mogu ja odlučivati. Malo je dobio, neko je poubjiao ljudi nedužne, golobrade, koji su se mirno povlačili, mora da odgovara. Ja bih volio da je bilo na Sudu BiH, ali nije, neće. I nemojte mi pominjati Haški tribunal. Haški tribunal je bio antisrpski politički sud jer je meni rekla Carla Del Ponte, kada sam bio u Hagu, evo ti lica, i nabrojala mi pet, koji će biti procesuirani. Nikad ništa nije uradila.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik, Željko Kuzmanović. Izvolite.

ŽELJKO KUZMANOVIĆ

Kratka replika i ispravak krivog navoda. Prvo da kažem da zaista nema potrebe da se stalno bakćemo oko jedne te iste teme. Gospodin Bećirović konstantno pokušava da nametne Republiku Srbiju kao glavni problem države BiH, pa je počelo od inicijative da se raspravlja o mjestu gdje je sletio gospodin Tadić, pa preko neka dva poslanika u Bratuncu, itd. Zaista nemam namjera da se bakćem više tim pitanjima.

Što se tiče inicijative, ukoliko predloži gospodin Bešlagić principijelu inicijativu, kako je sada naveo, mi ćemo podržati takvu inicijativu, ukoliko se bude raspravljalo o svim ... koje je naveo i gospodin Novaković.

Što se tiče gospodina Džaferovića imam jedan ispravak krivog navoda. Dakle, Republika Srbija nigdje nije optužena za agresiju na BiH.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Replika, uvaženi poslanik Lazar Prodanović.

LAZAR PRODANOVIĆ

Ja se izvinjavam, htio sam samo da uvaženom kolegi Šefiku Džaferoviću kažem da ja nisam, dakle, konstatovao odnos pravde ili suda prema pripadniku jednog ili drugog naroda, već sam rekao da se takav utisak stiče u generalnoj priči. Kao što ste vidjeli da ja uopšte nisam pominjao optuženog, odnosno, u prvom stepenu osuđenog, govorio sam o neophodnosti individualizacije zločina.

A kad uvaženi kolega Bećirović govori o tome ko treba što da potvrdi, niste me nikada u ovom domu uvjerili niti jednom rečenicom da jasno kažete da je Tuzlanska kolona zločin koji je neko učinio. Nema ljudi, zato je to problem, mora se dokazati.

Takođe, uvaženom kolegi Bešlagiću, ja Vas razumijem, Vi vrlo emotivno reagujete, vjerovatno i ja emotivno reagujem, ali ja sam se jasno ..., ja potpuno razumijem Vaš odnos prema tome, ali ga ne pravdam i smatram da je on pogrešan pristup, individualizacija zločina i procesuiranje tog zločina bi dali mnogo veći dignitet u svakoj drugoj priči i mnogo bolji bi put bio ka pomirenju. Ovo kad ste rekli, da, tačno, pravosuđe BiH je trebalo to uraditi, znate kada, Republike BiH, '92., tada biste imali snažnu podršku za ono što je ..., nije urađeno. Svako stavlja glavu u pjesak. Ja nisam za to da moj zločinac prema nekom bude moj heroj. Upadate u tu zamku da neki koji su bili zločinci, budu heroji. Dakle, svako onaj ko je činio zločin, za mene je zločinac, nezavisno kome pripadao.

Toliko.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Ekrem Ajanović. Izvolite.

EKREM AJANOVIĆ

Gospodine predsjedniče, kolege i kolegice.
Ja bih prvo da...

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Pustite prvo profesora da završi, pa onda pauza.

EKREM AJANOVIĆ

...prije nego što repliciram,

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Profesore, izvinjavam se, ja Vas moram prekinuti. Imam poslovničku intervenciju koju moram da stavim prije replike, a to je pauza ispred Mješovitog kluba u dužini od pola sata, je li? Pola sata. U 12:30 nastavljamo sa radom i radićemo do 1:00, u 1:00 se pravi pauza.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Dame i gospodo, molim vas da zauzmete svoja mjesta. Meni je žao što nema predsjedavajućeg Mješovitog kluba da obrazloži razloge koji su ga rukovodili da traži pauzu. Istovremeno, nemamo ni uvaženog poslanika Ajanovića da nastavi sa replikom, zato ja predlažem da krenemo sa prijavljenim.

Uvaženi poslanik Halid Genjac, diskusija. Izvolite.

HALID GENJAC

Zahvaljujem, predsjedavajući. Poštovane kolegice i kolege.

Mi smo, dakle, u toku rasprave o dnevnom redu, je li tako? I možda mala intervencija, da Vijeće ministara BiH, po članu 167., tački d), zaista ima pravo intervenirati u svakom trenutku u raspravama, naravno, u okviru tih rasprava. Možda bi bilo, u tom smislu, da je i predsjedavajući Vijeća ministara BiH predložio, ipak, tačku dnevnog reda, jer jeste urađen veliki posao, ali nije urađen kompletan posao.

Naime, i u tom smislu, ja predlažem tačku dnevnog reda, a kasnije ću kroz obrazloženje vrlo kratko objasniti, dakle, da posljednja tačka dnevnog reda bude – Usvajanje zaključka o uključivanju

delegacije Parlamentarne skupštine BiH u posjet predsjedavajućem i tijelima Evropskog parlamenta, radi prezentiranja ostvarivanja obaveza iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima.

Zašto? Zaista, pored vrlo nepovoljne klime u BiH i Vijeće ministara BiH i Parlamentarna skupština BiH su uspjele staviti prioritet liberalizacije viza, najvažnije pitanje za građane možda u ovom trenutku. I pored te vrlo nepovoljne klime, urađen je veliki posao. U odnosu na maj prošle godine, kada je rađen prijedlog amandmana na Uredbu direktive o vizama Evropske komisije, gdje je predviđeno da se nađu u toj grupi zemalja Srbija, Crna Gora i Makedonija, a BiH i Albanija da ostanu, BiH je zaista napravila veliki pomak i u ovim ključnim oblastima sigurnosti dokumenata, sigurnosti granica i pitanja ilegalnih migracija, napredovala od vrlo slabe ocjene do odlične ocjene. Nismo ispunili sve uslove, naravno, i možda bismo da smo danas otvorili tu raspravu, ne mislim da je Vijeće ministara BiH ispunilo obavezu ako dva dana pred istek roka dostavi Zakon o centralnom antikorupcionom tijelu. Naravno, niti Parlamentarna skupština BiH može završiti svoj posao, niti je Vijeće ministara BiH završilo svoj posao. To je jedan primjer. I takvih je primjera još dosta. Međutim, mora se priznati, zaista je urađen veliki posao i, dakle, iako nismo sve uslove ispunili, pretekli smo države koje su se, prema ovoj uredbi iz maja prošle godine, našle za bijeli šengen. I mislim da Parlamentarna skupština BiH zbog toga ima pravo insistirati u institucijama Evropskog parlamenta i evropskih tijela da se građani BiH nađu u grupi građana u kojoj su se našli i građani Crne Gore, Makedonije i Srbije, itd.

Danas jedan komitet zasjeda, juče je jedan komitet zasjedao, predloženi su amandmani na taj amandman o uredbama gdje bi BiH i Albanija bili pod zvjezdicom, što znači da bi se ovo što je urađeno valoriziralo, pratilo dalje šta se radi, koliko je urađeno, a onda bi, ukoliko se nastavi ovaj trend, 1. jula građani bili na bijelom šengenu. Dakle, ovaj model, ako ga prihvate obje komisije i Europski parlament, i na kraju Evropska komisija, značio bi da se ne mora pisati nova uredba, novi amandman na Uredbu o vizama, nego bi to išlo u jednom komadu. To ima izuzetan značaj i ja mislim da u okviru, evo, barem ove rasprave, nadležna ministarstva moraju nastaviti svoj posao, intenzivirati lobiranje, Ministarstvo vanjskih poslova, Direkcija za evropske integracije, a mislim da bi i delegacija Evropskog parlamenta trebala da ode pred..., jer to zasjedanje Evropskog parlamenta je u novembru kada se raspravlja da li će i Parlament podržati to. I mislim da je važno istaći da Parlamentarna skupština, delegacija Parlamentarne skupštine istakne vrlo kategorično, da bi takav pristup i usvajanje takve promjene u ovom amandmanu na direktivu, značilo priznanje BiH za ispunjenje prilično teških uslova. I s druge strane, da bi to bio poticaj da Parlamentarna skupština BiH, institucije BiH nastave provoditi sve ono što je usvojeno.

Tako da predlažem da se ova tačka nađe na dnevnom redu kao zadnja. Do tada bismo pripremili možda modalitete kako bi bila ta delegacija sastavljena, u svakom slučaju, po našim principima koji podrazumijevaju i zastupljenost naroda, entiteta, itd. Dakle, da se to osigura i šta bi ta komisija trebala da postigne, tako da se opiše.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem. Molim Vas u pisanom obliku da svoj zaključak i prijedlog dnevnog reda dostavite.

Diskusija, uvaženi poslanik Martin Raguž. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se, gospodine predsjedatelju.

Želio bih nešto reći oko ovog što je predsjedatelj Vijeća ministara BiH, gospodin Špirić, prezentirao ovdje Domu i nama zastupnicima. Ne samo pozdraviti taj način komunikacije sa Zastupničkim domom, i najmanje što mi danas možemo učiniti da jednu točku dnevnog reda uvrstimo, ili na ovaj način na koji je gospodin Genjac predvidio, ili kao jednu detaljnu informaciju što nam je dalje raditi tijekom dnevnog reda u odnosu na inicijativu koju je on pred nama ovdje danas pokazao. Mislim da bismo to mi, kao odgovorni ljudi ovdje, trebali akceptirati i prihvati i pozdraviti način komunikacije, dakle, da se u jednoj atmosferi u kojoj se najavljuje ovo ili ono, ipak ukazuje, evo, rekao bih, mogućnost da institucije BiH ispunjavaju uvjete iz Mape za liberalizaciju viznog režima. I ne samo iz toga, nego i iz Evropskog partnerstva i vraćaju kredibilitet i otvaraju mogućnost da stupimo u dijalog za Evropskim parlamentom i taj zaključak svakako bi trebao danas proistecí iz rasprave. Ja osobno ču ga podržati.

Ali, isto tako, žao mi je što gospodin Špirić nije tu da tu odgovornost na koju je on s pravom nas pozvao, isto čuje poruku da u toj odgovornosti postoji dvosmjerna ulica. Da Vijeće ministara BiH, najmanje što može poslati sad kao poruku jeste da kompletira svoj Kolegij i djeluje u punom sastavu dok je situacija u BiH ovakva kakva jeste, i da pokaže dobru volju i znak za spremnost da se rješavaju druga otvorena pitanja koja apsolutno postoje i da vidimo mi transparentno u javnosti, ja ne znam ko je odgovoran za ovo nepostojanje tih ..., zaista ne znam. Nemam argumenata da kažem ni ovaj ni onaj, da se dođe ovdje pred Parlament, pa da se kaže ko blokira Upravu za indirektno oporezivanje, ko RAK, da to čujemo i da na taj način radimo.

Što se tiče ove inicijative koju je gospodin Bećirević podnio. Vidite, legitimno je pravo, i ovo što je gospodin Belkić rekao, ja uopće neću ulaziti nijednom riječju u sadržaj, ni na način na koji je to otvoreno, ali ono što mislim da je trebalo napraviti jeste ono što je gospodin Bešlagić tražio. Da vidimo šta je sa našim institucijama, sa inertnošću tih institucija, šta je sa drugim državljanima koji su suđeni u drugim zemljama, šta je sa kršenjem ljudskim prava u cjelini unutar toga. Naravno, evo, kao poticaj može biti i ovo. I to bi bila onda jedna ozbiljna rasprava u kojoj mi ne bismo ušli u međudržavne sporove i optuživanje na način koji nije primjerjen, na ovaj način, otvaranjem točke dnevnog reda. Ja mislim da SDP na taj način treba pripremiti tu točku dnevnog reda, da je mi drugi ne svojatamo i da je otvoriti u cjelini. Ja mislim da će onda dobiti podršku.

Evo, hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

PRVI ZAMJENIK PREDSJEDAVAJUĆEG NIKO LOZANČIĆ

Za riječ se javio uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Sve sam učinio da danas otvorimo tačke dnevnog reda koje su bitne za ovu zemlju. Ne kažem da i one koje su predložene nisu bitne za ovu zemlju, ali mislim da nisu izabrane u pravo vrijeme. Došli smo do toga da smo izgubili tri sata raspravljući oko onoga oko čega smo se na kraju složili da može da bude zajednička tačka ovoga parlamenta, da je želja predлагаča bila da se formuliše na taj način. Želja predлагаča je bila da se ova stvar politizuje i da svi mi koji smo diskutovali se uvučemo u politizaciju jednog slučaja.

Želim isto da kažem da, dok sjedim na ovom mjestu, zalagati ću se da se poštuje Poslovnik dosljedno. Ovde je Parlament taj koji će, ako se nas trojica ne složimo, biti zadnja riječ i daće svoj odgovor na ono o čemu ne možemo da se dogovorimo. Samo pitanje, čemu žurba?

Savjet ministara BiH nije uradio šta smo tražili od njega, da zakone koji su uslov za liberalizaciju viznog režima stavi po hitnom postupku. Pitam se da li je to zato što ne žele da poslušaju sugestije ovoga parlamenta ili zato što ti zakoni nisu uslov za liberalizaciju viznog režima? Postavljam pitanje, da li se OHR-u, i mogu da prepoznam i kome u OHR-u, žuri da se u ovoj zemlji sve radi preko koljena i u zadnji čas, ili se mi ovde možemo dogovoriti da ne kršimo Poslovnik i da važne stvari radimo na vrijeme? Niko nas ne sprečava da sutra zakažemo sjednicu, niko nas ne sprečava da to uradimo iduće sedmice i onda kada se steknu uslovi da se o dokumentima..., a to su najvažniji dokumenti u jednoj zemlji poslije Ustava, Krivični zakon može da se raspravlja hladne glave i sa argumentima. Postavljam pitanje da li je ovdje i politikantstvo onih koji žele da se danas jasno kaže EU da je neko kriv zašto građani BiH nisu na liberalizaciji viznog režima. Da li se ovdje želi poručiti da čak ni ovo o čemu je moj uvaženi kolega Genjac govorio ne bude ispunjeno, da budemo označeni zvjezdicom. Ja vam kažem da time što smo stavili Zakon o Agenciji o koordinaciji sprečavanja korupcije, mi smo poslali još jednu pozitivnu vijest Briselu i sigurno ćemo biti na listi zemalja koje će makar zvjezdicom biti ograničene, a onda za vrijeme koje nam predstoji da odradimo i ostale poslove. To se zove politika i politikantstvo. I politikantstvo bi bilo da ja kažem zašto je bilo dobro što je smijenjen ministar, neću navoditi koji, i sve se završilo za jedan mjesec. Znate, i to bi bilo kao što se i predsjedavajućem Savjeta ministara BiH spočitavalо da nije radio svoj posao.

Prema tome, nemojte da žurimo, nemojte da bez potrebe kršimo Poslovnik. Imamo sve obaveze, imamo sve mogućnosti pred sobom, dopustite da hladne glave razmišljamo o ovome, jer bitno je da građani dobiju liberalizaciju viznog režima, a ne da stranke dobiju poene.

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ

Ja sam ustao da kažem da je čovjek, kao pojedinac, bez obzira koje vjere i nacije bio u ovoj državi, ako su mu ugrožena ljudska prava, da je to najvažnija tema za ovu zemlju i za ovaj parlament. I mi, ako smo izgubili sat ili dva na raspravu o ovom pitanju, ne kasnimo mi sat ili dva u pogledu onoga što sam ja predložio, dakle, rasprava o Ilijici Jurišiću koja bi trebala urodit konkretnim zaključcima, ja

mislim da mi tu kasnimo najmanje dvije godine. A kasnimo mjesecima i godinama i u vezi sa liberalizacijom viznog režima. I zato neko u ovoj državi treba biti odgovoran. To je kašnjenje koje, nažalost, košta i ovaj narod i ovu zemlju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Zaključujem raspravu. Prelazimo na izjašnjavanje o predloženim promjenama dnevnog reda.

Prijedlog uvaženog poslanika Šefika Džaferovića je da se zakoni, Krivični zakon BiH, Zakon o Sudu BiH i Zakon o Tužilaštву BiH, svi u drugom čitanju, danas stave na dnevni red.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad.

Za 22, protiv 10, suzdržanih nije bilo, nedovoljna entitetska većina.

Kolegij nije postigao saglasnost.

Prelazimo na glasanje u drugom krugu.

Molim vas, pripremite se.

Možete glasati sad.

(?)

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Na prijedlog Mješovitog kluba, traži se da se ponovi glasanje.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad.

Za 22, protiv 10, suzdržanih nije bilo, 2/3 iz RS-a protiv.

Ovaj prijedlog nije prošao.

Prelazimo na prijedlog uvaženog poslanika Denisa Bećirovića – Razmatranje Informacije o kršenju ljudskih prava državljan BiH Ilije Jurišića, prijedlog je kao tačka 15.

Molim vas da se pripremite.

Glasajte sad.

Za 21, protiv 10, suzdržanih 2, nedovoljna entitetska većina.

U Kolegiju nema saglasnosti.

Prelazimo na drugi krug glasanja.

Molim vas da se pripremite.

Glasajte sad.

Za 22, protiv 10, suzdržanih 1, iz RS-a 2/3 protiv.

Odbacuje se tačka dnevnog reda.

Prijedlog dnevnog reda tačke Halida Genjca – Usvajanje zaključka o upućivanju delegacije Parlamentarne skupštine BiH u posjet predsjedavajućem i tijelima Evropskog parlamenta radi prezentiranja ostvarivanja obaveza iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima. To bi bila tačka 22., prije ratifikacije, je li tako?

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad.

Za 28, protiv nije bilo, 4 suzdržana, dovoljna entitetska većina.

Konstatujem da je to postala tačka dnevnog reda.

Molim vas da pročitam usvojeni dnevni red. Konstatujem da 61. sjednica Doma ima sljedeći

D N E V N I   R E D

- 1. Usvajanje Zapisnika 60. sjednice Predstavničkog doma;**
- 2. Poslanička pitanja:**
  - a) Komentari na dobivene odgovore,**
  - b) Nova poslanička pitanja;**
- 3. Izjašnjavanje o Prijedlogu zakona o poštama BiH – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-9-15/09, od 3.2.2009. (drugo čitanje);**
- 4. Prijedlog zakona o primjeni Rimskog statuta Međunarodnog krivičnog suda i saradnji s Međunarodnim krivičnim sudom – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-5-73/09, od 27.7.2009. (drugo čitanje);**
- 5. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Pravobranilaštву BiH – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-5-71/09, od 20.7.2009. (drugo čitanje);**
- 6. Prijedlog zakona o slobodnim zonama u Bosni i Hercegovini – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-3-72/09, od 23.07.2009. (drugo čitanje);**
- 7. Prijedlog zakona o dopuni Zakona o „Službenom glasilu BiH“ – predlagač: poslanik Adem Huskić, Zakon broj: 01-02-9-69/09, od 15.7.2009. (drugo čitanje);**
- 8. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravi – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-5-80/09, od 14.9.2009. (prvo čitanje);**
- 9. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku BiH – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-5-82/09, od 14.9.2009. (prvo čitanje);**
- 10. Prijedlog zakona o dopuni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH – predlagači: poslanici Stranke za BiH, Zakon broj: 01,02 – 4 – 66/09, od 8.7.2009. (prvo čitanje);**
- 11. Prijedlog zakona o Agenciji za prevenciju o korupciji, koordinaciji borbe protiv korupcije – predlagač: Savjet ministara BiH (prvo čitanje);**

- 12. Izvještaj o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2008. godinu, podnositac: Predsjedništvo BiH, Izvještaj broj: 01,02,16-1-1001/09, od 7.8.2009;**
- 13. Izvještaj Kancelarije za reviziju institucija BiH o reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta institucija BiH za 2008. godinu, podnositac: Kancelarija za reviziju institucija BiH, Izvještaj broj: 01-16-1-1080/09, od 11.9.2009;**
- 14. Izvještaj iz oblasti poljoprivrede za BiH za 2008. godinu, podnositac: Savjet ministara BiH, Izvještaj broj: 01,02-28-988/09, od 27.7.2009;**
- 15. Informacija o usvojenim mjerama za ublažavanje negativnih efekata globalne ekonomske krize u Bosni i Hercegovini, materijal Savjeta ministara BiH, broj: 01-50-3-1004/09, od 24.8.2009.;**
- 16. Prijedlog zaključka o osnivanju Istražne komisije za provjeru navoda o raspodjeli CEMT dozvola (usvojena inicijativa na 60. sjednici Doma, 16.9.2009.);**
- 17. Imenovanje tri poslanika iz Predstavničkog doma u Zajedničku komisiju radi usaglašavanja identičnog teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH;**
- 18. Imenovanje članova u Interresornu radnu grupu za pripremu Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH i Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih partija;**
- 19. Usvajanje zaključka o upućivanju delegacije Parlamentarne skupštine BiH u posjet predsjedavajućem i tijelima Europskog parlamenta radi prezentiranja ostvarivanja obaveza iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima – predlagač: poslanik Halid Genjac;**
- 20. Davanje saglasnosti za ratifikaciju:**
  - a) Sporazuma o zajmu između Bosne i Hercegovine i Međunarodne banke za obnovu i razvoj – Drugi projekat upravljanja čvrstim otpadom,**
  - b) Sporazuma o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Međunarodne asocijacije za razvoj (IDA) - Drugi projekat upravljanja čvrstim otpadom,**
  - c) Sporazuma o finansiranju između BiH i Komisije Evropskih zajednica o programu finansiranja učešća BiH u ERDf evropskim programima međunarodne teritorijalne saradnje „Jugoistočna Evropa“ i „Mediteran“ na osnovu Instrumenta za pretpriступnu pomoć (IPA), komponenta prekogranične saradnje za 2008. godinu,**
  - d) Sporazuma između Savjeta ministara BiH i Vlade Savezne Republike Njemačke o finansijskoj saradnji u 2007. godini.**

I, kao što smo se već dogovorili, pauza je od 1:00 do 2:00, molim poslanike da siđu na otvaranje Kancelarije za posjete Parlamentu.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Molim vas da zauzmete svoja mjesta, da pređemo na realizaciju usvojenog dnevnog reda.

Tačka jedan,

Ad. 1. Usvajanje Zapisnika sa 60. sjednice

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Ima li primjedbi na Zapisnik? Otvaram raspravu. Ako nema, zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku dva.

Ad. 2. Poslanička pitanja

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Odgovore na pitanja do ove sjednice su dobili: Slavko Matić, Remzija Kadrić, Husein Nanić, Mehmed Suljkanović, Šemsudin Mehmedović od Savjeta ministara BiH, Željko Kuzmanović od Agencije za statistiku, Azra Alajbegović od Agencije za razvoj visokog obrazovanja, Rifat Dolić od Savjeta ministara BiH.

Pitam poslanike ko se želi javiti?

Uvažena poslanica Azra Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajući.

Evo, ja sam, imajući u vidu činjenicu da je sada 2:10, ne ulazeći u obrazloženje zašto smo tek na 2. tački dnevnog reda, ja sam htjela predložiti da svi poslanici koji imaju poslanička pitanja, ista dostave u pisanoj formi, da bismo mogli preći na ostale tačke dnevnog reda.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Ovo je konstruktivan prijedlog i ja pitam Dom – da li ste saglasni da se nova pitanja postave u pisanoj formi, a da dopustimo samo onima koji imaju odgovore na pitanja da se sad izjasne?

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad.

Za 19, protiv 2, uzdržanih 1. Imamo dovoljnu entitetsku većinu.

Konstatujem da poslanička pitanja, oni koji žele, mogu postaviti u pismenoj formi.

A sad, molim vas da se jave oni koji žele da komentarišu odgovore na postavljena pitanja.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Kažite.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

19+2=21+1=22 tačno, kvorum ima.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Ne, 19+2+1. Mislim da je uredu. Dobro, zahvalujem. Izvolite, molim vas da se prijavite.

DENIS BEĆIROVIĆ
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Možete dostaviti pitanje. Dalje diskusije, za one koji žele da daju komentare na odgovore. Denise, je li komentar ovo ili je pitanje? Remzija Kadrić, je li to komentar ili pitanje? Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ

Još prije skoro godinu dana sam postavio jedno pitanje koje je danas aktuelno, kada je u pitanju ova priča o antikorupciji i tek sam prije nekoliko dana dobio odgovor, što govori da je zaista Vijeće ministara BiH trebalo na tom planu da malo više radi. Dakle, moje pitanje je bilo – Zašto se ne formira centralno antikorupciono tijelo na nivou BiH, iako su ministarstva pravde i sigurnosti na tom planu davala odgovarajuće prijedloge. Dakle, skoro smo imali u proceduri, imamo ovaj zakon o antikorupciji, prema tome, hoću da kažem da smo, kada su u pitanju poslanici i Parlament, da smo mi u mnogim stvarima išli ispred Vijeća ministara BiH i tražim da, kada su pitanja druga, naredna pitanja, da tu bude Vijeće ministara BiH daleko više ažurnije u odgovoru na poslanička pitanja.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik, Mehmed Suljkanović, komentar. Izvolite.

MEHMED SULKANOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege.

Ja želim da dam komentar na pitanje koje sam postavio na 47. sjednici, a ono je glasilo – Kakva je sudbina zaključaka sa 47. sjednice Predstavničkog doma, održane 4. marta 2009. godine, a vezano za usvajanje Zakona o dopuni Zakona o carinskoj tarifi? Ja sam zadovoljan ekspeditivnošću Vijeća ministara BiH koje mi je uputilo odgovor. Međutim, moram da navedem i zaista jedan frapantan podatak koji je vidljiv iz ovog odgovora. Naime, vidljivo je da je resorno ministarstvo, odnosno, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa postupilo po zaključku Parlamenta i dostavilo u proceduru Zakon o izmjeni carinske tarife, prema uputama Parlamenta. Taj zakon je u četvrtom mjesecu, odnosno, u mjesecu travnju upućen Uredu za zakonodavstvo, Direkciji za evropske integracije i Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje. Direkcija za evropske integracije je u zakonskom roku od 10 dana odgovorila, dok i do dan danas, naglasio sam, dakle, u travnju je Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje dobio akt, evo, trava je požutila, a odgovor nije stigao. I ja ovdje kolegama najavljujem jednu inicijativu koju ću pokrenuti i zatražit ću, i nadam se dobiti njihovu saglasnost, da pristupimo izmjeni Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH, ako ni u čemu drugom onda barem u davanju roka Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje u kojem mora da da odgovor na akte koje dobija od Vijeća ministara BiH i Parlamenta BiH.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Komentar na pitanje, uvaženi poslanik Šemsudin Mehmedović. Izvolite.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici.

Jedan mali komentar na odgovor koji sam dobio od Ministarstva civilnih poslova, a zapravo odgovor je napravilo nadležno ministarstvo iz RS-a, to je Ministarstvo za upravu i lokalnu samoupravu. I ja, zapravo, obnavljam ovo pitanje iz razloga što sam postavio pitanje Ministarstvu civilnih poslova, koje mi nije odgovorilo, nego mi je samo proslijedilo odgovor ovog ministarstva iz RS-a, da je od 2000. do 2008. godine u državljanstvo BiH i RS-a primljeno 2.624 lica. Međutim, na moja pitanja pod 3. i 4. nisu odgovorili. Zbog toga ja obnavljam ovo pitanje nadležnom ministarstvu, odnosno, Ministarstvu civilnih poslova, da mi potpuno odgovori na ovo zastupničko pitanje.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Denis, ovo je komentar na odgovor, uvaženi poslanik Denis Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ

Hvala. Ja bih samo iskoristio, u najkraćem, priliku da kažem da, iako brojni poslanici postavljaju pitanje u skladu s Poslovnikom, ne dobijamo odgovore u skladu s Poslovnikom, ili ih nikako ne dobijamo. Zbog toga bih zamolio Kolegij da na sva ona neodgovorena pitanja pokuša ponovo urgirati, prema onima kojima smo postavili pitanja. A, evo, složili smo se danas da ne postavljamo nova pitanja, ali bih zamolio da se svakako i ova pitanja koja smo danas postavili, da se zapisnički konstatuju i da pokušamo dobiti odgovor u poslovničkom roku.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Da, danas smo dopustili nova pitanja samo u pisanoj formi, a Kolegij će uputiti urnek svim onim koji nisu dostavili odgovore na pitanja da to urade. Zaključujem tačku.

Prelazimo na tačku tri dnevnog reda,

Ad. 3. Izjašnjavanje o Prijedlogu zakona o poštama BiH – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-9-15/09, od 3.2.2009. (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Da vas podsjetim, Dom je na 46. sjednici, održanoj 18.2.2009. godine, usvojio Prijedlog zakona u prvom čitanju. Nadležna Komisija za saobraćaj i komunikacije, Izvještaj je dostavila 22.4. sa usvojenih 14 amandmana. Na 54. sjednici, 27.5.2009. godine, nadležna komisija je zadužena da učini dodatne napore radi usaglašavanja rješenja u vezi Amandmana IV na član 7. Komisija je u skladu sa Zaključkom 54. sjednice ponovo razmatrala Izvještaj, te zaključila da u Izvještaju komisije ostaje nepromijenjen Amandman IV, a da se iza Amandmana IV doda novi Amandman V koji postaje sastavni dio Izvještaja komisije. Znači, imamo ukupno 15 amandmana. Na 55. sjednici, od 10.6.2009. godine, ponovo je odgođeno izjašnjavanje, a 17.9. smo dobili Zaključak Komisije u kojem sugerise Kolegiju Doma da se deblokira proces usvajanja ovog zakona. Znači, danas se samo izjašnjavamo o Zakonu i nema rasprave.

Prema tome, prelazimo na tačku četiri dnevnog reda.

Ad. 4. Prijedlog zakona o primjeni Rimskog statuta Međunarodnog krivičnog suda i saradnji s Međunarodnim krivičnim sudom – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-5-73/09, od 27.7.2009. (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Na 59. sjednici Doma, održanoj 2.9.2009. godine, Zakon je usvojen u prvom čitanju. Nadležna, Ustavnopravna komisija Izvještaj je dostavila 28.9., a Komisija je jednoglasno prihvatile tekst Prijedloga zakona.

Otvaram raspravu o Zakonu u drugom čitanju. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku pet.

Ad. 5. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Pravobranilaštvu BiH – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-5-71/09, od 20.7.2009. (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Na 59. sjednici Doma, Zakon je usvojen u prvom čitanju. U skladu sa raspravom sa 59. sjednice, mi smo od Ministarstva pravde zatražili da se očituje o primjedbama Kolegija Pravobranilaštva, posebno pomoćnika pravobranioca, koje su sadržane u pismu pomoćnika pravobranioca BiH od 1.9.2009. godine. Nadležna, Ustavnopravna komisija Izvještaj je dostavila 28.9.2009. godine sa jednoglasno usvojena dva amandmana koja postaju sastavni dio izvještaja i Komisija je podržala predloženi tekst Zakona.

Otvaram raspravu o Zakonu u drugom čitanju.
Uvaženi poslanik, Šefik Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dakle, sve je tačno što ste pročitali, predsjedavajući. Komisija je to uradila jednoglasno. Ima samo jedna stvar koju je Komisija bila voljna da riješi, ali, novotehnički ili pravnotehnički, tom našem stavu nije bilo mjesta u tom zakonu, a to je pitanje statusa pomoćnika pravobranioca. Oni trebaju da imaju status pomoćnika ministra. To je, dakle, naše mišljenje iz rasprave koju smo vodili i dogovorili smo se da kolega Huskić po hitnom postupku predloži izmjene Zakona o platama, jer tamo to treba situirati, a ne u ovaj Zakon o Pravobranilaštvu. I ja molim Parlament BiH da ovo primi na znanje kada budemo glasali o ovom zakonu. Ovo je, dakle, stvar koja je jednoglasno urađena, i kada dođe prijedlog kolege Huskića, koji će se odnositi na tu stvar po hitnom postupku, da onda to imamo u vidu, jer tu nepravdu treba popraviti što prije, inače ćemo izgubiti i ovo ljudi što radi u državnom Pravobranilaštvu.

Toliko i hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem se.

Nadam se da ćemo to imati u vidu, a nadam se da će biti i u obrazloženju predlagača Zakona. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku šest.

Ad. 6. Prijedlog zakona o slobodnim zonama u Bosni i Hercegovini – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-3-72/09, od 23.7.2009. (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Na 59. sjednici Zakon je usvojen u prvom čitanju. Izvještaj nadležne Komisije za spoljnu trgovinu i carine dobili smo 24.9.2009. godine. Komisija je jednoglasno podržala Prijedlog zakona sa usvojena četiri amandmana koji postaju sastavni dio izvještaja. Takođe smo dobili obavještenje od Komisije za finansije i budžet koja je, postupajući po zaključku Doma sa 59. sjednice, jednoglasno podržala Zakon.

Otvaram raspravu o Zakonu u drugom čitanju. Izvolite. S obzirom da nema prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku sedam dnevnog reda.

Ad. 7. Prijedlog zakona o dopuni Zakona o „Službenom glasniku BiH“ – predlagač: poslanik Adem Huskić, Zakon broj: 01-02-9-69/09, od 15.7.2009. (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Na 59. sjednici, Zakon je usvojen u prvom čitanju. Nadležna, Ustavnopravna komisija dostavila je izvještaj 28.9. Komisija je jednoglasno prihvatile tekstu Prijedloga zakona. Takođe, i Direkcija za evropske integracije je dostavila Mišljenje na Prijedlog zakona, 9.9.

Otvaram raspravu o Zakonu u drugom čitanju. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku osam dnevnog reda.

Ad. 8. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravi – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01.02-02-5-80/09, od 14.9.2009. (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Savjet ministara BiH je Zakon dostavio u redovnu parlamentarnu proceduru 14.9. Nadležna, Ustavnopravna komisija je Mišljenje dostavila 28.9. i Komisija je jednoglasno podržala ustavni osnov i principe Zakona.

Otvaram raspravu o ovome zakonu u prvom čitanju. Izvolite. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na devetu tačku.

Ad. 9. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku BiH – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-5-82/09, od 14.9.2009. (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Savjet ministara BiH je Zakon dostavio u redovnu parlamentarnu proceduru 14.9. Nadležna, Ustavnopravna komisija je 28.9. dala mišljenje i u Mišljenju podržala ustavni osnov i principe Zakona.

Otvaram raspravu o Zakonu u prvom čitanju. Izvolite. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 10. tačku dnevnog reda.

Ad. 10. Prijedlog zakona o dopuni Zakona o platama i naknadama u institucijama BiH – predlagači: poslanici Stranke za BiH, Zakon broj: 01,02-4-66/09, od 8.7.2009. (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Poslanici Kluba Stranke za BiH, Zakon su dostavili 8.7.2009. godine sa zahtjevom da se on razmatra po hitnom postupku u skladu sa Članom 127. Poslovnika. Na 59. sjednici, Dom nije usvojio zahtjev kao ni da Zakon razmatra po skraćenoj proceduri, pa je Zakon upućen u redovnu proceduru. Ustavnopravna komisija Mišljenje o ustavnom osnovu je dostavila 10.9. i podržala ustavni osnov, a nadležna Komisija za finansije i budžet Mišljenje o principima zakona 25.9., te je prihvatile principe Zakona. Takođe, i Direkcija za evropske integracije je dostavila Mišljenje na Prijedlog zakona 9.9.

Otvaram raspravu o Zakonu u prvom čitanju.

Uvaženi poslanik, Remzija Kadrić, kao jedan od predlagača. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Dakle, predlažem da ovaj Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platama u institucijama prihvati u prvom čitanju, da otvorimo mogućnost, zaista, ako ima amandmana i potrebe da se ovaj zakon dogradi i da se izvrši poboljšanje teksta ovog zakona. Smatram, zaista, da bi trebalo prihvati ovaj zakon u prvom čitanju, jer, evo, kao predsjedavajući Komisije, mi imamo izuzetno velikih problema kada su u pitanju plate i naknade poslanika i utvrđivanje ostalih naknada. Prema tome, ovdje je suština ovoga zakona da mi predlažemo vraćanje poslanika i delegata u Zakon o platama i naknadama u institucijama BiH. To je principijelna stvar i mislim da bismo to trebalo podržati.

Kada je u pitanju brisanje i ukidanje ovih naknada za članove upravnih i nadzornih odbora, smatramo, takođe, da je to važna stvar i da treba to prihvati. Malo je čudno ovo pojašnjenje Vijeća ministara BiH, Ministarstva finansija, u kojem стојi, između ostalog, ukoliko

ne bi bila propisana zakonska procedura kojom se reguliše kriterij za utvrđivanje visine naknade za rad u upravnim odborima, nadzornim odborima i drugim tijelima, otvorila bi se mogućnost da institucije samostalno internim aktima uređuju ovu oblast, što bi zasigurno dovelo do povećanog trošenja javnih sredstava.

Dakle, ako se zakonom ukinu naknade na upravnim i nadzornim odborima, onda nemaju šta institucije internim aktima to propisivati. Mi smatramo da u ovoj situaciji onaj ko ima platu za redovne poslove, ne treba da ima naknadu za rad u upravnim i nadzornim odborima i to bi bio jedan veliki iskorak u tom dijelu. Prema tome, ove institucije na koje se odnosi, ne bi imale pravo, mogućnost da internim aktima to regulišu, jer bi se zakonom ukinula prava na naknade u upravnim i nadzornim odborima i drugim tijelima. Smatramo da to, oni koji su zaposleni, koji imaju redovne plate, ne trebaju da imaju.

Dakle, sugerišem da prihvativmo ove izmjene i dopune ovoga zakona i na takav način omogućimo amandmansku fazu.

Zahvaljujem se.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Svi ste dobili obavijest o Zaključku Vijeća ministara BiH od 4.9.2009. godine, koji je u prilogu. Nadam se da ste pročitali to mišljenje.

Ako nema prijavljenih više za raspravu, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 11. tačku dnevnog reda.

Ad. 11. Prijedlog zakona o Agenciji za prevenciju o korupciji, koordinaciji borbe protiv korupcije – predlagač: Savjet ministara BiH (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Savjet ministara BiH je Zakon dostavio u redovnu proceduru 28.9. Ustavnopravna komisija Mišljenje o ustavnom osnovu i principima je dostavila 30.9. Komisija je podržala ustavni osnov i prihvatile principe zakona.

Otvaram raspravu o Zakonu u prvom čitanju.

Uvaženi, drugi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Beriz Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ

Nije mi namjera da nam trošim vrijeme, ali želim jednu, da tako kažem, principijelu primjedbu da dam. Vidite, evo, mi imamo sad zakone u prvom čitanju, itd., evo, došli smo do jednog od zakona koji je jedan od uslova za liberalizaciju viznog režima, itd., predlagača nema. Predlagača nema. Dakle, premijera smo imali, čovjek je došao i rekao, evo, mi smo napredak, ja kažem, čestitam, sve OK i stvar završena. Dakle, predlagača nema. U demokratskom svijetu,

dakle, u zakonodavnim procesima, itd., onaj ko predlaže zakon, on lobira, on ga prati, ide od komisije do komisije, razgovara s poslanicima, dolazi na sjednice, objašnjava, itd., a ne jednostavno stvar ode i on negdje ode dalje i onda se ljudi čude šta je i kako je.

Dakle, kada je riječ o ovom zakonu, ja, takođe, imam informaciju da je on jednoglasno na Vijeću ministara BiH usvojen, o tome sam i govorio, međutim, evo, već vidim da on i u prvom čitanju ima određene rezerve. Na Ustavnopravnoj komisiji jedan broj ljudi je iskazao rezerve. Naravno, oni imaju pravo na to, oni će to eventualno iskazati kroz amandmane, itd., ali prisustvo predлагаča ovdje bi možda otklonilo u prvoj fazi odmah te nedoumice. Ljudi su mogli pitati o čemu se radi, itd., tražiti dodatna pojašnjenja.

Dakle, ja, zaista, šaljem poruku Vijeću ministara BiH, resornim ministrima da kada predlažu zakone, minimum što trebaju uraditi jeste da prate taj zakon, da lobiraju za njega, da ga pojašnavaju, itd.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih, uvažena poslanica Azra Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Evo, ja će u kontekstu i ove rasprave, obzirom da nema više prijavljenih za prvo čitanje, predložiti jedan zaključak da, zbog važnosti što hitnijeg uspostavljanja i funkcionisanja ove agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Predstavnički dom na današnjoj sjednici se izjasni o Prijedlogu ovog zakona i u drugom čitanju.

U obrazloženju, evo, ja će pomenuti samo da je Vijeće ministara BiH jednoglasno usvojilo prijedlog ovog zakona i uputilo u parlamentarnu proceduru, a kako je uspostava i funkcionisanje ove agencije uslov iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima, obzirom da postoji konsenzus o navedenom prijedlogu zakona, predlažemo da se Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH danas izjasni i u drugom čitanju.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jozo Križanović. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Vidite, o ovome što je kolega Belkić govorio, o našem odnosu i iskrenom odnosu prema onome što radimo, radi se o jednom vrlo važnom zakonu koji je jedan od uvjeta za liberalizaciju viznog režima. Uzimajući u obzir još i činjenicu da smo mi taj zakon dobili sinoć negdje ili juče,

ne znam ni ja kad je bilo, neki ga nisu ni dobili, ja ga, nažalost, trenutno i nemam ovdje, ali uspio sam, ipak, nešto pogledati na brzinu. Bilo bi korektno bar da Ustavnopravna komisija, kao nadležna komisija, informira ovaj dom o tome kakav oni stav imaju osim ovoga što su se očitovali, u većini, da podržavaju ovaj zakon.

Obzirom na situaciju i tajming u kom se mi nalazimo, ja takođe neću govoriti šire o ovom zakonu. Neću, ukoliko to doprinosi tome da čak možda ga usvojimo i u drugom čitanju, nemam ništa protiv toga, ali sam duboko uvjeren da određenim prijedlozima zakona možemo eliminirati ovu agenciju sa novom agencijom koja bi imala i šira ovlaštenja i pokrila i ovaj dio odgovornosti.

Dakle, imam određenu rezervu, ali ovo kažem – ukoliko to sve skupa doprinosi da idemo korak dalje, odustajem od toga i podržat ću ovo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Slavko Jovičić, diskusija. Izvolite.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

Poštovani predsjedavajući.

Da se odmah zadržim na ovom dijelu što podržavam izlaganje gospodina Križanovića. Vjerujem ja Savjetu ministara BiH, imali smo mi bezbroj ovdje projekata jednoglasno i onda su na neki način pali ovdje, pa smo mi bili optuženi – kao oni su jednoglasno usvojili, a, eto, mi smo pravili neku opstrukciju i mi to oborili. Priznaću da ovaj zakon niti sam nisam dobio, niti sam ga video. Ja sam dolaskom u ovaj parlament sam sebi rekao, nikada nikom neću dati bjanko svoj glas i pritisak na dugme, a imam ih tri ispred sebe, za nešto što ja nisam video. Ja neću da kažem da sam ja bolji poznavalac materije od njih koji su radili na tome, ali je zaista porazno da, ne znam, po stoti put, nismo imali toliko sjednica, ali smo na nekim sjednicama po 20 puta isto govorili. Pa sjećate se mojih onih izjava, pozdravljam prvi red, tri stolice nema nikoga. Pozdravljam drugi red, četiri stolice nema nikoga. Pozdravljam treći red, ima ova dama i gospodin, ali nisu iz ove oblasti. I takođe ovi ostali. Kad će stvarno jednom nas neko poštovati? Imate ovakav zakon, zavisi liberalizacija viznog režima i nema nikoga, danas kao da su svi na sastanku sa Obamom, pa, eto, imaju taj prioritet, pa vele važniji je on, i ja bih rekao, normalno da je on najvažniji, ko sam ja, ali, evo, danas nema nikoga. Hajde nekako da prihvativmo Zakon u prvom čitanju, pa da nam se ostavi mogućnost, ali čak i da ga usvojimo danas u drugom čitanju, neće on riješiti odmah danas, ako ga usvojimo, bezvizni režim. Imamo mi još zakona koji čekaju. Pa bi možda bilo dobro kao preporuka, da sve to što ovako ad hoc guraju, a mi i ne dobijemo, sinoć neko dobio, neko nije ni video, da pripreme te zakone i da imaju elastičniju prohodnost ovde u Parlamentu, ali zaista kad ih vidimo.

Ja vidim ovdje ko je prisutan i mogu reći, evo, prisutne su moje kolege, ali ako ja u prvom redu ne vidim nikoga, ne mogu reći sjedi neko tamo kad ne sjedi, ljudi. I neću nikome da dajem bjanko, bez obzira što je tamo jednoglasno bila podrška, jer ako je to tako, onda ne treba Parlament. Savjet ministara jednoglasno donio odluke, sve prolazi. Što ćemo mi? Dakle, mi bi

samo bili u onoj varijanti potvrđivanja kao onaj matičar kad sklapa brak, pa kaže, svi uslovi ispunjeni, hajde, potpisujte i on je samo tu da verifikuje, a ne pita se on hoćeš li ti nju ili nećeš, oni govore jednom drugom hoće li se. Tako i mi. Govorimo jedni drugima ovdje o svemu i svačemu i to je nadležnost Parlamenta, ali, nažalost, nemam mogućnost da govorim ovim predlagачima kad ih nema. Šta će sad? Sad će završiti diskusiju i podržati Zakon u prvom čitanju, a nisam za to da ide u drugo čitanje.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Mehmed Suljkanović. Izvolite.

MEHMED SULJKANOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, cijenjene koleginice i kolege.

Ja će kratko iznijeti moje mišljenje i podržati ovaj prijedlog da danas ovaj zakon usvojimo i u drugom čitanju. Sticajem okolnosti, kao predsjednik Izvršnog odbora Nacionalne sekcije GOPAK-a, ja sam učestvovao u radu interresorne grupe koja je radila na izradi ovog zakona. Bio sam prisutan na nekoliko sastanaka i zaista mogu da kažem samo riječi pohvale za rad ove interresorne radne grupe koja je, na početku se krenulo sa dosta suprotstavljenim stavova, da bi na kraju, vrlo strpljivim radom, se došlo do jednog rješenja koje je na kraju rezultiralo time da je ovaj zakon, odnosno, Prijedlog zakona o Agenciji za prevenciju korupcije jednoglasno podržan na Vijeću ministara BiH. I mislim da sama ova činjenica, i činjenica da se zakon nalazi u grupi onih koji su vezani za liberalizaciju viznog režima, mislim da bi eventualno mogla uticati na to da se stav mog kolege prethodnika, odnosno, gospodina Slavuja eventualno promijeni, i još jedanput kažem, da pohvalim rad interresorne grupe, ali neću previše da hvalim jer ja znam, ako se bude to previše hvalilo, onda će to biti, vjerovatno, kontraefekat.

Eto, toliko.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik, Velimir Jukić. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ

Evo, najprije da podržim donošenje jednog ovakvog zakona i ja isto tako se pridružujem pohvalama za rad interresorne radne skupine koja je brzo djelovala i uradila ovaj zakon. I kao što piše u obrazloženju, konsultirani su i eksperti Evropske komisije i drugi relevantni čimbenici, civilno društvo i ostali zainteresirani, tako da je, čini mi se, ipak, urađen jedan, ja bih rekao, zakon zasnovan na modernom konceptu. Dakle, ova agencija nema ovlasti kao što su nekad zamišljali neki drugi ovdje, kao što je bio prijedlog od, čini mi se SDP-a, oni su zamišljali da agencija ima i neke drugačije ovlasti, dakle, drugi koncept, drugačije koncipirano ovo rješenje. Međutim, ovo rješenje je takvo da zapravo omogućuje da se konačno institucionalno uredi ova problematika na način da se formira agencija koja će, kao što to piše u njenim ovlastima, dakle,

vršiti jednu koordinaciju, evidenciju, pratiti stanje i predlagati određene mjere i akcije za unapređenje kako legislataive, isto tako i strategije, kao i pratiti realizaciju Strategije za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala.

I nadam se, isto tako, da ćemo u budućem izvještaju, možda je to malo preoptimistično, ali ipak pročitati da BiH nije na tako nezavidno visokom mjestu ili rangu po stupnju korupcije i organiziranog kriminala, nego da ćemo nešto pasti na toj ljestvici, odnosno, da će borba protiv ovog velikog zla biti efikasnija.

Isto tako mislim da je vrlo važno i da nas je pozitivno ocijenila i Evropska komisija, i zbog ovog što piše u ovom zakonu, i zbog naše spremnosti da ga brzo predložimo, ja se nadam i donešemo, ali isto tako i važnih rješenja u dopuni Kaznenog zakona BiH gdje se isto tako, ja bih rekao, na jedan novi način tretiraju djela iz korupcije i organiziranog kriminala, što će, siguran sam, učiniti puno efikasnijim, odnosno, omogućiti puno efikasniju borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije u ovoj zemlji. A ja mislim da je korupcija i organizirani kriminal u BiH već dosegao razmjere kad ozbiljno prijeti normalnom funkcioniranju institucija vlasti u BiH i ukupnom funkcioniranju života u BiH, naročito mislim na pojedine ovlasti.

Ja očekujem da će ova agencija stvarno odgovoriti svom zadatku i, ponovit ću, po svojoj koncepciji, ona je zamišljena kao jedno tijelo koje će planirati, koordinirati, pratiti i pomalo upućivati na ono što nedostaje ukupnom sustavu borbe protiv organiziranog kriminala i korupcije. Dakle, raduje me naročito ovo što piše u obrazloženju, da su konsultirani svi oni koji trebaju biti konsultirani, po mom mišljenju, i da se dobilo zeleno svjetlo, odnosno one preporuke ili zamjerke koje su bile na prijedlog teksta da su uvažene, tako da mislim da smo dobili jedan dosta dobar i kvalitetan zakon, koji je, čini mi se, što je najbitnije, provodiv, imajući na umu ukupnu situaciju, prilike, od ustavnog uređenja do podjele nadležnosti, itd., itd., u BiH, a to je izuzetno bitno i važno. Dakle, najbolji je onaj zakon i rješenje koje je provodivo, koje može dati efekte u određenoj, datoj situaciji kakva jeste kod nas, a ne neko kako je neko zamislio da je možda moguće bolje rešenje. Moguće je bolje u nekim drugim uvjetima, ali za prilike BiH mislim da je ovo dobro rješenje.

Mi ćemo, naravno, podržati, kao Klub, ovaj zakon u prvom čitanju. Da li će biti amandmana, o tome ćemo kad bude vrijeme.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Adem Huskić. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Ja se mogu pridružiti svim, gotovo svim diskusijama do sada, onome što je pohvalno rečeno o ovom zakonu. Naravno da nam treba, i ja da budem iskren, ja sam očekivao da će biti malo više ovdje, malo radikalnije, da će biti veća ovlaštenja data ovoj agenciji, ali vjerovatno je to stvar političkog trenutka u kojem se nalazimo i ne može više.

Žao mi je što nije ovdje predstavnik ministarstva koji je bio jutros na Komisiji, koji je, po mom mišljenju, dao dosta dobra obrazloženja, jer bilo je pitanja jutros i na Ustavnopravnoj komisiji, bilo je nekih tako dilema, međutim, gospodin koji je tamo sjedio, po mom mišljenju, dao je vrlo kvalitetna obrazloženja, tako da smo mi jednoglasno usvojili ovo.

I u tom smislu, znači, ja podržavam ovaj zakon i rekao sam šta mislim o tekstu.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

ADEM HUSKIĆ

Gotovo jednoglasno, ali sam htio još nešto, otići će još jedan korak dalje. Obzirom da je...

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Samo malo.

ADEM HUSKIĆ

...uvažena predsjednica kluba dala jednu inicijativu da se izjasnimo i u drugom čitanju, ja bih to, naravno, podržao, ali imamo u članu 6. jednu crtlu koju bismo trebalo popuniti i u tom smislu ja predlažem, ako sam već tu, znači, podržavam ovo što je kolegica Hadžiahmetović rekla, da se usvoji i u drugom čitanju, i predlažem da se ovdje iza ovog slova „u“ stavi Bihaću.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ

Zahvaljujem.

Riječ ima uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Da budemo jasni, SNSD će podržati ovaj zakon u prvom čitanju, ali imamo više nego jednu zamjerku da ovaj zakon ne može da ide u drugom čitanju. Prva zamjerka je da brzina nije saveznik mudrih, da Zakon nije, da kažem, napravljen u skladu sa novotehničkim propisima, čak nije ni u skladu sa pravom koji je uobičajen u ovoj zemlji. Nemoguće je napraviti član u kome piše „u“ pa makar neko mislio da piše u Bihaću. Nemoguće je tako zakon napraviti i tu je potreban najmanje jedan amandman, da bi se makar popunio taj član, tako da drugo čitanje ne može nikako da dođe u obzir ... glasanje i da idemo dalje. Ako već neko daje do znanja da se ne ide u drugo čitanje, i to je jasno rekao na komisiji, nema potrebe da se insistira na drugom čitanju, jer ćemo doći u poziciju da svaki zakon kome nekom ovde padne na pamet da bi bilo dobro da se bez amandmana dalje provodi, da se odmah predlaže drugo čitanje. Prema tome, nemojte silovati zakone na ovaj način, ima dovoljno argumenata da ne predlažete drugo čitanje.

NIKO LOZANČIĆ

Replika, drugi zamjenik predsjedatelja, gospodin Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ

Dakle, ako niste dobro razumjeli, nemojte, ljudi, pomicljati bilo šta dok ne dobijete signal da možete. Jesmo li se razumjeli? Dakle, ljudi drže banke i gledajte šta ljudi kažu. Kad ljudi klimnu glavom, mi ćemo ići, a kad kažu ne može, ne može.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvažena Azra Hadžiahmetović, replika. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Pa prvo, predsjedavajući, dozvolite da izrazim na početku svoje očekivanje, iluzorno, da će Vijeće ministara BiH imati dovoljno filinga da jedan zakon ovakve vrste, imajući u vidu specifičnu težinu vremena u kojem se on donosi, predloži po proceduri po hitnom postupku. Ako je taj propust napravljen od strane Vijeća ministara BiH, evo, mi smo, na jedan način, htjeli ići korak naprijed. Ja mislim da i argumenti koji vjerovatno stoje kada su u pitanju i tehničke stvari itd., sve se to može ukoliko postoji politička volja. A moram vam reći da, evo, maloprije smo čuli žestoke kritike na račun i predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH i ministara u Vijeću ministara BiH, ali najžešću kritiku ste Vi izrekli maloprije svojom diskusijom.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ

Replika, uvaženi predsjedatelj doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

To je odgovor na repliku. Izvinjavam se za izraz koji sam upotrijebio, bio je neprimjeren, ali istovremeno kažem da to nije tehnička stvar, nego krucijalna stvar u ovoj zemlji, i ako bi tu trebalo da piše Sarajevo, očigledno da ćemo oko toga i dalje sukobiti mišljenja, tako da mjesto te agencije je krucijalna stvar za nas i vi znate da mi zastupamo decentralizaciju, a to za signal što možemo da dobijemo ili ne dobijemo, mi smo radosni što imamo jedan svjetionik odakle imamo signal, za razliku od nekih koji očigledno su se izgubili u svemu.

Uvaženi, prvi zamjenik predsjedavajućeg, Niko Lozančić. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju. Dame i gospodo zastupnici, uvaženi gosti.

... sam komentar na... i doprinos da ne žurimo. Konstatacija uvaženog predsjedatelja da brzina nije saveznik mudrih, stoji sigurno. Nama ona odavno nije saveznik u radu ovog parlamenta, u radu ovih institucija, tako da sigurno spadamo u kategoriju onih mudrih, jer i ono što možemo vrlo brzo uraditi, mi ćemo naći načina kako da to usporimo kako bismo sačuvali oreol mudrosti.

Mi imamo jedan zakon koji vjerovatno nije najsavršeniji, jer nije sporohodno rađen. On je, uistinu, na brzinu urađen i ne treba to kriti čim se tek danas našao na zasjedanju ovog doma, a realno ga je trebalo imati u proceduri možda prije godinu dana. Međutim, šta ćemo kad je tako. Meni je žao što ovaj zakon, bez obzira na, evo, ove crtice koje jesu tehničke manjkavosti, ja bih rekao, više, ali moguće da će nekom biti i političke manjkavosti, žao mi je što ovaj zakon nije bio danas jedna velika pozitivna točka na „i“. Međutim, „i“ smo izgubili u usvajanju dnevnog reda, pa je potpuno nebitno hoćemo li danas točku staviti na nešto što nemamo, na „i“ koje nemamo. Znači, imalo bi smisla, uistinu, da smo danas jedan, po meni, puno važniji zakon, odnosno, izmjene zakona usvojili, da smo razmatrali, pa evo i usvojili. Mislim, prije svega, na izmjene Kaznenog zakona BiH, jer je on sigurno najpouzdanija, najsigurnija alatka u rukama institucija koje rade na sprečavanju svih oblika kaznenih djela, pa i onih koja spadaju u kaznena djela iz domena koruptivnih kaznenih djela.

Međutim, evo, opet kažem, fali nam to „i“, pa onda suvišno je očekivati neku veliku ili brzu točku pošto danas nismo imali mogućnost, odnosno, opredijelili smo se da nećemo postavljati zastupnička pitanja. A iako naizgled nema veze sa ovim zakonom i ovom točkom dnevnog reda, ja sam danas mislio upozoriti, kroz tu točku, na jedan val nasilja koji se širi BiH već jedno duže vrijeme i mi, nažalost, ni na to nemamo odgovora. Mi imamo nasilje u svim segmentima društva u BiH, od crtanih filmova pa do sportskih takmičenja. Niko u ovoj zemlji nema nikakve strategije kako da se suprotstavi toj jednoj pošasti, da tako kažem, onda je suvišno, nadete se u poziciji da ne znate koga biste pitali, ima li neko koga biste uopće pitali šta kani poduzeti da se to zaustavi.

Evo ovaj zakon je Zakon o agenciji, ne za borbu protiv korupcije bilo kakvim represivnim sredstvima, ako neko misli da je to taj zakon. Mi već imamo institucije koje se bave time. Ali nemamo institucije koje se bave prevencijom, nemamo institucije koje ukazuju na društvene tokove, da tako kažem, koje pogoduju toj jednoj pošasti. Isto kao što nemamo institucije koje ukazuju na uzroke zašto ovakav val nasilja. Nemamo ni ovu instituciju i neko je dobro prepoznao, pošto mi nismo prepoznali, među onima koji su nam postavili jedan od uvjeta za liberalizaciju viznog režima, da bi bilo dobro da imamo jednu takvu agenciju koja bi se bavila istraživanjem i prevencijom i predlagala drugim tijelima, pa i nama, mjere kako bismo se na najbolji mogući način borili sa ovom pošasti.

Ja, evo, nemam namjeru demantirati svog predsjednika Kluba, svakako da će naš Klub podržati Prijedlog ovog zakona u prvom čitanju, a ukoliko se opredijelimo da ga razmatramo i u drugom čitanju, i to ćemo podržati. Do tada, ukoliko to bude trebalo, evo, kandidiram da sjedište ove agencije bude u Zenici.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Imamo već dva prijedloga.

Uvaženi Slavko Jovičić, Bihać i Zenica, idemo dalje.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

Nažalost, Poslovnik, predsjedavajući, nije regulisao da imam taster pohvale, nego repliku. Ja bih volio da uopšte nemamo taster replike, nego da kažem, evo, pohvale. Pohvale za izlaganje odmah gospodina Lozančića. Očekivao sam i od Vas, gospodine predsjedavajući, bez obzira što smo u istom klubu, da makar kažete, evo, nismo se o ovom dogovarali, ja pojma nisam imao šta čete Vi reći, a barem je trebalo reći ovo što gospodin Lozančić reče, evo, isto će i ja ponoviti, a isto ste rekli. Barem da od Vas dobijem pohvalu ako ne dobijem od nekog drugog. Ali dobro.

Dakle, gospodin Lozančić je ovdje rekao suštinu. Ja pozivam nevladine organizacije, ali kad onaj nesretni Transparency izađe sa nekom tabelom i kaže mi na 116. mjestu po korupciji, a ja se ne sjećam, i ne znam sjeća li se neko od kolega, jeste li vi vidjeli ijednu presudu o korupciji na mjerodavnim institucijama koje su nadležne da presude, nego odvale cifru. I ja njih ubjedivao, i ovdje u Parlamentu rekao, ne mogu iz pristojnosti, jer mi to ne dozvoljava ni moja pozicija i kultura, da kažem – što lažete, bolan? Mi smo 12. u svijetu na toj listi. Evo, ja tvrdim 12. Hajde me demantujte. Kao što oni kažu 116. Ja njih demantujem i kažem koji su vam to podaci? Kaže pravimo anketu. Pa koju anketu? Pa pitajte svakog čovjeka na cesti – ko je najveći lopov – političar. Je li to mjerodavno? Je li to istinito? Je li to tako? Naravno da nije. E tako se nama dešava, pa i sa ovim zakonom koji treba, nama za svaki zakon nešto treba.

I želim, naravno, da iskoristim ovu priliku, da kažem, dobijem podršku ovog Predstavničkog doma za prijedlog mog zaključka da se za najteža krivična djela i pošasti koje uništavaju svaku zemlju odrede maksimalne kazne – 40 godina, teroristi, dileri droge, siluju djecu od 9 godina, 7, trgovina bijelim robljem i svi ti najteži oblici kriminala, vidim izmjene i dopune Krivičnog zakona, toga nema. Pa naravno da će glasati protiv njega, a onda će mi sutra neko spočitavati što sam ja osporio zakon koji je uslov za liberalizaciju viznog režima. Nije tačno.

Ova država mora imati mehanizme, pa preko ove Agencije za korupciju, bez obzira što ona nema puno ovlaštenja, ali preko Krivičnog zakona da se obračuna sa mafijom i lopovima. Stalno ponavljam – ne smije država dozvoliti da mafija i lopovi pobijede, a takva je danas situacija, što gospodin Lozančić kaže, nasilje hara. Sreća, još nije takvih razmjera, ali zašto moramo uvijek čekati pa da reagujemo post festum. Hajmo preduprijediti, kazne maksimalne, šta se bojimo mi, 40 godina za teže oblike, pa da vidimo onog tamo što diluje drogu i truje onu djecu, kad ima sad 25 godina, hoće li izaći u 65. godini, hoće li mu na um pasti? Neće, naravno. Nego se bojimo nečega. Čega? Hajmo krenuti u opštu reformu svega, da pomognemo narodu, građanima i da državi damo mehanizme da se obračuna sa svim pošastima.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović, diskusija. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Koleginice i kolege.

Ja ne mogu odšutjeti jednu stvar koju već duže vremena primjećujem, je li, ponekad o njoj govorim i danas sam je primijetio na samoj sjednici. Vjerovatno ništa promijeniti neću, ali ču makar staviti do znanja onima koji misle da mogu da vode igru ili da vode proces, tako da znaju da je ta stvar prepoznata, mislim da svi smo mi ovdje razumni ljudi i vidimo, možemo da procijenimo ko, šta, koliko i u kojem trenutku radi.

Ja kad sam jutros slušao predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, gospodina Špirića, i žao mi je što on nije ovdje, kada je on u svom izlaganju rekao da je Vijeće ministara BiH ispunilo skoro sve ili sve uvjete iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima BiH, i kada je pozvao i Parlament BiH da to isto uradi, najmanje sam očekivao da, recimo, danas Parlament, osim što bi usvojio ovaj zakon i u drugom čitanju, stavi na dnevni red makar izmjene i dopune Krivičnog zakona BiH, koje su praktično gotove i pripremljene, one su tu, je li, i očekivao sam, naravno, da on bude prisutan ovdje na sjednici Parlamenta. Mislim, prepoznaće se jedna taktika koja je već duže vremena prisutna kada je ispunjavanje ovih uvjeta u pitanju, da se prvo stvari koče u Vijeću ministara BiH, pa onda, iz ovih ili onih razloga, kada se te stvari tamo definiraju, dođu u Parlament BiH, ali, onda, i u Parlamentu BiH, iako bi trebao da je postignut politički dogovor o svim spornim pitanjima, jer parlamentarna većina djeluje prije svega u Vijeću ministara BiH, pa, je li tako, trebalo bi da ne bude ništa sporno u Parlamentu.

Ja sam ovo morao da kažem i jako bih bio, recimo, zadovoljan da sjedi Nikola, odnosno, gospodin Špirić tamo i da ga ja pitam šta je sada na stvari, zbog čega mi ne možemo, evo, i on je iz SNSD-a i SNSD je u parlamentarnoj većini ovdje sa ostalim političkim strankama, šta je sada problem pa nema, recimo, tog Krivičnog zakona koji je usvojen u tekstu kakav je došao iz Vijeća ministara BiH, šta je problem da danas usvojimo u drugom čitanju i ovaj zakon. Jer, bojim se da ne dođemo u poziciju, mi smo bili u sličnoj poziciji i zbog slične pozicije mislim da smo mi bili zavedeni i platili smo cijenu, žestoku cijenu, jer smo jedno 7-8 mjeseci do godinu dana izgubili u liberalizaciji viznog režima. Ako se sjećate onih zakona od ranije, onih 4, 5, 6 zakona, oni su stigli iz Vijeća ministara BiH kao jednoglasan prijedlog Vijeća ministara BiH, a onda su u parlamentu ovdje pravljeni problemi.

Ja vas pozivam, dakle, da prekinemo sa tom praksom, da se iskreno odnosimo prema ovom pitanju i mi imamo pravo da ulažemo amandmane, niko to nama ne spori, ali, ukoliko su neke tačke sporenja, političke naravi, razriješene unutar Vijeća ministara BiH, na način na koji su razriješene, nemojte bar da amandmanima udaramo u te tačke sporenja, jer onda udaramo zapravo u temelje samog zakona.

Ovo sam morao kazati. Recimo, danas sam očekivao da bez ikakvih problema ovaj zakon bude i u drugom čitanju i da na taj način pošaljemo pravu poruku. Ipak, mi ćemo to danas

usvojiti u prvom čitanju, vjerovatno, ali to zapravo ne znači da smo poslali pozitivan signal onakvog kvaliteta kakvog bismo mi, inače, trebali da pošaljemo, kao Parlament.

I još jedna stvar, prate nas i stranci ovdje, mislim, i oni više to sve skupa znaju i nemojmo se onda čuditi izvještajima koji dolaze iz Brisela jer ja da ništa ne znam i da sam slušao predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, samo njega jutros kako govori, ja sam bio spreman da se okrenem prema Evropskoj komisiji i da im svašta nagovorim, jer čovjek je tako ispričao za govornicom da smo mi, evo, samo što nismo, ući ćemo u vagon i u voz zajedno sa Srbijom, Crnom Gorom i Makedonijom. Zapravo, stvari su potpuno drugačije i ja želim da javno o tome govorim i da se javno ta stvar zna, da je ta stvar prepoznata, mislim. Ako možemo sebe folirati, ne možemo folirati Evropsku komisiju, ne možemo folirati druge koji nas prate, a ovo, ipak, zavisi od Evropske komisije.

Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ

Replika, uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIC

Zahvaljujem.

Treću tačku dnevnog reda, Zakon o poštama BiH imali smo još proljetos u ovome parlamentu. Zakon koji je prošao jednoglasno u Savjetu ministara BiH, Zakon koji je radna grupa usaglasila, od strane Vas i Vaših pripadnika SDA je došao danas u pitanje. Teorija zavjere se uvijek može naći i ja isto kažem da oni koji su u Savjetu ministara BiH opstruisali, svjesno, donošenje Zakona o policijskim agencijama, oni koji su pravilnike o tome svjesno opstruisali, danas više nisu tu, a mi smo jedan korak dalje. Tu je zavjera bila, zajedno sa dijelom OHR-a, koji je želio da ova BiH ne ide ka putu EU.

Prema tome, nemojte da pričate o zavjeri u BiH na način na koji ste otvorili, jer ta priča je ovdje mnogo važnija i mnogo jača i ja ću Vam dati mnogo više argumenata o Vašoj zavjeri, nego zavjeri o kojoj Vi gorovite.

Replika, uvaženi poslanik Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ma samo jedan kratki, mali odgovor, gospodine predsjedavajući. Mislim, Zakon o poštama nije na popisu ove Mape puta, mislim, to je, dakle, jedna mala razlikica, je li, u odnosu na ono o čemu mi pričamo.

I druga stvar, kad su u pitanju ovi policijski zakoni, ništa mi nismo opstruirali, mi smo imali od početka pa do kraja takav stav kakav smo imali i on je prošao. Mi da smo htjeli da to opstruiramo, ovo da se opstruira ima mehanizama koliko god hoćete, nego smo mi bili protiv i pustili, zakoni se usvojili. Znamo mi, nismo mi od juče, prema tome, ne možete te situacije poređiti.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Selim Bešlagić, diskusija. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege.

Pravo da vam kažem, SDP će podržati ovaj zakon u prvom čitanju, iako ova agencija, po ovome što se ovdje predlaže, mogla je da bude i u Zavodu za statistiku, jer se ovdje samo, faktički, prikupljaju podaci i govori, eventualno, bez ikakvih, ja bih rekao, prava da može pokretati neke aktivnosti, itd. Međutim, mi ćemo podržati, jer smatramo da, ja bar smatram danas, da mi, nažalost, ovdje u ovom parlamentu volimo sebe da optužujemo i sebe da zamajavamo, da govorimo ko je protivnik, ko je za, ko je protiv, jer se ovdje predložilo da se ide i u drugo glasanje.

Molim vas, Ministarsko vijeće je od ovog parlamenta dobilo zadatak da sve zakone koji se odnose na liberalizaciju ubaci u proceduru, ako je potrebno po hitnom ili skraćenom postupku. Pošto oni to nisu uradili, mi ovdje preuzimamo odgovornost, i sebe, jedan drugog optužujemo džaba, džaba se zamaramo, umjesto da kažemo, gospodo, Ministarsko vijeće, imali ste tu mogućnost. To je jedini razlog što želim da naglasima da ja, odnosno mi u SDP-u nećemo podržati da ovo ide u drugo čitanje. Ali da napomenemo da je ovo moglo danas da bude i u drugom čitanju da je Ministarsko vijeće tražilo da se radi po skraćenoj proceduri. Gospodo iz Ministarskog vijeća, ne znam kome govorim, ali, evo, Selim vam kaže, vi niste uradili ono što smo vam mi, kao Parlament, dali, i faktički vi opstruirate liberalizaciju i ulazak, hajde da kažemo, građana BiH u Šengen zonu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Šemsudin Mehmedović. Izvolite.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ

Replika se odnosi Vama, gospodine predsjedavajući. Na samo pominjanje Zakona o poštama, koliko se sjećam, mi smo sve amandmane usaglasili, osim amandmana koje ste Vi uložili. I ne vidim razloga zbog čega se spominje SDA, odnosno, članovi SDA da opstruiraju donošenje ovog zakona, do vas iz Kolegija je bilo kada će se ovaj zakon naći na dnevnom redu, da se izjasnimo o njemu. Evo, konačno je ugledao svjetlo dana danas na dnevnom redu. Prema tome, ako se neko može dovoditi u kontekst opstrukcija onda ste to Vi, jer, zapravo, sporan i jeste Vaš amandman kad je u pitanju inspekcijska nadležnost, gdje ste Vi tražili da to bude na nivou entiteta, a u Zakonu je bilo predviđeno da to bude na nivou države.

Prema tome, ne vidim razloge zbog čega se uopće spominje bilo ko iz SDA da osptruira donošenje ovog zakona.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Mislim da je nepotrebno ovo komentarisati kad dobro znate da to nije tako, ali nije bitno.
Uvaženi poslanik Mirko Okolić. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ

Hvala, predsjedavajući.

Ma, svakako da je ovaj zakon bitan i trebalo bi ga donijeti. Međutim, ja sam mislio da će zbog praćenja internetom i reakcije gospodina Beriza Belkića neko od predлагаča doći ovdje u međuvremenu i do kraja diskusije odgovoriti na neka pitanja. Ja, recimo, imam nedoumicu sa članom 6. i danas nikako ne mogu da se izjasnim o ovome zakonu zato što stav 3., crta je podvučena, što je već neko govorio, i to u zakonu je nedopustivo da dođe ovako, pa makar to bilo i u prijedlogu i u prednacrtu, ne bi došlo ovako nego bi se moralo dati obrazloženje šta ovo znači da će biti sjedište pa crta.

Znači, ja ne mogu za ovaj zakon da uopšte danas dam saglasnost jer će me poslije tога pitati neko – gdje će biti sjedište, a ja mogu samo da slegnem ramenima. Znači, to su nekakve zamjerke na ozbiljnost rada predлагаča za koje sam ja ukazivao i ranije, da, zaista, nije dovoljno samo predložiti određeni zakon i time završiti posao i još plasirati u javnost da je taj zakon otiašao od predлагаča. Nego je dovoljno napraviti zakon takav da ima kritičnu masu svih relevantnih faktora koji treba da ga usvoje. Mislim da su iz ovoga izvukli pouku i da možda preko interneta ovo čuju, pa neke razmisle trebaju li ili ne trebaju doći.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Zaključujem, Jozo Križanović, jeste se Vi htjeli javiti? Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIC

Ako mogu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Naravno da možete.

JOZO KRIŽANOVIC

Hvala.

Ja, zaista, ne bih htio da kvarim pristup ovoj raspravi o ovom zakonu, ali ponukan sam baš, evo, raspravom pojedinih kolega koji govore o tome koliko smo mi iskreni u određenim nastojanjima da, zaista, napravimo stvarne iskorake prema evroatlantskim integracijama. Ovo me neodoljivo podsjeća na to da BiH ne radi ništa iz uvjerenja, vlastitog uvjerenja da joj je nešto potrebno, nego radi na guranje i na uvjetovanje od Evropske zajednice. Podsjeća me ovo, pravo da vam kažem, na donošenje Zakona o policijskoj reformi. Vi znate kako je to bilo, da smo onda prekršili sve moguće proceduralne naše poslovničke odredbe i donijeli, na neki način, na brzinu, pet do dvanaest, policijske zakone koji su omogućili potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Sad imamo isti odnos, isti cajtnot i istu proceduru. Evo, zato kažem da ne budemo u zabludi da ćemo dobiti stvarno potreban i dobar zakon za BiH, budimo svjesni da današnjim njegovim usvajanjem u prvom čitanju zadovoljavamo jednu proceduru i nekakav, da kažem, još korak pokušavamo održavati sa ovom liberalizacijom viznog režima.

Dakle, mi ćemo vrlo teško dići ruku za ovaj zakon, svjesni da nema tu nikakve kvalitete, nema tu nikakve borbe protiv korupcije, ali, evo, u interesu građana BiH, ukoliko dođe do liberalizacije, da ovo ne bude smetnja.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.
Zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku 12.

Ad. 12. Izvještaj o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2008. godinu, podnositelj: Predsjedništvo BiH, izvještaj broj: 01,02,16-1-1001/09 od 7.8.2009. godine

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Predsjedništvo BiH je Izvještaj dostavilo 7.8.2009. godine, a nadležna Komisija za finansije i budžet mišljenje je dostavila 25.9., a Komisija je jednoglasno podržala Izvještaj.

Otvaram raspravu o Izvještaju. Izvolite. Zaključujem raspravu.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Da, tačka je 12. na dnevnom redu. Uvaženi poslanik Jozo Križanović. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Ne znam, ako sam ja jedini, mogu i ja odustati, ali ne mogu da ne kažem vrlo kratko jednu stvar. Neću komentirati nikakve cifre, ni izvještaj koji slijedi od strane revizije, ali bih želio komentirati samo jedan segment, to je pitanje raspodjele grantova. Naime, Vijeće ministara BiH je, vidite, ja mislim da neću biti pogrešno shvaćen, od 3 miliona i nešto granta na raspolaganju koje je Vijeće ministara BiH imalo, 45%, otprilike, po gruboj računici, je dodjeljeno vjerskim zajednicama i crkvama. Naravno, nemojte pogrešno shvatiti, naravno da ja to odobravam, kao što odobravam pomoći svakoj nevladinoj organizaciji ili udruženju građana iz oblasti kulture, sporta, umjetnosti, itd., i sve je to potrebno. Međutim, preko dvije stotine i nešto, 270 ili 300, koliko ima ovdje stavki dodijeljenih, zapela mi je za oko jedna koja govori o dodjeli granta Udruženju Drina Srebrenica za ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje povratnika i domicilnog stanovništva u Bratuncu i Srebrenici. Dvije stranice prije ovog podatka imate informaciju o utrošku sredstava Specijalnog fonda namijenjenog Srebrenici, tako se nešto zove, i iz te informacije proističe da preko 8,5 miliona, koji su bili na raspolaganju, nisu utrošeni. Od 10 miliona, utrošeno je oko milion i po. A u isto vrijeme, u istu tu Srebrenicu, iz granta se daje nekakvih skromnih 4 hiljade maraka za nekaku pomoći povratnicima. Ja mislim da je ovo jedan pokazatelj čitave farse koliko mi ozbiljno pristupamo pitanju, problemu povratka. Godinama ... postoji, dakle, neutrošeni fond sredstava za povratak.

Evo, neću širiti dalje ugodāj, mislim da nema više interesa za ovo. Htio sam ukazati samo na odnos prema sredstvima, državnim parama, odnosno ...

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Velimir Jukić.

VELIMIR JUKIĆ

Ja sam mislio, ispričavam se, za ovu točku – reviziju institucija.

NIKO LOZANČIĆ

Nema više prijavljenih pod točkom 12.

(?)
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ

Ima, ispričavam se, nije jel?

SAVO ERIĆ
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ

Uvaženi zastupnik, Savo Erić.

SAVO ERIC

Gospodo predsjedavajući.

Neću dugo, kao i uvek, ja će kratko. Samo bih htio da podsjetim da smo mi često na Komisiji za finansije razmatrali ove izvještaje i zaista je veliki doprinos Komisije za reviziju i ona je sigurno dala veliki svoj doprinos, ono što je problematično i ono što bi trebalo da bude briga svih nas je ono što preporučuje Revizija. Znači, Revizija preporučuje sve ono što mi treba da radimo i ono sve što su trebala da rade naša ministarstva i naši ministri. I absurdno je da Revizija preporučuje da se donose zakonski, podzakonski akti, da se donose razni pravilnici. Znači, sve bi to trebalo već da funkcioniše i da se doneše.

/zajednička diskusija/

SAVO ERIC

12. je sad tačka. Ja se izvinjavam.

NIKO LOZANČIĆ

Nije ništa neuobičajeno da se u okviru jedne točke raspravlja o drugoj, ali, ako uvaženi zastupnik nije u toku, trenutno smo na 12. točci. Izvještaj o izvršenju Proračuna institucija BiH.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

SAVO ERIC

OK, tehnička greška, uredu.

/zajednička diskusija/

NIKO LOZANČIĆ

Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 13. točku utvrđenog dnevnog reda,

Ad. 13. Izvještaj Ureda za reviziju institucija BiH o reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna institucija BiH za 2008. godinu, podnositelj: Kancelarija za reviziju institucija BiH, izvještaj broj: 01-16-1-1080/09 od 11.9.2009. godine

NIKO LOZANČIĆ

Ured za reviziju institucija BiH Izvješće je dostavio 11.9.2009. godine. Nadležna Komisija za finansije i proračun Mišljenje je dostavila 25.9. sa sljedećim zaključcima:

1. Komisija zahtjeva da Ministarstvo nerealizirane preporuke iz 2007. i 2008. godine realizira i da se u roku od tri mjeseca izjasni o njihovoj realizaciji.

I pod 2. Komisija će, u suradnji sa Uredom, uspostaviti nadzor nad realizacijom preporuka, a od Ministarstva će tražiti pisanu informaciju o stepenu realizacije preporuka u roku od tri mjeseca.

Otvaram raspravu.

Evo ga, sad se javlja uvaženi zastupnik Savo Erić.

SAVO ERIĆ

Ja ču samo nastaviti diskusiju i podržat ču ovo što je kolega maloprije diskutovao i, zaista, sve ovo što se tiče revizije odnosi se i na ovo što je kolega diskutovao, na katastrofalu raspodjelu sredstava po svim institucijama. Ono što je za nas važno, zaista, da je revizija uradila jedan veći dio svog posla i konstatovala katastrofalna stanja po ministarstvima i katastrofalno trošenje budžetskih sredstava i ono što sam maloprije rekao, ono što je najveći absurd jeste da većina ministarstava nije donijela zakonska, podzakonska akta koja je bila dužna uraditi. A postavlja se pitanje, kako su oni mogli raditi?

Ono što je za nas problem jeste da mi ovdje imamo, zaista, dobre preporuke revizije i ono što treba u budućnosti uraditi..., tj. da naša ministarstva loše planiraju. Samim tim što se loše planiraju budžeti, kasnije dođe i do loše potrošnje. I ono što je za nas isto problem, znači, ta komisija i revizije koje smo mi formirali troše ogromna dodatna sredstava, a konstatovaće ponovo sljedeće godine da jedan dio ovih poslova će biti završen i neće?... Znači, sad Komisija za reviziju dok kupi auta, dok se smjesti, dok se sredi, oni troše i dalje sredstva, a, faktički, njihove konstatacije su samo za nas priča da se nešto dešava loše. I ono što je najvažnije – da li ćemo mi uspjeti i smoći snage da u sljedećem budžetu, ove godine, znači, raspravljamo o bitnim stvarima, da ovo ispravimo i samim tim bude opravdana i revizija, a i mi ovdje koji sjedimo.

Hvala, toliko.

NIKO LOZANČIĆ

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik, Velimir Jukić.

VELIMIR JUKIĆ

Pa, evo, nalaz Revizije je ovakav kakav jeste, dakle, ovdje su date kvalifikacije koje su dosta ovako, ja bih rekao, i zahtjevne, u smislu otklanjanja ovih nedostataka koje su dati kroz

kvalifikacije. I ja očekujem da će Ministarstvo u ovoj godini, dakle, svojim radom, a to je, znači, izvještajni period za..., izvještaji koje ćemo za godinu dana razmatrati, da će ovo sve otkloniti. Isto tako, lista realiziranih preporuka nije kratka, ali isto tako i lista preporuka koje nisu realizirane, nije ni ona kratka. Ali, nadam se, ipak, da će to Ministarstvo realizirati.

Međutim, ono što mene zanima i što je razlog mog javljanja jeste sljedeće pitanje. Na zadnjoj stranici, u drugom retku, imamo kamate i naknade za nepovučeni kredit EBRD-a, moje pitanje je – Kakvo je stanje ove godine, kolike su ove godine, za ovu godinu, za ovih, evo, koliko, devet mjeseci, naknade i kamate za nepovučena sredstva, a rezervirana sredstva od strane, ne samo ove banke, nego i nekih drugih finansijskih institucija i banaka, a prije svega mislim na Evropsku razvojnu banku i još neke druge? Jer poznato je, bilo je i ovdje o tome govora, u raspravama po raznim pitanjima, a naročito vezanim za koridor, gradnju autoceste na Koridoru Vc, spominje se, spominjano je, i mi smo to više puta govorili, rezerviranih nešto preko milijardu KM. Mene zanima – Koliko nas košta ta rezervacija tih sredstava koja nisu povučena? Ako nemate točan podatak, ipak, očekujem barem procjenu. Pa onda iza toga, mislim da je to dobra osnova za razgovor kako i na koji način, koliko odgovorno se mi svi skupa u ovoj zemlji ponašamo odgovorno u vrijeme recesije, a kod nas bi se moglo reći i ekonomske krize u BiH, kad sve zemlje u svijetu pokušavaju riješiti to pitanje, taj problem na...

NIKO LOZANČIĆ

Molim zastupnika Jovičića da malo pazi.

VELIMIR JUKIĆ

...efikasniji način. Smatraju da je povećanje investicija jedna od glavnih mjera, uz ostale, a mi ovdje imamo obrnutu situaciju. Dakle, da imamo osigurana sredstva, i to strana, za investiciju i to vrlo konkretnu, i mi umjesto da to realiziramo, plaćamo naknade i kamate za nerealizaciju tih osiguranih sredstava.

NIKO LOZANČIĆ

Zahvaljujem.

Sljedeći je, sljedeća je prijavljena uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Ja sam s pažnjom pročitala, mi imamo Izvještaj o izvršenju Budžeta institucija za 2008., dakle, dio, i govorim o Izvještaju i o reviziji o izvršenju Budžeta za 2008. Dakle, dvije tačke dnevnog reda koje se odnose na prošlu godinu, a dobar dio diskusija je vezan za stanje u ovoj godini i u narednim godinama. Pa, ja znam da ministarstva finansija i trezora, odnosno, nadležne institucije, imaju i obavezu podnijeti ovaj izvještaj i znam da to iziskuje i vrijeme, ali, evo, mi smo u septembru..., mi pričamo o ekonomiji, odnosno, o ovom segmentu naše ekonomije u prošloj godini od kada se sve u svjetskoj ekonomiji i ekonomijama svih zemalja promjenilo.

Ja hoću samo da, upravo inicirana, možda, i budućom raspravom, kad budemo govorili o ekonomskoj krizi, skrenem pažnju na potrebu da imamo neki izvještaj koji nije samo obaveza Ministarstva jednom godišnjem. Ja, recimo, imam podatke za pola godine 2009. i ako mi nešto možemo promijeniti tokom godine, da mi ispunimo ono što je planirano za 2009., nama ništa ne vrijedi da mi naredne godine u septembru ili krajem septembra raspravljamo o tome kako je podbačaj bio u prihodima, kako je negdje podbačaj ili prebačaj u nekim statkama rashoda, itd. jer ova godina je indikativna.

Evo, ja će samo skrenuti pažnju, recimo, mi imamo, npr., na ukupnim prihodima za ovu godinu 2009., predviđenu stavku Finansiranje, namjenski preneseni suficiți iz prethodnih godina u iznosu od 102 miliona. Znate koja je projekcija izvršenja, koji je indeks izvršenja – 0%. Ja sam samo ovo uzela kao jedan od primjera. Evo, uzmite, recimo, prihod za servisiranje vanjskog duga, nama je indeks izvršenja 32% za šest mjeseci. Ovo su zabrinjavajuće stvari. Ja molim Ministarstvo finansija i trezora da nam ovaj polugodišnji izvještaj stavi u parlamentarnu proceduru, da o ovome raspravljamo i vidimo šta možemo promijeniti do kraja godine, ako možemo podstaći neke aktivnosti. Evo gledam, recimo, i na stavki rashoda, na 60% izvršenja u prvih šest mjeseci imamo, kod direktnih transfera... Dakle, imamo negdje stavke na kojima možemo zastati ovdje i dati možda i neki doprinos, ova Parlamentarna skupština BiH, svojim zaključcima, možda i sugestijama, obavezati druge institucije kako bi smo izvršili Budžet i na stavci prihoda i rashoda onako kako smo ga usvojili. Ova rasprava o 2008. godini, vodite računa, to je 2008.

Evo, samo toliko za diskusiju.

NIKO LOZANČIĆ

Poslovnička intervencija, drugi zamjenik predsjedatelja, gospodin Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ

Ustvari, nismo se najbolje razumjeli, dakle, ja želim da iskoristim priliku da ljudima koji su tu, iz Ministarstva finansija, koji, zaista, nose ovu vrstu posla, naravno, podsjetit ću ljudi koji su i tada bili u Parlamentu, da smo mi žestoke rasprave vodili na ovu temu o čemu Azra govorio, dakle, o ažurnosti i podacima u pravo vrijeme. I tada smo mi ovdje u Parlamentu BiH bili ubjedivani – tehnika, ne može se prije 30.6. naredne za prethodnu... itd.. dakle, a nikada nije pokrenuta inicijativa da se u zakonu stvar promjeni, dakle, u Zakonu o izvršenju budžeta, koliko se ja sjećam, to je bilo uređeno, dakle, da izvještaj se podnosi do 30.6. tekuće godine za prethodnu godinu. I, dakle, ja pitam ljudi iz Ministarstva finansija, je li su se stvari promjenile i je li moguće stvar pomaći barem za tri mjeseca naprijed? I molim vas da kažete ovom parlamentu, imate li vi namjeru to mijenjati, možete li to vi mijenjati i jeste li osposobljeni sada, za razliku od onog perioda kada ste izašli ovdje sa argumentima da je to nemoguće prije, maltene, sedmog, osmog mjeseca tekuće godine za prethodnu godinu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Imamo repliku na poslovničku intervenciju, uvaženi, prvi zamjenik, gospodin Niko Lozančić. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Ovo je, ne znam ni ja, ne može se reći replika, ali ne znam kako bih drugaćije reagirao. Mi vrlo često polazimo sa pozicije željenog ustroja i onda u tom kontekstu diskutiramo. Mi imamo ustavne pozicije onakve kakve imamo i one se u mnogim dijelovima meni ne dopadaju, nisu logične. Ovo je reakcija i na istup uvažene zastupnice Azre Hadžiahmetović i uvaženog zastupnika Beriza Belkića, uz svo poštovanje ljudi, dužnosnika iz Ministarstva finansija, oni danas nisu tema ovdje, niti su podnositelji ijednog od ovih izvješća.

Prvo, Izvješće o realizaciji Proračuna za prošlu godinu izvještava Predsjedništvo BiH, ne Vijeće ministara BiH, ne Ministarstvo financija. Drugo, Izvješće je Izvještaj Ureda za reviziju, evo, koristim prigodu, pošto nisam dok sam predsjedavao, pozdraviti zamjenika glavnog revizora koji je tu i koji može dati određene komentare, odgovore, itd. Znači, druga je stvar što bi bilo normalno da Ministarstvo financija BiH predlaže, Vijeće ministara, proračun i da odgovara za realizaciju, itd., da podnosi izvješće, sve bi to bilo, al' pošto to nije tako, znači, da ne bi ostala kriva predodžba da Ministarstvo financija nešto nije uradilo što je trebalo uraditi. Znači, Ministarstvo financija je uradilo sve što je moglo u postojećim uvjetima i okolnostima, i vjerovatno zbog toga mi tek u šestom mjesecu možemo očekivati izvješće o realizaciji za proteklu godinu, jer treba proći sve te silne procedure, od obrađivača preko onog ko predlaže, onom ko nama predlaže, da bi došlo do nas ovdje. Procedure takve ne valjaju. Kada se dogovorimo da to promijenimo onda ćemo moći od ljudi iz Ministarstva financija tražiti ono što u svakoj normalnoj državi Ministarstvo financija radi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi drugi zamjenik, Beriz Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ

Zaista jeste replika. Dakle, ja nisam imao namjeru da se atakuje na ljude ili na Ministarstvo finansija, ja sam imao namjeru da se atakuje na praksu koja se ne mijenja, računajući da su se stvari promijenile. Ministarstvo finansija, mi svi vrlo dobro znamo, je obrađivač i nosilac ovog posla, jeste Predsjedništvo BiH i predlagač Budžeta, jeste, i Predsjedništvo BiH podnosi neke izvještaje i tako, sve je to tačno, ali mi tačno znamo ko su obrađivači. I moja namjera je samo bila da potaknem inicijativu da se promijeni rok kada se podnosi izvještaj za prethodnu godinu. Da to bude tamo do 30. marta tekuće godine za prethodnu godinu i ništa više. A ja mislim da je to moguće.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Prelazimo na diskusije. Uvaženi poslanik Slavko Jovičić. Izvolite.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

Poštovani predsjedavajući.

Ja ne znam, ako se neko začudi što se ja danas ovoliko javljam, ja sam prije deset sjednica najavio da su moje ekonomske teme sad na redu.

Prvo, izvinjavam se gospodinu Lozančiću, uvaženom predsjedavajućem do prije nekoliko minuta što me upozorio, pošto će to ući u stenogram, ja želim da se javno izvinem, jer ste Vi u pravu. Po Kodeksu nije baš, ali ja sam aktivan i kad govorim, ali, onda, malo i konsultacije, pa se izvinjavam javno, dakle, da me upozorite i to je dobro. E, sad, govoriti poslije profesorice...

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Bez dobacivanja, molim vas.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

E, sad, kad ja govorim trebate upozoriti njih jedno 10, jer svi dobacuju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Evo, upozorio sam. Izvolite.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

A, dobro. Najlakše je ovim stvarima govoriti poslije profesorice Hadžiahmetović i ja ču tu uvijek priliku koristiti, pa od nje učiti, naravno, i to je najpoštenije, ako čovjek nešto ne zna da čuje, pa da i ponovi, nije suvišno. Ali ču nešto reći, ono što нико do sad nije rekao ili ponoviti što smo ranije rekli. Revizorski izvještaji, imamo ih mi po ministarstvima, agencijama, ovako i onako, dobijemo i raspravljamo, dobijemo ovako ove zbirne preporuke, ne znam ni ja. I ovdje na Parlamentu smo nekoliko puta tražili, jer je bilo razloga, zapravo, indicija, osnova sumnje, kako se to policijskim žargonom kaže, da se uđe u problematiku, da se vidi je li neko, zaista, vršio zloupotrebe, je li arčio narodne pare, je li se radilo o javašluku, o rasipništvu, o nemamjenskom korištenju i nizu drugih zloupotreba.

Nadležne institucije koje bi trebale da se pozabave tim, nakon ovih preporuka koje daju revizori, SIPA, tužilaštvo, nikad ništa još nije nas izvijestilo, koliko ja znam, ili je to tajna pa ja ne znam. Pa onda ovi planiraju raznim agencijama sredstva, pa i naši revizori, kojima ja odajem priznanje što ovo rade, ali oni su sebi planirali 200 hiljada maraka, tri nova auta u ovoj recesiji, pa su oni fino vozni park malo obnovili. I ja sad pitam – Ima li neko moralno pravo da spočitava nekome da je u ovoj ekonomskoj krizi, kad se, evo, i mi odričemo po osnovici plate 10%, pa ovih naknada, a neće to niko od novinara objaviti, da ne ponavljam dalje čega ćemo se sve još odreći, mnogih stvari. Ali su gospoda revizori 200 hiljada maraka ukalkulisali i tri nova auta. I to treba biti pitanje ovog parlamenta. Lako je tražiti pare i pojaviti se kod Šakote tamo i kaže treba nam, kaže, dobro smo mi planirali. Ma ja bih planirao bolje od njih, ja bih planirao 500 hiljada

maraka. Ali oni su bili ubijeđeni da će dobiti i to su potrošili. Sad ja pitam, evo, ovako javno ovdje gospodina – Koja ste vi to auta kupili, po kojim cijenama, je li to bio tender, šta je to bilo, da ja vama vršim reviziju javno, ovako, politički.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Vrijeme.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

Ja sam se javio za diskusiju, nije bila replika.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Izvinjavam se.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

Pogriješili ste, gospodine predsjedavajući, vodim računa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Izvolite, ali se držite tačke dnevnog reda. Izvolite.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

Držim se tačke dnevnog reda, dakle, prihvatiću Vašu sugestiju kao da je replika, ovaj izvještaj neću podržati, jer previše mi je ovdje raznih preporuka, a niko ništa ne radi, niti poduzima da te preporuke jednom postanu stvarnost i da se stane u kraj ovom javašluku i haosu. Ovi izvještaji, ovo se zove haos, ovo se zove, ne znam koji bih termin upotrijebio, samo nije normalan, a trebalo bi da se vodi računa o onome što je planirano i što je dozvoljeno da se potroši.

Zato neću podržati, govorim, naravno, u svoje ime, nikakav izvještaj koji dolazi, bez obzira kojeg on bio kvaliteta, ako ja na svakoj stranici vidim, ili na kraju, preporuke, kakve preporuke, koga obavezuje, šta obavezuje preporuka? Ja preporučujem vama da vi ne šaljete nama preporuke, nego da pošaljete nadležnim institucijama da hapse lopove ako su počinili djela i tamo potrošili pare bezveze. To je prava linija posla u liniji komandovanja od vas koji ste glavni zaduženi da vršite kontrolu. I ovdje, hvala Bogu, evo, Ministarstvo finansija i gospodin Šakota, nemate nikakve odgovornosti, slobodno pogledajte gore, podignite glavu, jer uvijek Vas kritikujem, danas nemam, hvala Bogu, razloga, Vi ništa ovdje niste krivi, Vama zahvalnost, a Vi, gospodine, preporuke šaljite koliko hoćete, od njih ništa nema, napišite ih još trista. Ovo će i dalje biti potrošnja još veća, još gora, rasipništvo do kraja, ujeo vuk magarca, kraj.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženi poslanik Denis Bećirović, diskusija. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ

Uvaženi kolega Jovičić, koji, uzgred rečeno, pripada onom vladajućem dijelu ovog parlamenta, rekao je da je stanje haos. I kako mu niko nije replicirao, pretpostavljam da se svi slažu da je trenutno stanje haotično. Dosta, ovdje ima stvari koje zaista zabrinjavaju i o tome bi se moglo i nadugo i naširoko govoriti, međutim, evo, ja ću pokušati da budem što konkretniji i da se fokusiram na jedno pitanje.

Naime, na strani 29. Izvještaja o reviziji, odnosno, na strani 27., između ostalog, obrazložena je i ova problematika koja je vezana za nabavku motornih vozila. I doslovce stoji da kod motornih vozila, na nivou institucija BiH, nema jedinstvenog stava u vezi nabavke vozila, kao i upotrebe službenih vozila, itd. Ukratko rečeno, prava jedna anarhija u ovoj oblasti. Postavlja se pitanje – Zašto je ova problematika još uvijek nesređena, evo, i nakon tri godine otkako je ovo Vijeće ministara BiH u ovom mandatu? Kome odgovara takva nesređena klima po ovom pitanju, da li to neko koristi ili zloupotrebljava, to je pravo pitanje? Zbog toga bih volio, ako može neko iz Vijeća ministara BiH, naravno, najviše bih volio dobiti odgovor od predsjedavajućeg ili od ministra finansija, da mi odgovore na nekoliko pitanja. Prvo pitanje:

1. Zašto unutar Vijeća ministara BiH nema jedinstvenog stava u pogledu nabavke motornih vozila?

2. Zašto nema jedinstvenog stava oko upotrebe službenih vozila, broja službenih vozila?

Dalje,

3. Zašto nema stava koja vrsta vozila treba da se koristi unutar Vijeća ministara BiH, koliko često treba obnavljati taj vozni park i zašto nema analize opravdanosti nabavke novih vozila?

Bilo bi dobro kada bismo mogli dobiti odgovor i na ovo pitanje, s obzirom da se sličnim pitanjem bavi i Istražna komisija ovog parlamenta, koja ne može da obezbjedi kvorum pa da proslijedi informaciju do koje je došla ovdje u parlamentu, jer je Parlament formirao tu istražnu komisiju koja će pokazati kako se upravlja i kako se troše sredstva građana BiH. Naime, samo predsjedavajući Vijeća ministara BiH je, dakle, u zadnju godinu i po dana, u vremenu ovakve teške ekonomске krize, nabavio vozilo od 219 hiljada KM, a u tom iznosu je ful oprema koja košta samo na desetine hiljada maraka. Naravno tu nije kraj priče i postavlja se pitanje šta su radili i drugi ministri, zamjenici ministara, itd. Kad dođemo do tih podataka, stanje u ovoj oblasti će biti još više zabrinjavajuće nego što je sada. Stoga bi bilo dobro, ako možemo dobiti, kao poslanici, i odgovore na pojedina od ovih pitanja.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženi poslanik, Sadik Bahtić.

SADIK-SADO BAHTIĆ

... nisam mislio, a moram se kratko javiti, ipak, da zaštitim dignitet Ureda za reviziju, jer vidim ovdje je bilo puno diskusija da, maltene, Ured za reviziju ne radi svoj posao. Po meni, ovo je jedna od najznačajnijih institucija u državi BiH koja postiže najbolje rezultate. Pratite vi ove revizorske izvještaje, bio je jedan pozitivan, pa pet, pa sad dvadeset pozitivnih. Oni nemaju represivne mjere, oni imaju, kolega Jovičiću, samo preventivne mjere i pišu preporuke. Oni odrade svoj posao, oni šalju institucijama i tužilaštvu i SIPA-i, a, znači, i na nama je ovdje, na Parlamentu BiH, da donesemo zakonski okvir da bi se neko sankcionisao ili da neki drugi treba da rade. A kad bude izvještaj tužilaštva, onda treba pitati njih zašto ništa nisu radili po revizorskem izvještaju. Po meni, idemo na te raznorazne seminare u zemlje u okruženju, državni Ured za reviziju BiH je dosta bolji nego u, maltene, u rangu Hrvatske, u Srbiji nije bila nijedna revizija, u Crnoj Gori 15, Makedoniji. Znači, druge države zaostaju za našim Uredom. Pa, vidite, gospodo, da svake godine urade sve i jednu instituciju i u sve i jednoj instituciji ima pomaka i uvijek nešto nađu. Prošle godine je bilo životno osiguranje prekinuto, ove godine je fokus na školarinu, plaćanje, upiše postdiplomski, tamo primljen na konkurs za neko radno mjesto i uplaćuje mu tamo institucija postdiplomski, toga nema nigdje. Ne može neko plaćati školarinu iz budžetskih sredstava. To je Ured za reviziju, znači, svake godine oni rade svoj posao i, koliko ja vidim, oni su toliko ... u finansijskoj reviziji da se tu više neće moći šta ni raditi, nego će preći na reviziju učinka i ja im se zahvaljujem i svaka im čast.

Toliko, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik, Lazar Prodanović. Izvolite.

LAZAR PRODANOVIĆ

Ma, znate, ako hoćete da medijski predstavite nešto kao, u određenom smislu, neku primjedbu i nešto što će da fascinira javnost sa marginalnim stvarima, onda to možete uraditi lako i naći u svakom izvještaju, dakle, ne računajući ove izvještaje svih institucija BiH.

Želim u ime Kluba reći da ćemo mi podržati ovaj izvještaj, dakle, u cjelini, Izvještaj o izvršenju budžeta i Izvještaj revizijske službe. Ponoviću ovo što su kolege prethodno rekli, dakle, ovdje je po prvi put urađen jedan analitički prikaz ukupnih rashoda ostvarenih na nivou institucija BiH, određeni su zadaci, ukazano je na određene nedostatke. Nemoguće je u institucijama BiH za jednu godinu uvesti u red ukupno stanje koje je, kao i u čitavom sistemu, haotično. Ali, objektivno, ako se, ako bilo ko ozbiljan pročita izvještaje koji su bili, ja neću reći za prethodni period, ali govorim za 2006., 2007. i 2008., to su neuporedivi pokazatelji o uvođenju stanja. Mi smo prošle godine, prošle godine je donesen, ja mislim, Zakon o internoj reviziji, formirana je služba interne revizije pri institucijama, i za sve institucije koje imaju prihod niži od 10 miliona KM, koje imaju budžet, zapravo, niži od 10 miliona maraka, koriste ovo kao servis, a institucije koje imaju veći budžet imaju direktno uposlene interne revizije.

Učinjeni su značajni koraci u poboljšanju internih kontrola. Napravljen je jedan odnos prema javnosti, u percepciji javnosti, da se budžetska sredstva u BiH ne mogu trošiti bud zašto. Postoje, činjenica je, u određenim ministarstvima, u određenim institucijama u BiH, određeni propusti, ali mi ne možemo generalizirati to kao pojavu, kao stanje u kojem mi svi učestvujemo. Dakle, smatram da parlamentarni nadzor nad trošenjem ovih sredstava mora da ide u tom smjeru. Jačanje, dakle, glavne službe Revizije i potpuno nezavisno, u ovom smislu, jačanje službe interne revizije u poboljšanju internih kontrola odgovornosti unutar institucije, dakle, računovodstvenih i odgovornih lica koja su prisutna.

I ja moram, takođe, reći jednu, isto za mene impresivnu stvar, da se nama u do sada 32 izvještaja koja smo na Komisiji razmatrali, nije desilo da nijedan predstavnik od institucije koja je imala mišljenje sa rezervom nije pojavio i nije iznio svoje stavove kako će ovo poboljšati. Dakle, nepotrebno je sad da kažemo, možete uvijek reći da postoje određeni..., ili se iz našeg konteksta izvuče mišljenje kako je to jedno haotično stanje. Mislim da je stanje značajno bolje, ono može još značajnije da se poboljša, smatram da uloga ovih komisija za finansije i budžet oba doma, koje bukvalno obavljaju ovaj nadzor i razmatraju izvještaje glavne službe revizije i jačanje i institucije glavne službe revizije, značajno će poboljšati.... I još ću jednu stvar, jednu primjedbu reći, u BiH postoje ogromna javna sredstva, dakle, javna sredstva koja su sredstva od poreza građana ove zemlje, koja, nažalost, još uvijek nisu u potpunoj mjeri predmet ove kontrole. I u tom smislu, tu prije svega mislim na kontinuirano praćenje lokalnih zajednica, fondova, javnih ustanova, od lokalnog, kantonalnog i entitetskog interesa, znači, kontinuitet u ovom praćenju. Kada je u pitanju država, mislim da je neuporedivo stanje u 2007. i 2009. godini, kada analiziramo izvještaj iz 2006., odnosno, 2008. godine.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Da li se još neko želi javiti za riječ, bilo ko? Zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku 14.

Ad. 14. Izvještaj iz oblasti poljoprivrede

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Ja sam pitao bilo ko, ovdje je i zamjenik generalnog revizora, niko se nije javio za riječ i ja sam zaključio raspravu. Ja ne želim nikoga da prisiljavam da se javi za riječ ako se ne želi javiti za riječ.

Ad. 14. Izvještaj iz oblasti poljoprivrede za BiH za 2008. godinu – podnositac: Savjet ministara BiH, Izvještaj broj: 01,02-28-988/09 od 27.7.2009.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Nadležna Komisija za spoljnu trgovinu i carine Mišljenje je dostavila 24.9. Komisija podržava Izvještaj i predlaže Domu da ga usvoji.

Otvaram raspravu o Izvještaju.

Uvaženi poslanik Mirko Okolić. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Sami ste pročitali da Komisija predlaže Predstavničkom domu da usvoji Izvještaj iz oblasti poljoprivrede za BiH za 2008. godinu. Zatim, u ovom dopisu imamo, odnosno u materijalu imamo i dopis ministra, gospodina Mladena Zirojevića, koji kaže da je Vijeće ministara BiH, na svojoj 94. sjednici, održanoj dana 16.7.2009. godine, razmotrilo Izvještaj iz oblasti poljoprivrede za BiH za 2008. godinu i zadužilo Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH da predmetni izvještaj dostavi Parlamentarnoj skupštini BiH na usvajanje. Idemo dalje, onda imamo odluku Vijeća ministara BiH gdje kaže da je Vijeće ministara BiH na 94. sjednici, održanoj 16.7.2009. godine, razmotrilo Izvještaj iz oblasti poljoprivrede za BiH za 2008. godinu i s tim u vezi zadužilo Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa da predmetni izvještaj dostavi Parlamentarnoj skupštini BiH radi usvajanja. Ovdje ... nešto ne štima – razmotrilo, pa zadužilo. A šta su oni razmotrili? I oni zadužuju Ministarstvo da dostave nama ovaj izvještaj da ga mi usvojimo bez ikakvog stava Savjeta ministara BiH. Mene interesuje kakav je stav Savjeta ministara BiH. Šta to znači: razmotrilo je? Možda su oni imali nekakve primjedbe, možda nisu.

Dalje, meni nije jasno da li mi ovu informaciju, koja se tako zove, treba da usvajamo ili primamo k znanju, odnosno, ne informaciju nego izvještaj, jer ovo je, po meni, više u vidu informacije. Ako je to nešto što mi možemo da primimo k znanju, ja to prihvatom. Ako je nešto o čemu treba da glasamo i da usvojimo, to je, po meni, ... sporno, jer dolje, u zadnjem stavu dopisa gospodina Mladena Zirojevića stoji, kaže – to je javni dokument koji se objavljuje i interno distribuira svim ključnim institucijama na svim nivoima, što omogućava novi razvoj i bolje planiranje i sprovođenje mjere politike za sljedeću godinu.

Izvještaj kao izvještaj nije loše napravljen, dobro je to napravljeno, možda je samo trebao biti u obliku informacije.

Dalje, šta će se desiti ako mi ne usvojimo ovaj izvještaj zbog nečega, hoćemo li mi tim neusvajanjem izvještaja uraditi sljedeće, a to je – da kalendar sajmova koji su održani u 2008. godini, nisu održani, ako ga mi ne usvojimo, ili je ovo znak da mi ovo moramo usvojiti, jer ovo što je ovdje napisano, to se desilo. Po meni, ovo treba korigovati i vidjeti je li ovo izvještaj ili je ovo informacija, odnosno, da li mi ovo usvajamo ili mi ovo primamo k znanju. To je jako bitno.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Generalno, izvještaji se usvajaju, informacije primaju k znanju. Naša komisija je to razmotrila na svojoj sjednici i predložila Domu da se Izvještaj usvoji. Prema tome, time su sve nedoumice u vezi toga riješene.

Dalje se za raspravu javio uvaženi poslanik Jerko Lijanović. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ

Poštovani predsjedatelju, kolegice i kolege zastupnici, uvaženi gosti.

Koliko je poljoprivreda važna u zemljama EU i ovaj je primjer da je i EU od nas tražila da, kroz naš Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju, se obvezemo da svake godine ovaj dom razmatra stanje u poljoprivredi, tj. da dobije jedan cijelovit izvještaj, kako bi bio upoznat sa stanjem u kojem se poljoprivreda nalazi i kako bi, onda, donio određene mjere, ukoliko smatra da to treba poboljšati ili pustio da se mjere same odvijaju, ukoliko smatra da to treba pogoršati, ali, uglavnom, da se ne desi propast poljoprivrede, a da najviše zakonodavno tijelo nije bilo upoznato s time.

Ovaj izvještaj, evidentno, i na Komisiji je dobio jednoglasnu podršku, temeljito je i jako dobro napravljen i on oslikava katastrofu u našoj poljoprivredi koja očito traje već dulji niz godina. Mi smo preuzeли obvezu, zapravo, prihvatali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU. U tom pridruživanju EU, skoro 50% zakonske regulative se odnosi na poljoprivrednu, što nam ponovno govori koliko je bitna djelatnost poljoprivrede sa aspekta zemalja EU.

Kada pogledamo u Izvještaju, ja će samo nekoliko stvari podcrtati, jer smo o poljoprivredi na prošlim sjednicama puno govorili, na stranici 20. imamo stupanj iskorištenosti kapaciteta u prehrabenoj industriji, gdje vidimo da su skoro sve grane iskorištene ispod 50%. Najviše je iskorištena prerada mljekara, a to je 54,6%. Znači, imamo potpuno prazne kapacitete za preradu poljoprivrednih proizvoda. Ovdje nisu navedene točne površine neobrađenog zemljišta, ali i tu je situacija slična, da je ispod 50% obrađenog zemljišta, a svima nam je poznato da imamo pola miliona nezaposlenih. Znači, imamo nezaposlene ljude, imamo bogatstvo prirodno, zemlju koju nismo obradili i imamo prerađivačke kapacitete koje nismo uposlili, nego pored svih tih resursa, mi smo se opredijelili za uvoz hrane. Pa onda na stranici 46. imamo tabelu koja govori o uvozu i izvozu i pokrivenosti uvoza izvozom poljoprivrednih proizvoda koja je u 2007. godini iznosila 15,22%, a u 2008. godini 15,65%. Znači, drastično manja pokrivenost u odnosu na cijelu pokrivenost koju imamo u BiH, koja je nešto veća od 40%. To nam govori da već duže vrijeme smo na pogrešnom putu, znači, ostavili smo prazne resurse, ostavili nezaposlene ljude, a uvozimo hranu.

Potrebno je nešto žurno uraditi, jer ako ovako još potraje koju godinu, bit će nam kasno da bilo šta učinimo, jer prepristupni fondovi EU, koji daju novac za poljoprivrednu, daju samo onima koji imaju proizvodnju. Kada postanemo članica EU, moći ćemo crpiti iz evropskog proračuna poticaje, ali opet, ukoliko budemo imali proizvodnju. A kada uđemo u EU, povećanje

proizvodnje će ići jako teško jer su kvote ograničene i svaka zemlja, prilikom pristupa, dobiva određene kvote sukladno svojoj proizvodnji i svako povećanje će ići jako teško.

Mi smo nešto probali raditi u ovom domu, imali smo Zakon o zaštiti domaće proizvodnje s kojim smo pokušali nešto napraviti. Nažalost, Ustavni sud BiH nije dozvolio da taj zakon bude u primjeni. Evo, to još ne znamo, ja sam dobio informaciju iz Ustavnog suda BiH da ćemo obrazloženje te odluke dobiti negdje tijekom idućeg mjeseca kada ga oni naprave i da ćemo biti upoznati zašto je taj zakon neustavan, pa ćemo vjerovatno imati priliku nekim drugim zakonom otkloniti odredbe koje su neustavne i, nadam se, donijeti novi zakon kojim ćemo zaštititi domaću proizvodnju, jer bez zaštite, objektivno, ona se ne može oporaviti. Ali zaštita neće biti dovoljna, potreban nam je daleko, daleko veći poticaj kao što to imaju naši susjedi, desetak puta više nego BiH, ili kao što to ima EU, pa 43% proračuna ili 100 milijardi maraka ove godine što je tisuću puta više nego BiH.

Ja sam uputio jedan Zakon o izmjenama Zakona o trošarinama koji je u proceduri i ja se nadam da će Kolegij dozvoliti raspravu o njemu u što skorije vrijeme jer svaki dan je tu jako bitan, da opteretimo cigarete, kao jednu od luksuznih roba, sa jednom markom po kutiji i da na taj način osiguramo negdje blizu 500 miliona maraka, što bi bilo u ovom trenutku minimum da poljoprivreda počne dobijati status na tržištu. Jedan primjer, evo, baš sam danas imao jedan poziv od jednog poljoprivrednog proizvođača koji ima 15 hektara voćnjaka, koji ima zadužnost u komercijalnim bankama negdje oko milion maraka i ima imovine 4-5 miliona maraka koja mu je pod hipotekom, komercijalne banke više ne žele pratiti tu djelatnost jer je ona neprofitabilna za ove uvjete finansijske krize. Šest mjeseci je bio u proceduri u Razvojnoj banci da dobije kredit, ali, nažalost, nakon šest mjeseci i ona je zaključila da je, u ovom trenutku, za nju rizično da tu plasira sredstva. I sada, sa imovinom jako velikom, koju je stvarala generacija njegove obitelji kroz nekoliko koljena, doveden je da ide u potpunosti u bankrot jer će komercijalne banke aktivirati hipoteke, naplatiti svoja sredstva, to uništiti ili prodati u bescijenje i tako će nestati jedna uspješna proizvodnja. I ovo je sada samo jedan primjer, a otprilike svi proizvođači su u sličnoj situaciji. Sa dobrrom vjerom da će imati podršku države, ušli su u proizvodnju, a onda ta podrška nije bila adekvatna i sada su, većina njih, pred bankrotom.

Mislim da svi ovi pokazatelji nas upućuju da stvarno nešto konkretno napravimo u području zaštite i poticaja. I ja se nadam da, evo, u narednom periodu ćemo usvojiti ovaj Zakon o izmjenama Zakona o troširanama, a da ćemo napraviti jedan zajednički tim da ponovno usvojimo neki zakon o zaštiti i ovoj djelatnosti osiguramo perspektivu u narednom periodu kako bismo sačuvali proizvodnju do prepristupnih fondova EU, kada ćemo moći povući značajnija sredstva iz EU, a onda, i kada postanemo članica, da budemo jedna od zemalja koja će više povlačiti sredstava iz evropskog proračuna, biti veliki proizvođač hrane i nemati deficit u proizvodnji hrane, nego deficit, jer objektivno za to imamo resurse.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Mirko Okolić. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ

Gospodine predsjedavajući.

Meni je jasno da je formalno-pravno ovo nešto što mi treba da usvajamo kao izvještaj, međutim, ja sam mislio da ćemo se mi razumjeti i princip dostavljanja ovog izvještaja nije uobičajen, u skladu, i nije onako kako bi trebao. Mi nemamo mišljenje o ovom izvještaju od strane Savjeta ministara BiH, ono je samo razmotrilo. Ja bih volio da nekoga pitam, da mi neko odgovori, šta su oni prilikom razmatranja zaključili – je li ovaj izvještaj dobar ili nije, je li ovo nešto što treba da bude poučno, kao skripta za neke studente, ili je ovo zbirka statističkih podataka, ili se iz ovoga izvještaja može vidjeti kako mi možemo da unaprijedimo poljoprivredu. I ovdje se kaže da je ovo Izvještaj iz oblasti poljoprivrede za BiH, a zakon smo mi usvojili i on se drugačije zove. I mogla je da napravi izvještaj na osnovu onoga što je članom 64., ja mislim, nije 64., nekim članom, nije bitno sada, sada ću naći, ovog zakona rečeno da ovaj izvještaj dostavi sa nekakvim prijedlogom mjera itd.

Međutim, ovdje je komisija uzela na sebe sav teret, koliko ja vidim, i ona je dolje konstatovala, ja sam namjerno maloprije i pročitao stav Komisije, konstatovala je to, evo, sada ću vam reći, znači, član je 23. Zakona o kome mi treba da dobijemo izvještaj, kaže – nakon rasprave, Komisija je konstatovala da Izvještaj sadrži pregledno i koncizno podatke, valjda pregledne i ... i karakteristike poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije u oblasti industrije mlijeka, ribarstva i šumarstva; strukturu robne razmjene BiH, poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, određene politike, te kreditiranja i strukturu podsticaja u sektoru poljoprivrede. Ovo je Komisija zaključila, vjerovatno su stručni bili da to zaključe, vjerovatno su ovo pročitali svi, ali nisu mogli drugačije da zaključe bez stava nadležnog ministarstva, odnosno, bez stava Savjeta ministara BiH koji nijednom riječju nije rekao – ljudi, ovaj izvještaj je, što se tiče Savjeta ministara BiH i nadležnoga ministarstva dobar i mi predlažemo da ga vi usvojite. I eventualno još je trebalo dati određene prijedloge da kroz usvajanje ovog izvještaja dođe do poboljšanja ove materije o kojoj mi danas govorimo, jer ovo je javni dokument, zbirka jednih statističkih podataka šta se sve odvijalo iz oblasti poljoprivrede u prošloj godini, koliko je održano kojih sajmova, itd., po kojim se aktima radilo i po kojim zakonima, ali nismo, čini mi se, postigli pravi cilj. Ja sam samo to htio da kažem, da nismo postigli pravi cilj, a nećemo ga ni postići ukoliko samo usvojim ovaj izvještaj, koji, u principu, da je dorađen sa ovim elementima o kojim sam ja govorio, ne bi bio loš i koji bi trebao biti podržan, a ovako je krnj.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Slavko Jovičić, replika. Izvolite.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

Pa, replika se odnosi na to da smo mi prvi put u sazivu ovog parlamenta, prvo na Komisiji dobili ovakav izvještaj, a onda i svi poslanici u ovom parlamentu. Do sada nije ta praksa bila. I ako su bili kakvi izvještaji, oni su išli samo na liniji ministarstvo–Savjet ministara. Kada smo dobili ovaj izvještaj na Komisiji, naravno da smo se trudili i posvetili mu ogromnu pažnju i izrazili, moram reći, zadovoljstvo što smo imali ovakav izvještaj. On je takav kakav je, u

njemu ništa ne možemo promijeniti. On je samo oslikao stanje koje se dešavalo. Dakle, mi njemu ništa ne možemo ni dodati ni oduzeti. Je li sada neka grana dobro obuhvaćena, je li to dobro, nije li, jesu li propusti napravljeni, je li se moglo nešto više uraditi, to su druga neka pitanja, ali smo na Komisiji bili jedinstveni da damo podršku ovom izvještaju i predložimo Predstavničkom domu PSBiH da ga usvoji iz dva razloga. O jednom sam već govorio – da smo ga prvi put imali pred sobom, i drugi je što je on polazna osnova za poboljšanje i unapređenje svih segmenata u ovom sektoru poljoprivrede sa kojom se, evo, borimo od početka mandata, da li kroz Zakon o CEFTA-i, zaštiti domaće proizvodnje, unapređenju ovog ili onog. Ovdje su najmanje važni sajmovi. Sajmovi jesu prezentacija, ali se oni ne organizuju da se prezentuju tamo ljudi, nego poljoprivredna proizvodnja i da imamo šta pokazati i svijetu. I baš sam pratilo nekoliko sajmova i bio zadovoljan odzivom ljudi koje to interesuje, prvo onih koji proizvode, pa, naravno, onih koji žive od toga, i, naravno, krajnjih potrošača, pa i nas zakonodavaca.

Dakle, ono što je dobro i pohvalno jeste da smo prvi put, ponavljam, imali ovakav materijal i sada ga svi imamo. Ja neću da kažem da se nije moglo više uraditi, ne na izvještaju, ovdje je najlakše bilo fabrikovati podatke, ali ovdje su egzaktni podaci o onome što se dešavalo. I kažem, ponavljam, oni su polazna osnova za unapređenje onih linija, ili onih sektora u poljoprivredi, ili grana, sa kojim danas imamo probleme, da li se radi samo o izvozu ili se radi o uvozu, ili se radi o domaćoj proizvodnji, ili iskorištenosti kapaciteta i cijelom tom sektoru i segmentu koji obrađuje ovaj izvještaj.

Dakle, naša intencija na Komisiji je bila da mu damo punu podršku zato što ćemo poslije ovog izvještaja, već sad mogu da najavim, što je ohrabrujuće, da je iz ovog ministarstva, na koje smo možda u ranijem periodu nekada imali najviše primjedbi, u najavi već nekoliko zakona koji nas čekaju do kraja godine. Prvo, vrlo važan zakon, sa kojim smo se borili na početku i nikada više o njemu nismo raspravljali, o tarifama, a riješit će mnoge stvari i čitav niz zakona i podzakonskih akata koji će proizaći nakon ovog izvještaja. Zato predlažem Predstavničkom domu PSBiH da ga prihvati, jer ga ne možemo mijenjati, kakav je takav je, ali ćemo izraziti zadovoljstvo i sektoru za poljoprivredu unutar ovog...

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Vrijeme.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

Prekinuo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Jerko Ivanković. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ

Evo, ja želim malo doprinijeti da možda razjasnim ovu situaciju. Evidentno je da je ovo izvještaj koji nam jasno i precizno govori o katastrofi u poljoprivredi i da je Vijeće ministara BiH u ovom trenutku smatralo da ništa ne treba poduzeti po ovom izvještaju, nego samo izvijestiti ovaj dom i da Dom procijeni da li on treba nešto poduzeti ili ne treba poduzeti.

A ja ču sada samo još nekoliko podataka iznijeti koji to dodatno potvrđuju. Znači, mi smo u prošloj godini uvezli 25 hiljada tona jabuka u BiH, a imamo potencijal da izvozimo jabuke. Uvezli smo grožđa 6.773 tone, imamo potencijal da budemo veliki izvoznici grožđa. Uvezli smo breskvi 3.664 tone, uvezli smo krompira 5.708 tona, potencijal veliki da budemo izvoznici. Uvezli smo rajčice 14.430 tona. Izvještaj je pedantan, odličan, onaj ko ga je radio treba ga pohvaliti, usvojiti i prihvatići da smo mi upoznati o katastrofi u poljoprivredi, o uvozu nečega čega možemo proizvesti u enormnim količinama i to izvesti. E, sada je na nama odgovornost, hoćemo li mi kazati – OK, mi smo se odrekli grane koja se zove poljoprivreda, ona nas ne interesira, mi se opredjeljujemo na auto industriju, na kompjutersku industriju, praviti ćemo avione i na tome ćemo bazirati svoj razvoj ili ćemo alarmantno ovo sagledati kako je i kazati, evo, u narednih mjesec, dva dana, do kraja godine, da u biti moramo nešto poduzeti. Usvojili smo i neke zaključke na prošloj sjednici, obvezali i vijeće da nešto napravi, da u naredna dva mjeseca kažemo – ne, ne, poljoprivreda je naša strateška grana jer imamo prirodna bogatstva, imamo ljudе koji to znaju raditi. Tu sa vrlo malim ulaganjima možemo pokrenuti cijelu proizvodnju, ali da bi se to desilo, moramo stvoriti uvjete da se ona rodi. Jer sada su takvi uvjeti da pored dampinških cijena, znači, robe iz uvoza, (ne može se da stvari). Čovjek koji ima 15 hektara voćnjaka mora svoj posjeći jer ne može vraćati ratu kredita, a mi ćemo dogodine povećati uvoz jabuka sa 25 hiljada tona na 26 i to pokrivati zaduženjima države, građana. Znači, idemo ravno u dužničko ropstvo. Znači, to je poznat smjer samo nije dobar.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Prelazimo na diskusije i rasprave. Uvaženi poslanik Momčilo Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Odmah da kažem da se ne slažem sa onima koji kažu da je ovo dobar izvještaj. Prvo zato što ovo nije izvještaj. Znači, ovo je informacija i nije informacija čak ni iz oblasti poljoprivrede, niti informacija o stanju u poljoprivredi, nego pregled podataka koje je Ministarstvo prikupilo od onih od koga je tražilo. Ja kada bih pisao seminarski rad sada u srednjoj školi, ja bih ovakav seminarski rad napisao, gdje bih ispisao sve podatke koje mogu sakupiti na internetu, u različitim tamo informacijama, itd., sve bih to skupio i napisao ovakav izvještaj. Nazvao bih to, doduše, informacijom, ne bih se usudio nazvati izvještajem, jer izvještaj podrazumijeva mnogo više.

E sad, sve ovo što sam ja mislio reći nema smisla ako ovdje danas nema ministra. Ali molim vas, pročitat ću samo dvije rečenice iz predgovora i time ću završiti, zaista ne želim

ulaziti tamo u podatke koji evidentno pokazuju da je 2008. godina u odnosu na 2007. godinu katastrofalna. To se može vidjeti iz svih pokazatelja koji su ovdje dati. Kaže ovako ministar u svom predgovoru – postoji potreba da budemo maštovitiji, proaktivniji i vještiji u formulisanju i implementaciji politika. Konkurenca u sektoru raste iz dana u dan, uvoz je sve veći, zbog čega trpi domaća proizvodnja, i odgovor kreatora ... politika treba biti efikasnije usaglašavanje politika, koordinisanje, usmjeravanje i, na kraju, veće efikasnosti i transparentnosti u korišćenju javnih sredstava u podršci sektoru. Sljedeća rečenica kaže ovako – nadam se da će ovaj izvještaj biti doprinos boljem dijalogu svih koji svojim aktivnostima utiču na razvoj poljoprivrede i ruralnih područja kako bi se dodatno ojačao toliko potrebni, podvlačim, institucionalni okvir. Pazite, kao da ministar nije ministar, nego neko ko sa strane gleda ovu stvar, konstatiše znači da trebaju oni, koji rade u poljoprivredi, biti maštovitiji, kako reče ovdje, proaktivniji i vještiji u formulaciji politika, kao da on nije Zakonom o poljoprivredi zadužen za tu koordinaciju i njegovo ministarstvo. Da bi na kraju, naravno, rekao da treba ojačati toliko potrebni institucionalni okvir kao da on nije zadužen za to, u najmanju ruku.

Ali, evo, nema čovjeka ovdje, nije korektno na ovaj način diskutovati. Imao sam puno toga da pitam, jer moram biti iskren da, na kraju ovog izvještaja, najmanje što se očekivalo iz svake ove oblasti, jeste pregled mjera kako bi se sve ovo što je loše zaustavilo. Bilo da se zaustavlja na ovom nivou, gdje je moguće, znači, u skladu sa zakonom, a znamo da nije puno moguće, bilo, znači da je taj pregled mjera dobio od onih koji su nadležni, kao što je dobio i ove pokazatelje, pa da ih ovdje isto tako prikažemo slikovito da i to vidimo šta nas čeka u 2010. Evo, u 2009. vidimo šta nas čeka, vidjeli smo da je gore nego i u 2008., pitanje je šta nas čeka u 2010. No, da vam kažem, ja ovo ne mogu prihvati kao izvještaj. Čudi me, moram biti iskren, da je i naša komisija na ovakav način napisala izvještaj raspravljujući o ovom ovdje skupu papira. I ono što ja, na kraju, mogu prihvati jest da je izvještaj slikovit. Naime, ima i slika ministra tamo u predgovoru, dakle, vrlo je slikovit izvještaj.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Veoma bi pomogli oni koji daju prijedlog da u pisanoj formi ... da se ovaj izvještaj preformuliše u informaciju i da se vrati Savjetu ministara BiH da bi dao prijedloge i mjere. Molim vas da u tom pravcu pišete zaključke, jer mnogo ćete pomoći da na taj način idemo u pravcu završetka ove tačke dnevnog reda.

Uvaženi poslanik Šemsudin Mehmedović, replika. Izvolite.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ

Pa, evo, obzirom da sam član ove komisije i da ne mogu da slušam ovakve diskusije koje govore i dovode Komisiju u negativan kontekst, kao, eto, nismo mi to ni pročitali, a pogotovo da smo napravili neke konstruktivne prijedloge u smislu poboljšanja(?) stanja u oblasti poljoprivrede. S druge strane, slušam iste one govornike koji su kastrirali Zakon o poljoprivredi kada smo ga donosili u ovom domu, koji je upravo davao ovlaštenja u punom kapacitetu nadležnom ministru i ministarstvu da bi, eventualno, mogao da učestvuje u kreiranju politika i provođenju politika koje budu kreirane. Danas ovo ministarstvo ima nadležnost da prikupi

informacije i da konstatiše da je stanje takvo kakvo jeste. Iz tog razloga je neprihvatljiv ovakav pristup uopće i odnos, evo, i prema kolegama u Komisiji koja je razmatrala ovaj izvještaj. Naravno da ovaj izvještaj nije ono što mi želimo, jer nema prijedloga mjera. Šta nadležno Ministarstvo može uopće donijeti kao prijedlog mjera? Ništa. Može samo da konstatiše ono što donesu entitetska ministarstva kao prijedlog mjera za poboljšanje u ovoj oblasti.

Slažem se sa onima koji ovaj izvještaj kritikuju u smislu da je ovo više izvještaj o vanjsko-trgovinskoj razmjeni iz oblasti poljoprivrede. E, tu bi, eventualno, mogla se staviti primjedba i ovoj nadležnoj Komisiji. Prema tome, gospodo, imali ste priliku da Zakon o poljoprivredi napravimo onakav kakav treba i da nadležno ministarstvo ovlastimo i da ga učinimo odgovornim, kao i zakoni o vinu, rakiji, itd., koji su, evo, na neki način indirektno vezani za ovu informaciju.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Odgovor na repliku, uvaženi poslanik Momčilo Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Pa, vidite, valjda čovjek ne smije nikoga da kritikuje ovdje, a da mu se odmah to ne vraća. Pazite, gledajte Izvještaj naše komisije, kada pročitate Izvještaj naše komisije, ja sam pričao o odnosu komisija, a ne o ministru, u kontekstu replike govorim sada kolegi Mehmedoviću. Dakle, ako se Komisija sada našla u toj priči gdje sam ja izrazio čuđenje da je Komisija napisala ovakav izvještaj, dakle, ako ništa drugo, Komisija je morala konstatovati da Savjet ministara BiH nije razmatrao Izvještaj, da Savjet ministara BiH, nema nikakvih prijedloga po osnovu izvještaja. To je nadležnost Savjeta ministara BiH. Evo, ako nije ministar nadležan, onda ste vi, gospodo u Komisiji, bili nadležni da to napišete.

Drugo, moram Vam reći, kolega, da ja čitam izvještaje, pa i ovaj izvještaj ovdje, i ne samo ovaj nego svaki drugi i nije tačno da nema nadležnosti ministar. Nije tačno. Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju imaju nadležnosti koje su se mogle ovdje iskoristiti. Nemojte reći da ministar ne može iznijeti svoje mišljenje o nekoj oblasti. Možda ne može, i ne možda, ne može zadužiti entitetsku vladu, ali nemojte reći da ministar ne može iznijeti mišljenje da bi kroz subvencioniranje tog i tog iznosa na entitetskim nivoima poljoprivredna proizvodnja se povećala za toliko i toliko, a uvoz smanjio za toliko i toliko. Hoćete reći da nema taj mandat?

Dakle, ne mogu se složiti da je ovo rezultat sakaćenja Zakona. Naravno, Vi ste to, kolega, pokušali okrenuti na sasvim drugu stranu, pokušali ste iz toga izvući ono što Vama u ovom momentu odgovara. Evo, Vama i, recimo, ne znam, Vašoj političkoj opciji. A ja nisam govorio sa te pozicije, nego sam govorio sa pozicije informacije koju smo dobili, a koju je naša komisija, dozvolite, vrlo paušalno obradila. Mogao bih i dalje, ali neću.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Sve se to može sročiti u zaključak i da vratimo i Komisiji, ako treba, i sve ostalo. Molim vas, pročitajte prvu rečenicu – Vijeće ministara BiH je na 94. sjednici, održanoj 16.7., razmotrilo Izvještaj. To je tako napisano i to je bilo na sjednici Savjeta ministara BiH. Znači, Savjet ministara BiH je razmotrio Izvještaj.

Uvaženi poslanik Željko Kuzmanović, replika. Izvolite.

ŽELJKO KUZMANOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici.

Ja sam isto član ove komisije i čak sam učestvovao u raspravi kada je bio Izvještaj o poljoprivredi i ja stvarno moram priznati da ne vidim šta je sporno u ovom izvještaju. Dugo nisam video analitičniji, pregledniji, koncizniji izvještaj od ovoga. Ako nekome smeta što je ovo razumljivo i malom djetetu, ja ću ga sa zadovoljstvom pročitati i mom sinu.

Što se tiče mjera i prijedloga za dalji nastavak razvoja poljoprivrede u ovoj zemlji, zna se da, po Zakonu o poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju, ovo predstavlja samo okvir koji reguliše oblast poljoprivrede. Sve mjere su u nadležnosti entetskih ministarstava. Dakle, što se tiče sektora poljoprivrede, ovim izvještajem je završena njegova nadležnost u tom pogledu i ja zaista ne vidim zašto se vodi daljnja rasprava o ovom problemu. Što se tiče Komisije, ovaj izvještaj je pozitivan i završena priča oko toga.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Diskusija, uvaženi poslanik Husein Nanić. Izvolite.

HUSEIN NANIĆ

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Evo, mi danas imamo, zaista, jedan obiman materijal za raspravu po pitanju stanja, odnosno, Izvještaja iz oblasti poljoprivrede. I ono što sam ja očekivao, i vjerovatno bi otklonilo mnoge ovdje kod nas dileme i nejasnoće, jeste da se naš ministar, pored slike koju je ovdje stavio, i pojavio i pojasnio nam u najkraćim crtama ono što je ovdje napisano i posebno ono čega ovdje nema, a to je prijedlog mjera za poboljšanje ovakvog stanja.

Ukoliko, samo jedan segment da pomenem, mnogo bi pitanja još ovdje bilo da je ministar tu prisutan. (Ukoliko pod petom temom), pod ruralnim razvojem, konstatira se da, pored ostalog, IPA komponenta, znači, prepristupne pomoći, koliki značaj daje ruralnom razvoju govori to da je to posebna jedna komponenta za prepristupnu pomoć. I imamo u tekstu, napisano je, između ostalog, pomoć zemljama kandidatima da pripreme programe ruralnog razvoja. Volio bih da čujem od ministra da li mi imamo ... BiH pripremljene programe za Komponentu 5. – ruralni razvoj prepristupne pomoći BiH.

Sljedeće ono što konstatira, takođe, u ovom samu segmentu – ruralnom razvoju, jeste da se konstatira u tekstu da BiH nema strategiju kojom se uspostavlja cjelovit okvir, ciljevi i pristup

za ruralni razvoj, ne postoji politika ili pravna regulativa kojom se utvrđuju različiti ciljevi regionalnog razvoja. I, pored ostalog, šest stvari koje ne postoje, šesta ne postoji – adekvatan državni okvir za efikasnije korištenje međunarodne pomoći putem koordinacije, integracije i programiranja. Pored ovog segmenta, za svaki segment ovdje bi, zaista, bilo puno pitanja da se upute ministru – na koji način, ono što ovdje nije sadržano u tekstu, i da bismo mi mogli lakše da ovaj izvještaj prihvatimo ili ne prihvatimo, da damo veću ... svoje savjesti, da damo ocjenu ovog izvještaja. Međutim, mi nismo to u prilici jer ministra nema i nadam se da će za Izvještaj o stanju poljoprivrede za 2009. godinu imati tu situaciju da postavimo ta pitanja direktno ministru.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Želim poslanike da obavijestim da je tu gospodin Dušan Nešković. On je pomoćnik ministra – Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvoj. Sva pitanja koja imate u vezi sa ovim izvještajem, molim vas, postavite gospodinu Neškoviću i on će, ako nađe shodno, se javiti da odgovori na pitanja na koja može da odgovori. Prema tome, mislim da je bespotrebno da se proziva ministar jer imamo stručnog čovjeka koji će to objasniti.

Uvaženi poslanik Sadik Ahmetović, replika. Jeste li Vi htjeli repliku? Ne. Uvaženi poslanik Selim Bešlagić, diskusija.

Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ

Poštovane kolegice i kolege, u odnosu na prethodne diskusije, da li je ovo izvještaj ili informacija, ja moram da kažem da sam, dobivajući ovo kao izvještaj, jako zadovoljan jer sam dobio neke podatke koji govore o BiH, o njezinim potencijalima i o njezinoj mogućnosti. I drugo, dobio sam odgovore na našu najslabiju tačku – nema odgovora na koji način će BiH pristupiti, ja bih rekao, EU u pregovorima za poljoprivredu, u oblasti poljoprivrede. Mislim, to su osnovna dva pitanja koja su ovdje rečena. Međutim, kada pogledate Izvještaj, dobit ćete i odgovore gdje bi BiH mogla da ide.

Ja ću odmah da kažem, ovo što ste rekli, stanje je katastrofalno, žitarice se smanjuju za 17 hiljada hektara, povrće se smanjuje za 2 hiljade hektara, industrijsko bilje se smanjuje čak za 3 hiljade hektara, ali imate zato 545, odnosno 50% od ukupne površine, obradive površine, 50% neobradivog zemljišta, neobrađenog zemljišta. E, to je onaj potencijal o kome bismo mi mogli da razgovaramo. I, s druge strane, želio bih da naglasim da pitanje zaštite poljoprivrede, ovo iskazuje da nije u, ja bih rekao, povećanim carinama, za mene, nego u podsticajnim mjerama koje bi ova država trebala da da poljoprivredi. Da potencira povećanje obradivosti zemljišta koje je sada 50% neobrađeno i na taj način da, svojom proizvodnjom, faktički, ona utiče na to da se smanji uvoz, a samim tim da se poveća izvoz.

Ako bi takva politika bila zacrtana, a čini mi se da je ovdje ministar, u svom izvještaju, rekao šta bi trebalo, ali, kao što vidite, mi nismo mogli ni očekivati drugačiji izvještaj iz onoga što je nadležnost tog ministarstva. Mislim da bi dobro bilo da ovo posluži kao osnova za razmatranje izvještaja koji treba da napravi Ministarstvo za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose, kako bismo, na osnovu ovih parametara koje sada imamo, tačno, decidno ovdje

spomenute, mogli iduće godine da ... politiku kako BiH treba da uđe u razgovore sa EU na bazi... Ako je opredjeljenje ovog parlamenta i Ministarskog vijeća da je poljoprivreda naš resurs koji može da povuče naprijed. Ako toga nema, mi ćemo samo onda dobijati izvještaje, konstatovati da se stanje pogoršava i pokušavati, ja bih rekao, mjerama koje su palijativne, carinskim stopama ili ovako, uticati na nešto da preživi. Ono što je do sada učinjeno, a koje nema objektivne mogućnosti da opstane ukoliko ukupnost poljoprivrede ne budemo sagledavali kroz nešto što se zove koncepcija razvoja, koncepcija ulaska BiH u EU, koristeći sredstva za razvoj poljoprivrede i, na kraju, politikom koja bi doprinijela da naši ljudi se više zainteresuju da ova zemlja bude obrađena.

Mislim da, uz sve mjere koje će ovdje biti predložene, ovaj izvještaj ili informacija, kako god hoćete, ovdje piše da je ovo izvještaj, informacija, šta je, informacija, izvještaj...

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Izvještaj.

SELIM BEŠLAGIĆ

...da se može usvojiti, ali kao osnovica da bismo imali za sljedeću godinu tačno razrađenu politiku razvoja poljoprivrede, poticajnih mjera ili donesena odluka da nemamo više šta tražiti u tom području, nego da idemo dalje. Mislim da ovdje ima jako dobrih podataka. Meni ništa ne smeta što imaju sajmovi, ali mi je jako drago što vidimo koliko ima privrednih komora i dobro bi bilo kada bi ove privredne komore dobile ove materijale i da pokušaju realizovati ove zaključke koje je ovdje ministar napisao, a to je da oni trebaju da kreiraju politiku koja bi mogla, evo, da bude i politika BiH.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Replika, uvaženi poslanik Velimir Jukić. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ

Ma, evo, zapravo, replika nije nikome pojedinačno, nego na sve skupa, jedno moje malo viđenje. Ne bih raspravu, nego ću reći kratko. Dakle, ovaj izvještaj je dosta precizan, međutim, možda nije kompletan. Nije kompletan u smislu, ako je neko očekivao da imamo ovdje smjernice za razvoj poljoprivrede ili strategiju, itd., ali to je stvar nekog drugog dokumenta, a ovaj dokument nosi naslov samo da je to izvještaj. Dakle, nije i nema ambicija govoriti o tome kuda i u kojem pravcu bi trebao ići razvoj poljoprivrede u BiH.

Čulo se ovdje, isto tako, u raspravama nekih mojih kolega kako poljoprivreda mora biti strateška grana za razvoj BiH. Ja se ne bih s tim složio. Mi težimo i hoćemo biti u društvu zemalja EU. A u zemljama EU, koje imaju neuporedivo veće potencijale poljoprivrede, u skoro nijednoj od njih, poljoprivreda nije prepoznata kao strateška razvojna grana ... Dakle, ni u jednoj zemlji od tih zemalja koje imaju po 20 puta, i ne znam ni ja koliko puta veće potencijale u

poljoprivredi, nigdje nije veći postotak, udio poljoprivrede, od 5% GDP-a, nigdje, ni toliko. Obično je to od 1 do 3, u nerazvijenim do 5, a oko zaposlenosti ide i do 5. Prema tome, budimo realni kada govorimo, inače, o poljoprivredi, njenom značaju i njenim potencijalima i onome šta poljoprivreda može značiti i u nekakvom najboljem, hajmo reći, tretmanu od strane vlasti, šta poljoprivreda može biti u ovoj zemlji.

Ali se isto tako slažem sa svima onima koji su rekli da je stanje loše. Jeste loše, ali zato trebamo o stanju u poljoprivredi..., ovo da bude podloga, ovaj izvještaj, a da nam isto tako strategija razvoja poljoprivrede ili bar strateški pravci ili smjernice, itd.... Strategiju je teško napraviti zato što imamo tu, to bi podrazumijevalo rad skupa, i entitetskih vlada ili ministarstava i ministarstva, odnosno, Vijeća ministara BiH, ali ni to nije nemoguće. Ali, ako ćemo govoriti o razvoju poljoprivrede, treba, onda, imati jedan takav dokument kao podlogu i ovaj izvještaj, isto tako, kao podlogu za takvu raspravu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Gospodine Okoliću, imate još jednu repliku, ali, evo, u svakom slučaju, tri minute za, ma šta da je to.

MIRKO OKOLIĆ

Ne, ne trebaju mi tri, nego, tražili ste napismeno zaključak, bojim se da ćemo brzo preletjeti ovu skupštinu do kraja, nećemo uspjeti možda iskopirati. Znači, zaključak povodom diskusije, bez diskusije:

- Predlažemo da se Izvještaj iz oblasti poljoprivrede za BiH za 2008. godinu vrati Savjetu ministara BiH na ponovno razmatranje sa ocjenom stanja u oblasti poljoprivrede u 2008. godini i konkretnim prijedlozima za poboljšanje stanja.

Mislim da je ovaj zaključak korektan i da se izvukao iz mojih i drugih diskusija.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Imamo repliku, uvaženi, nema replika. Uvaženi poslanik Jerko Lijanović. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Molim Vas samo da se uključite. Dobro, OK.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ

Kada sam govorio poljoprivreda kao strateška grana, nisam tu mislio da ona bude jedina strateška grana i smatrao sam da ona treba da bude strateška grana slično kao što je ona strateška grana i u zemljama EU. Ona ne učestvuje značajno puno u GDP-u zbog jake industrije u zemljama EU, ali kad pogledamo strukturu evropskog proračuna, onda vidimo da je poljoprivreda 43%. E sad, kad bi u BiH bilo 43% proračuna poljoprivreda, kako ćemo je zvati nebitno je, neka nije strateška grana, neka ima tolike novce, nije problem. U tom kontekstu bi trebalo posmatrati poljoprivredu kao bitnu stavku. I ovaj zaključak što je predložen, sugerirao bih predlagatelju da se odredi neki rok za mjere, da to ne bude neograničeno. Rok za mjere, da se možda stavi nekih 60 dana, da ne bude neograničen rok za mjere, ako nije problem da se zaključak dopuni.

MIRKO OKOLIĆ

/nije uključen mikrofon/

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Samo malo, molim vas, imamo još prijavljenih za replike. Uvaženi poslanik Slavko Jovičić. Izvolite.

SLAVKO-SLAVUJ JOVIČIĆ

Poštovani predsjedavajući.

Replika na izlaganje gospodina Okolića. Gospodine Okoliću, ja bih možda bio srećan da je to nadležnost Savjeta ministara BiH u toj varijanti kako Vi predlažete zaključak. Ali on nije sprovodiv. Ne želim ovdje, kao predsjedavajući ove Komisije i, zaista, uz izvanrednu saradnju kolega, da tražimo neki alibi za nas, ali koja je naša nadležnost bila da to vratimo Savjetu ministara BiH, da njih natjeramo da nešto urade, ako nisu nadležni. Vi imate jedan izvještaj, i o njemu se možete izjasniti za ili protiv, koji je dao bezbroj nekih, rekao bih, ne bezbroj, ima tačan broj, podataka po ovim i onim sektorima. Jesu li oni dobri ili nisu, to je neka druga stvar. Ali, Komisija nije mogla, mada je bilo prije razmišljanja, ali nije bilo rasprave na tu temu, da mi natjeramo Savjet ministara BiH ili, eventualno, Ministarstvo koje je napravilo ovaj izvještaj, da nešto radi što nije njihova nadležnost. Mi ovdje ne možemo promijeniti nijednu cifru. Ovo je ovako ili ovako.

Slično onome maloprije kad sam govorio, ja nisam rekao katastrofalan izvještaj, oni revizorski, da ja dajem alibi gospodinu Bećiroviću da on, kao opozicija, napada nas, parlamentarnu većinu, nego da se jednom pojavi neko iz parlamentarne većine, kao i ovdje, da kaže, stanje nije dobro, hajmo raditi na poboljšanju.

Zato, gospodine Okoliću, Vaš ne može proći zaključak iz razloga što nije niko nadležan da to sproveđe. Dakle, potpuno je to jasno, ja bih volio možda da je tako, ali nije tako. Savjet ministara BiH, možemo mu vraćati sto puta, ne može narediti ministarstvu poljoprivrede entiteta da izdvoji, umjesto 6 u RS-u, za subvencije 12%, 15%, 150%, nemoguće je, nemoguće je, nema para, nema mogućnosti, svako se našao u okviru svog budžeta i koliko je dug toliko se pokriva.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Imamo još jednu repliku, uvaženi poslanik Velimir Jukić. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ

Ma, evo, ispričavam se svima, ali moram, ipak, reći radi, da, ipak, ne budu ovdje rečene neke izjave koje zapravo nemaju pokriće. Tako, npr., gospodine Lijanoviću, Vi ste govorili o budžetu za poljoprivredu EU, koliko ste rekli da je?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIC

/nije uključen mikrofon/

VELIMIR JUKIĆ

Ne, ne, koliko ste rekli, koliko je u iznosu?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIC

/nije uključen mikrofon/

VELIMIR JUKIĆ

100 milijardi eura.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIC

/nije uključen mikrofon/

VELIMIR JUKIĆ

50 milijardi, jeste. E znate koliki je ukupni budžet zemalja Unije?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIC

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Molim vas, ja bih dozvolio ..., da pokušamo to.

VELIMIR JUKIĆ

Samo da ovo reknem, dakle, negdje otprilike, zapravo, nekoliko tisuća milijardi eura, recimo oko 4 tisuće milijardi eura, evo.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

VELIMIR JUKIĆ

Ne, ne, da, ipak, malo ne ostane kako je to udio prevelik u odnosu na ukupni budžet. Nije nego je relativno skroman, ali, opet značajan zato što EU stvarno ulaže puno sredstava i drži do razvoja poljoprivrede, zato što je strateški prioritet da je sigurnost u proizvodnji hrane, a to opet kasnije ima neke druge pozitivne reperkusije, da se osjeća sigurnost, inače generalna, svih ljudi, kad ne budu imali bar dovoljno hrane i svega, itd. Tako da je to, ali nije to toliko veliki postotak u odnosu na ukupne prihode kojima raspolaže EU u smislu Budžeta EU.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Samo malo, gospodine Džaferoviću, jeste li se Vi javili za diskusiju?
Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine predsjedavajući, koleginice i kolege.

Kada se pogleda ovaj izvještaj iz oblasti poljoprivrede za BiH za 2008. godinu i kad se saslušaju sve ove diskusije, jel', onda se meni nameće jedan neodoljiv zaključak, da ovo sve skupa što mi radimo danas u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, vezano za ovu oblast, nije dovoljno. Ja razumijem sve one koji kažu da oblasti koje su ovdje navedene, ovdje je poljoprivreda, u najširem smislu riječi, obrađena, da su to nadležnosti entiteta, kantona, Brčko Distrikta, dakle, drugih nivoa vlasti i tu nema ništa sporno. Međutim, ne može se država isključiti iz svega ovoga. I ja mislim da ne postoji niko u ovom Parlamentu ko bi isključio državu koja bi, eto, trebala da utvrdi neku vrstu politike ili da usaglasi neke politike ili da podstakne neke politike, ako ništa bar zbog toga što imamo namjeru da postanemo članovi EU. I ova oblast, bar onako kako je to regulisao Ugovor o stabilizaciji i pridruživanju, kako će to, inače, ostali dokumenti, vezani za EU, uređivati, obavezuju i državu BiH da se u ovu oblast uključi.

Ono što sam ja posebno htio da kažem ovdje je da su trendovi u oblasti poljoprivrede, prema ovom izvještaju, a to je jedino što sigurno možemo zaključiti, u 2008. godini u mnogim oblastima u odnosu na 2007. godinu nepovoljniji i da se parametri nalaze u opadanju. I to je jedna jako zabrinjavajuća činjenica. Vi pogledate, ja sad ne znam da li ću pogriješiti, ali, recimo, i zasijane površine i količine kultura ili proizvoda koji su proizvedeni u BiH, broj stoke, mlijeka i sve ostalo, kad vi pogledate, vi ćete vidjeti da su brojke u 2008. godini u opadanju u odnosu na 2007. godinu i to treba za nas da bude signal ovdje. I to je jedina stvar koju ja vidim u ovom izvještaju, a koja sve nas treba da zabrine.

Zbog toga ja mislim da ova tačka dnevnog reda danas na Predstavničkom domu nije na odgovarajući način tretirana. I ja predlažem, ovo je jedna dobra osnova, da nama dođe ovdje ministar, baš ministar, u Parlament i da se nama ovdje obrati, ako treba jedan cijeli dan da se bavimo ovim, ovo je naša budućnost ovdje. Mi koliko budemo mogli proizvoditi, mi ćemo toliko biti bogati i toliko ćemo imati. Mi se trebamo osloniti na ono što nam je Bog dao u ovoj zemlji i koristiti to maksimalno.

Ja predlažem, dakle, da mi ovo danas skinemo sa dnevnoga reda, odnosno, da se o ovome uopće ne izjašnjavamo, nego da se pozove ministar, da se ovdje napravi jedna prava prezentacija stanja u oblasti poljoprivrede, po ovom izvještaju i da mi vidimo kakve ćemo zaključke, kao državni parlament, usvojiti, ne bježeći uopće od toga da mi radimo samo svoj dio posla, ne uzimajući nijedan dio posla nijednom drugom nivou vlasti u BiH. Ovo bi bila jedna, ja bih rekao, prva ozbiljnija rasprava na temu poljoprivrede. A čini mi se da ovaj izvještaj daje takav osnov i daje osnov za ovako postupanje.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Pomoćnik ministra, gospodin Dušan Nešković je tražio riječ. Izvolite.

DUŠAN NEŠKOVIĆ

Poštovano Predsjedništvo, uvaženi poslanici, dame i gospodo.

Meni je jako draga da je bila ovako interesantna i vrlo intenzivna diskusija vezana za oblast poljoprivrede, oblast u kojoj ja radim i koju, definitivno, najviše volim.

Ovo je Izvještaj iz oblasti poljoprivrede i on ima za cilj da pokaže stanje u kakvom je poljoprivreda. Ovaj izvještaj ima za želju da pokrene diskusiju, da se razgovara o poljoprivredi i da joj se pomogne. Ovo nije prvi izvještaj, prvi izvještaj smo napravili za 2006. godinu. Pomogla nam je Evropska komisija ovako lijepo ... i sve ostalo. To je prvi izvještaj koji smo napravili, gdje smo preuzezeli principe, načine izvještavanja, kako to radi Evropska komisija, da preuzmemmo praksu onako kako je stalna praksa u Evropskoj komisiji, u svih 27 zemalja članica, da redovno jednom godišnje prave izvještaj iz oblasti poljoprivrede, svako o svojoj zemlji. Naredni izvještaj mi smo sačinili za 2007. godinu, o našem trošku, o našim resursima, da kažem i o našoj pameti, ja sam ponosan, takođe, na ovaj izvještaj i ova dva izvještaja je usvojilo Vijeće ministara BiH.

Prošle godine, ovaj dom je usvojio Zakon o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju, koji, takav kakav je, u članu 23. donosi obavezu sačinjanja ovakvog izvještaja i kaže – Ministarstvo sačinjava godišnje izvještaje o stanju u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH za prethodnu godinu, on je sačinjen, izvještaj se zasniva na prethodno dostavljenim izvještajima koje pripremaju nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH. Ministarstvo, treći stavak, dostavlja izvještaj Savjetu ministara BiH na razmatranje najkasnije do 30. maja tekuće godine, a Savjet ministara BiH ga dostavlja Parlamentarnoj skupštini BiH na usvajanje, najkasnije do 30. juna tekuće godine. Dakle, ovo je nešto što je zakonska obaveza i što je preuzeto iz zakona.

Dakle, došli smo do toga da imamo 2008. izvještaj koji definitivno pokazuje stanje onako kako jeste. Nije lijepo, nije dobro, dobrom dijelom je poštovani poslanik gospodin Lijanović objasnio neke stvari, to je to, to je što mi imamo. Ovaj izvještaj je pripremljen u saradnji sa entitetima, sa Brčko Distrikтом i kao ovakav je proslijeden i došao je do vas sa željom, zaista, da se inicira jedna dobra rasprava, dobra diskusija i da se iz toga daju određene smjernice onim institucijama koje su nadležne u ovoj državi za kreiranje poljoprivrednih politika. Ovo je skup zvaničnih podataka, to je vrlo bitno da svaki podatak koji se ovdje nalazi je zvaničan. Zvaničan je iz Agencije za statistiku BiH, entetskih zavoda za statistiku, privrednih komora, ali u isto vrijeme i ministarstava koji su nadležni za politiku.

Dakle, kad razgovaramo o ovome, to je ono što imamo u zemlji, a šta želimo da postignemo u zemlji zavisi od nas kakve ćemo politike da kreiramo. Ono što vam takođe mogu reći, da je na osnovu ovog izvještaja, koji vi imate ispred sebe ovdje, sačinjena analiza politika u okviru ovog ministarstva, već je gotova, mogli ste je i danas imati ovdje na raspolaganju, gdje se podrobnije razgovara i analiziraju politike koje su na raznim nivoima u ovoj zemlji, u raznim nadležnostima raznih ministarstava, i na osnovu toga je već uređen prijedlog mjera šta sve treba da se uradi u ovoj zemlji na različitim nivoima da bi sistem poljoprivrede krenuo naprijed. Ono što vam već sada mogu da kažem, ja to i već imam pripremljeno, neka vaša skupštinska komisija traži od mene, a imamo jedan zaključak od komisije nadležne za poljoprivredu, da im dostavimo ovo. Ja već imam pripremljeno, ono će moći biti na dnevnom redu kad god želite.

Ono što je vrlo bitno, želio bih da vam kažem ovom prilikom da postoji, hajde da kažem, dvije samo stvari koje mogu da pomognu razvoju poljoprivrede BiH. To je povećano ulaganje u poljoprivredu, međutim, znamo da je prilično ograničenje budžeta na svim nivoima, te RS izdvaja 6%, Federacija 3% iz budžeta, Brčko Distrikt nešto bolje. Ali se pokazuje da je to limit količine sredstava koja se mogu dati u poljoprivredu. Ali, ima druga stvar, ta sredstva se mogu bolje koristiti, i to je i obrađeno u ovom materijalu, kako i na koji način. I drugo je možda jednakovo važno, a možda i važnije, izgradnja institucija u državi, prvenstveno državnih institucija koje su sposobne da kontrolisu svoje tržište i da stvaraju preduslove, odnosno, određena dokumenta, certifikate i ostalo što je potrebno za izvoz i trećeg nema.

Ja bih volio i predložio da se ovakav izvještaj, s ovim presjekom stanja usvoji u ovom domu, a obaveza, onako kako je data kroz komisiju, da ovo ministarstvo sačini analizu, sačinjena je, prijedlog mjera, sačinjen je. Dakle, ja u svako doba mogu da vam predložim.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Nadam se da je mnogo jasnije i da smo završili sa raspravom o ovoj tački dnevnog reda.

Prelazimo na 15. tačku,

Ad. 15. Informacija o usvojenim mjerama za ublažavanje negativnih efekata globalne ekonomske krize u BiH – materijal Savjeta ministara BiH, broj: 01-50-3-1004/09 od 24.8.2009. godine

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Savjet ministara BiH je informaciju dostavio 24.8.2009. godine. Na 60. sjednici Doma usvojen je zaključak da se razmatranje odgodi do sljedeće sjednice kako bi se mogla voditi sveobuhvatnija rasprava. Evo, došli smo, praktično, u sličnu situaciju kao prošli put.

Ali, otvaram raspravu o informaciji. Uvaženi poslanik Denis Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ

Ja se javljam prvo za jednu poslovničku intervenciju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ

Naravno, predložit ću, a hoće li kolege uvažiti, to je drugo pitanje. Smatram da je ovo, a vjerujem da i ostali tako misle, jedna od najvažnijih tema u ovoj državi. Pa trebala bi biti tako i za državni Parlament. Međutim, u ovoj polupraznoj sali, trenutno, Parlamenta BiH, bez predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, bez ministra finansija i ostalih ministara, mislim da ova tačka i ova tema je, na neki način, degradirana. Stoga je moj prijedlog, ako se slažu i ostale kolege, ukazujući na značaj ove teme, da donešemo jedan zaključak kao Dom, bez obzira što smo jednom prolongirali ovu temu, da ovo bude prva tačka dnevnog reda naredne sjednice Predstavničkog doma PSBiH. Bez obzira koji zakoni i koje tačke došle i da na početku te tačke, prije svega, čujemo jedno ozbiljno uvodno izlaganje od strane predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH i ministra finansija. Naravno, bilo bi dobro kada bismo imali snage da na tu sjednicu pozovemo i entitetske premijere, pa možda i kantonalne, ali to da ostavimo na stranu, mislim da ima smisla da čujemo predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, ministra finansija i da onda otvorimo jednu ozbiljnu raspravu o ovoj ozbiljnoj temi. To je moj prijedlog.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Mi smo, kao što znate, prošli put isto uradili i mi možemo da, u skladu sa članom 68., stav 2., u slučaju odsustva predлагаča sa sjednice Doma, Dom može da odluči da raspravu vodi i bez prisustva predлагаča. Pa ja, da bismo poštovali Poslovnik, dajem na glasanje da li da nastavimo raspravu, iako predlagač nije tu i molim Dom da se pripremi za glasanje.

Glasamo o tome da nastavimo raspravu bez predлагаča. Ovo je bio prijedlog da se glasa. Do sada nije niko davao prijedlog.

Za 7, protiv 6, suzdržanih nema.

Odgadamo tačku dnevnog reda za iduću sjednicu kada će se tražiti predлагаč.

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Je li želite da ponovimo ovo glasanje? 7, 6, nema entitetske većine.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Ma nema, potrebno je 22, ali nije bilo suzdržanih, 7 glasova je za.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Da, ali 22 je potrebno prisutnih, a nema ih uopšte. Mislim, meni odgovara i jedna i druga opcija, odložimo za iduću sjednicu i nakon toga, znate.

Dogovorit ćemo se u Proširenom kolegijumu koja će tačka biti dnevnog reda.

Prelazimo na tačku 16.,

Ad. 16. Predlog zaključka o osnivanju Istražne komisije za provjeru navoda o raspodjeli CEMT dozvola (inicijativa usvojena na 60. sjednici Doma, 16.9.2009. godine)

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Dakle, inicijativa je usvojena na 60. sjednici, dobili ste prijedlog zaključaka koji je sačinila služba Doma. Prijedlog Proširenog kolegija je da članovi Komisije budu:

- a) Drago Kalabić,
- b) Mehmed Suljkanović,
- c) Vinko Zorić.

Ima li drugih prijedloga, pitam Dom?

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Ovo je bilo u nacrtu, a mi smo se na Proširenom kolegijumu dogovarali za tri, sad možemo odlučiti da bude i više. To je u nacrtu, inače je prijedlog za tri. Ako ima drugih prijedloga, izvolite.

Zahvaljujem.

Prelazimo na tačku 17.,

Ad. 17. Imenovanje tri poslanika iz Predstavničkog doma u Zajedničku komisiju radi usaglašavanja identičnog teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH je usvojen u različitom tekstu u domovima Parlamentarne skupštine BiH, pa je potrebno izvršiti usaglašavanje u identičnom tekstu. Prijedlog Proširenog kolegijuma je da iz Predstavničkog doma članovi Komisije budu: Slavko Matić, Branko Dokić i Šemsudin Mehmedović.

Pitam Dom da li ima drugih predloga? Ako nema, zaključujem tačku 17.

Prelazimo na tačku 18.,

Ad. 18. Imenovanje članova u Interresornu radnu grupu za pripremu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH i Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih partija

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Centralna izborna komisija je 14.9. i 17.9.2009. godine dostavila inicijative za formiranje Interresorne radne grupe za pripremu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona i Zakona o finansiranju političkih partija. Centralna izborna komisija je 29.9.2009. dostavila i obavijest o realizovanim preporukama Doma. Kolegijum u proširenom sastavu smatra da iz Predstavničkog doma treba da budu izabrana tri člana koja su već bila u Interresornoj radnoj grupi koja je radila na izmjenama i dopunama Izbornog zakona i Zakona o finansiranju političkih partija, to su: Niko Lozančić, Milorad Živković, Šefik Džaferović.

Istovremeno, Kolegijum je u proširenom sastavu donio zaključak koji vam je podijeljen na klupe, a glasi:

- U skladu sa usvojenim zaključcima Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH sa 53. sjednice, održane 13. maja 2009. godine, povodom rasprave o Izvještaju o sproveđenju

zakona u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, ovlašćuje se Centralna izborna komisija da, kao nosilac posla, pristupi aktivnosti formiranja Interresorne radne grupe za izmjene i dopune Zakona o finansiranju političkih partija, iz jednostavnog razloga da se raščisti situacija ko je nosioc posla.

Ima li drugih predloga?

Diskusija, uvaženi Slavko, ovo je prijava? Nije, greška. Ugasite to, molim Vas.

Ako nema prijedloga, zaključujem tačku.

Prelazimo na tačku 20. Davanje saglasnosti za ratifikaciju, pardon, na 19. to je nova tačka dnevnog reda,

Ad. 19. Usvajanje zaključka o upućivanju delegacije Parlamentarne skupštine BiH u posjet predsjedavajućim i tijelima Evropskog parlamenta

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Vi ste dobili prijedlog zaključka, ako ima potrebe da ga čitam. Nema potrebe.

Otvaram raspravu o prijedlogu zaključka. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na tačku 20.,

Ad. 20. Davanje saglasnosti za ratifikaciju:

- a) Sporazuma o zajmu između BiH i Međunarodne banke za obnovu i razvoj – Drugi projekat upravljanja čvrstim otpadom,
- b) Sporazuma o finansiranju između BiH i Međunarodne asocijacije za razvoj (IDA) – Drugi projekat upravljanja čvrstim otpadom,
- c) Sporazuma o finansiranju između BiH i Komisije evropskih zajednica o programu finansiranja učešća BiH u ERDF-ovim evropskim programima međunarodne teritorijalne saradnje „Jugoistočna Evropa“ i „Mediteran“ na osnovu Instrumenata za pretpristupnu pomoć (IPA), komponenta prekogranične saradnje za 2008. godinu,
- d) Sporazuma između Savjeta ministara BiH i Vlade Savezne Republike Njemačke o finansijskoj saradnji u 2007. godini.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Predlažem da spojimo diskusiju za sve ratifikacije od a) do d). Izvolite.

Ako nema niko, zaključujem raspravu i predlažem da u pet sati pristupimo glasanju.
Nadam se da je dosta 15 minuta.

Zahvaljujem.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Dame i gospodo, prelazimo na glasanje o tačkama dnevnog reda. Prva tačka – **Usvajanje Zapisnika 60. sjednice Predstavničkog doma.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad.
Za 32, protiv 1, suzdržan 1.
Konstatujem da smo usvojili Zapisnik.

Tačka 3. – **Izjašnjavanje o Prijedlogu zakona o poštama BiH – predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-9-15/09, od 3.2.2009. (drugo čitanje),**

Molim da se pripremite za glasanje.
Glasajte sad.
Za 24, protiv 8, suzdržanih 3, nedovoljna entitetska većina.
Prelazimo u..., Kolegij nema saglasnost.

Prelazimo na drugi krug glasanja.
Molim vas, pripremite se za glasanje.
Glasajte sad.
Za 22, protiv 11, suzdržanih nije bilo, 11 iz RS, 2/3.
Ovaj zakon nije dobio podršku.

Prelazimo na tačku 4. – **Prijedlog zakona o primjeni Rimskog statuta Međunarodnog krivičnog suda i saradnji s Međunarodnim krivičnim sudom – predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-5-73/09, od 27.7.2009. (drugo čitanje).**

Zakon je u drugom čitanju. Molim vas da se pripremite za glasanje.
Glasajte sad.
Za 35, protiv i suzdržanih nije bilo, dovoljna entitetska većina.
Konstatujem da smo usvojili Zakon o primjeni Rimskog statuta u drugom čitanju.

Prelazimo na glasanje o tački 5. – **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Pravobranilaštvu BiH – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-5-71/09, od 20.7.2009. (drugo čitanje).**

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Glasajte sad.
Za 34, protiv nije bilo, suzdržanih 2, dovoljne entitetske većine.

Konstatujem da smo usvojili Zakon o Pravobranilaštву.

Prelazimo na tačku 6. – **Prijedlog zakona o slobodnim zonama u Bosni i Hercegovini – predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj:01,02-02-3-72/09, od 23.7.2009. (drugo čitanje).**

Molim vas, pripremite se glasanje.

Glasamo sad.

Za 32, suzdržanih 4, dovoljne entitetske podrške.

Usvojili smo Zakon o slobodnim zonama.

Prelazimo na tačku 7. – **Prijedlog zakona o dopuni Zakona o „Službenom glasilu BiH“ – predlagač: poslanik Adem Huskić, Zakon broj:01-02-9-69/09, od 15.7.2009. (drugo čitanje).**

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad.

Za 30, protiv nije bilo, 5 suzdržanih, sa dovoljnom entitetskom većinom, konstatujem da smo usvojili Zakon o „Službenom glasilu“.

Prelazimo na tačku 8. – **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravi – predlagač: Savjet ministara BiH, Zakon broj: 01,02-02-5-80/09, od 14.9.2009. (prvo čitanje).**

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad.

Za 30, protiv nije bilo, suzdržanih 6, dovoljna entitetska većina.

Konstatujem da smo usvojili Zakon o upravi.

Prelazimo na glasanje o tački 9. – **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku BiH – predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-5-82/09, od 14.9.2009. (prvo čitanje).**

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad.

Za 33, protiv nije bilo, suzdržanih 3.

Konstatujem da smo usvojili Zakon o krivičnom postupku u prvom čitanju.

Prelazimo na glasanje o tački 10. – **Prijedlog zakona o dopuni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH – predlagači: poslanici Stranke za BiH, Zakon broj: 01,02 – 4 – 66/09, od 8.7.2009. (prvo čitanje).**

Pripremite se za glasanje.

Možete glasati, sad.

Za 25, protiv 11, suzdržanih nije bilo. Nedovoljna entitetska većina.

Nemamo saglasnost.

Prelazimo na glasanje u drugom krugu.

Pripremite se, molim vas.

Glasajte sad.

Za 24, protiv 11, suzdržanih nije bilo, 2/3 iz RS-a.

Konstatujem da Zakon nije dobio potrebnu većinu.

Prelazimo na glasanje o tački 11. – **Prijedlog zakona o Agenciji za prevenciju o korupciji, koordinaciji borbe protiv korupcije – predlagач: Savjet ministara BiH (prvo čitanje).**

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Možete glasati sad.

Za 31, protiv nije bilo, suzdržanih 5.

Konstatujem da je Zakon dobio potrebnu i entitetsku i opštu većinu u prvom čitanju.

I imamo zahtjev poslanice Hadžiahmetović da glasamo o tome da pređemo odmah na drugo čitanje.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Možete glasati sad.

Za 21, protiv 14, suzdržanih 1, nedovoljna entitetska većina.

Dom će biti obaviješten u Ustavom propisanom roku od 3 dana.

Prelazimo na tačku 12. – **Izvještaj o izvršenju Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2008. godinu, podnositelj: Predsjedništvo BiH, Izvještaj broj: 01,02,16-1-1001/09, od 7.8.2009.**

Molim vas da se pripremite za glasanje o Izvještaju sa Mišljenjem Komisije.

Možete da glasate sad.

Za 29, protiv 1, suzdražnih 5.

Konstatujem da smo usvojili Izvještaj sa Mišljenjem Komisije.

Prelazimo na tačku 13. – **Izvještaj Kancelarije za reviziju institucija BiH o reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta institucija BiH za 2008. godinu, podnositelj: Kancelarija za reviziju institucija BiH, Izvještaj broj: 01-16-1-1080/09, od 11.9.2009.**

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad.

Za 29, protiv 4, suzdržan 3.

Konstatujem da je Izvještaj sa Mišljenjem Komisije dobio opštu i entitetsku podršku i da je usvojen.

Prelazimo na tačku 14. – **Izvještaj iz oblasti poljoprivrede za BiH za 2008. godinu, podnositelj: Savjet ministara BiH, Izvještaj broj: 01,02-28-988/09, od 27.7.2009.**

I ovdje glasamo prvo o **zaključku poslanika Mirka Okolića**. Ako se zaključak usvoji, ne glasamo o Izvještaju.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad.

Ima Jerko i tvoj zaključak, njega ćemo staviti poslije usvajanja Izvještaja, ako dođe do toga.

Za 8, protiv 25, suzdržanih 3.

Izvještaj nije, odnosno, zaključak nije dobio podršku.

Prelazimo na glasanje **o Izvještaju sa Mišljenjem Komisije** i nakon toga ćemo glasati o zaključku.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad.

Za 27, protiv 8, suzdržanih nije bilo.

Sa dovoljnom entitetskom podrškom, konstatujem da smo usvojili Izvještaj sa Mišljenjem Komisije.

Glasamo **o zaključku uvaženog poslanika Jerka Lijanovića**. Nadam se da imate taj zaključak.

Pripremite se za glasanje.

Možete glasati sad.

Za 31, protiv 5, suzdržanih nije bilo, dovoljna entitetska podrška.

Konstatujem da smo usvojili zaključak.

Prelazimo na 16. tačku dnevnog reda, 15. je prebačena za iduću sjednicu – **Prijedlog zaključka o osnivanju Istražne komisije za provjeru navoda o raspodjeli CEMT dozvola (usvojena inicijativa na 60. sjednici Doma, 16.9.2009.)** Glasamo o prijedlogu zaključka s predloženim članovima.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad.

Za 31, protiv nije bilo, suzdržanih 4.

Konstatujem da smo usvojili zaključak sa članovima.

Prelazimo na tačku 17. – **Imenovanje tri poslanika iz Predstavničkog doma u Zajedničku komisiju radi usaglašavanja identičnog teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH.** Glasamo o predloženim članovima.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad.
Za 29, protiv 1, suzdržanih 5.
Konstatujem da smo usvojili, odnosno, imenovali tri poslanika.

Prelazimo na tačku 18. – **Imenovanje članova u Interresornu radnu grupu za pripremu Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH i Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih partija.** Glasamo o predloženim članovima i prijedlogu zaključka Kolegijuma.

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Glasajte sad.
Za 26, protiv 1, suzdržanih 8, dovoljna entitetska većina.
Imenovali smo članove u Interresornu radnu grupu i podržali zahtev koji je predložio Kolegijum.

Prelazimo na tačku 19. – **Usvajanje zaključka o upućivanju Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u posjet predsjedavajućim i tijelima Europskog parlamenta radi prezentiranja ostvarivanja obaveza iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima – predlagač: poslanik Halid Genjac.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad.
Za 27, protiv 3, suzdržanih 4.
Konstatujem da smo usvojili zaključak.

Prelazimo na tačku 20. – **Davanje saglasnosti za ratifikaciju.** Pitam Dom, da li je saglasan da glasamo o svim ratifikacijama od a) do d) odjednom.

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad.
Za 31, protiv 2, suzdržanih 1.
Konstatujem da smo odlučili da glasamo o saglasnosti za ratifikaciju od a) do d).

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Glasajte sad.
Za 32, protiv nije bilo, suzdržanih 1.
Konstatujem da smo dali saglasnost za ratifikaciju od a) do d) onako kako sam pročitao u dnevnom redu.

Napominjem da je 62. redovna sjednica zakazana za 14. oktobar. Zahvaljujem na strpljenju i radu.
Sjednica završila u 17.30 sati.